

DIDACTIVE

Razvoj inovativnih rješenja u digitalnim i
životnim vještinama
Edukacija za inkluzivno strukovno
obrazovanje

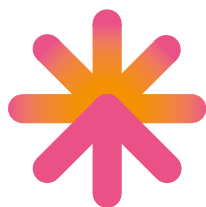

Radni paket 2

Izvješće o teorijskom istraživanju

Co-funded by
the European Union

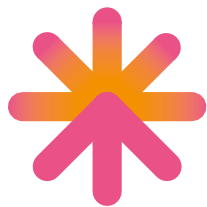

DIDACTIVE

Sadržaj

Uvod	3
Konceptualna pojašnjenja pojma Agency u Europskoj uniji	4
Teorija "ključnih životnih sposobnosti" (engl. Agency):	
različiti teorijski pravci	4
Povezani koncepti: preklapanja i granice	4
Prijevod i nacionalne interpretacije pojma Agency	5
Povezanost s okvirima EU-a LifeComp i DigComp	10
LifeComp: Europski okvir za osobne i društvene ključne	
kompetencije te kompetenciju učenja (učiti kako učiti)	10
Okvir digitalnih kompetencija za građane (DigComp)	11
Definicija pojma Agency u okviru DIDACTIVE projekta	12
Primjeri dobre prakse i metode razvoja pojma Agency	15
Zaključak	18
Dodaci	19
Prilog 1: Sekundarno istraživanje projektnih partnera	19
Prilog 2.: Primjeri dobre prakse	84

DIDACTIVE

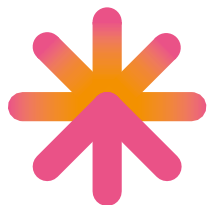

Uvod

U današnjem obrazovnom okruženju koje se razvija velikom brzinom, razvoj ključnih životnih sposobnosti postao je odlučujući faktor u osnaživanju polaznika za preuzimanje kontrole nad vlastitim obrazovnim i profesionalnim putom. Projekt Europske unije pod nazivom "Didactive" usmjeren je na osnaživanje ključnih životnih sposobnosti (engl. Agency) kod polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s niskom razinom formalnog obrazovanja kako bi aktivno oblikovali svoj obrazovni put i profesionalnu budućnost.

Temeljni fokus ovog istraživanja je istražiti različite prijevode, definicije i kulturne primjene pojma Agency u različitim nacionalnim i akademskim kontekstima. S tim ciljem, šest partnerskih institucija iz Francuske, Austrije, Italije, Hrvatske, Grčke i Nizozemske doprinijelo je ovome izvješću sa svojim perspektivama, ističući teorijske i praktične primjene ključnih životnih sposobnosti kako bi se stvorila zajednička radna definicija pojma Agency.

U sklopu istraživanja dostupne dokumentacije, u svakoj partnerskoj zemlji identificirani su primjeri dobre prakse koji služe kao temelj za kompetencijski okvir u sklopu projekta DIDACTIVE. Poseban naglasak stavljen je na to kako obrazovanje može osnažiti odrasle polaznike s ograničenim obrazovnim iskustvom, poučavajući ih bitnim vještinama za suvremeno tržište rada.

DIDACTIVE

Konceptualna pojašnjenja pojma Agency u Europskoj uniji

Kako bi istražili prijevod, definiciju i kulturnu primjenu pojma Agency u različitim nacionalnim i akademskim kontekstima, svi su partneri proveli teorijsko istraživanje u svojim zemljama. Cilj je bio uspostaviti zajedničku radnu definiciju kao temelj za razvoj programa osposobljavanja za odrasle polaznike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s niskom razinom obrazovanja.

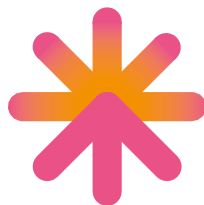
Teorija "ključnih životnih sposobnosti" (engl. Agency): različiti teorijski pravci

O konceptu pojma Agency naširoko se raspravlja u društvenim znanostima, filozofiji i obrazovanju. U različitim teorijskim okvirima, pojam Agency shvaćen je kao sposobnost pojedinca da djeluje autonomno i da donosi odluke u određenom društvenom, institucionalnom ili strukturnom okviru.

- **Sociološka perspektiva:** pojam Agency često je suprotstavljen pojmu strukture. Dok strukturalističke teorije naglašavaju ograničenja koja nameću društveni sustavi, teoretičari poput Anthonyja Giddensa (Teorija strukturiranja) i Pierrea Bourdieua (Habitus) ističu djelovanje kao sposobnost usmjeravanja i utjecaja na društvene strukture.
- **Psihološka perspektiva:** pojam Agency povezan je sa samoeфикасношću (Bandura) i osobnim osnaživanjem, usmjeravajući se na motivaciju pojedinca te sposobnost donošenja odluka.
- **Obrazovna perspektiva:** Agency se sagledava kao sposobnost preuzimanja odgovornosti nad vlastitim učenjem s okvirima poput učenja temeljenog na kompetencijama koji naglašavaju razvoj samostalnog i samousmjerenog polaznika.
- **Ekonomska i politička perspektiva:** pojam Agency povezan je s osnaživanjem na tržištu rada, donošenju odluka u razvoju karijere i društvenim politikama koji promoviraju aktivno građanstvo.

Povezani koncepti: preklapanja i granice

Nekoliko je povezanih koncepata koji se isprepliću s pojmom Agency, ponekad se preklapajući, uz zadržavanje različitih nijansi:

DIDACTIVE

- **Oснаživanje:** odnosi se na procese koji omogućavaju pojedincima da steknu kontrolu nad svojim životima i samostalno donose odluke
- **Otpornost:** ističe sposobnost oporavka i prilagodbe izazovima, podupirući ključne životne sposobnosti (engl. Agency) poticanjem samopouzdanja i donošenja odluka
- **Podizanje kapaciteta:** ističe jačanje sposobnosti za učinkovitim djelovanjem, često u kontekstu obrazovanja ili strukovne edukacije
- **Samoučinkovitost:** usmjerava se na vjerovanje pojedinca u postizanje ciljeva, koje podupire ključne životne sposobnosti (engl. Agency) u različitim disciplinama
- **Autonomija:** ključna sastavnica pojma Agency koja opisuje sposobnost pojedinca da djeluje samostalno

Iako su ti termini međusobno povezani, pojam Agency ostaje zaseban, budući da obuhvaća donošenje odluka i djelovanje u osobnom i društvenom kontekstu.

Prijevod i nacionalne interpretacije pojma Agency

Pojam Agency nema uvijek izravan ekvivalent u svim europskim jezicima. Sljedeće interpretacije ističu kako je pojam Agency konceptualiziran i primijenjen u odabranim državama Europske unije:

Francuska

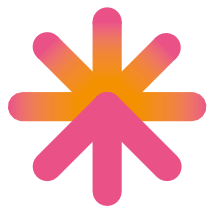
Nema izravnog prijevoda pojma Agency u francuskome jeziku, već je općenito povezan s pojmom *agentivité* koji većinom koriste istraživači iz Quebeca. Ostali povezani pojmovi su osnaživanje i sposobnost za djelovanje (*fr. pouvoir d'agir*).

Različiti sociološki okviri utječu na definiciju pojma Agency:

- **Sociologija dominacije:** Agency kao otpor strukturama moći
- **Sociologija organizacija:** Agency kao donošenje odluka u strukturnim ulogama
- **Sociologija društvenog djelovanja:** inspirirano Weberom, naglašava namjerno, smisleno djelovanje
- **Klinička sociologija:** usmjerava se na osobno osnaživanje i samoodređenje.

Praktične primjene:

- **ESAT** program pomaže pojedincima s teškoćama da razviju ključne životne sposobnosti (engl. Agency) kroz zapošljavanje
- Projekti očuvanja hrane u zajednici promiču kolektivno osnaživanje.

DIDACTIVE

Predložena definicija:

Agency je sposobnost djelovanja pojedinca (sa svrhom i autonomno), kao i utjecanja na sebe, svoje životne situacije i okolinu. Pojedinac je aktivan sudionik svog života.

Italija

U Italiji nema alternativnih prijevoda koji bi bili šire prihvaćeni, povremeno se koristi agentività ili capacitazioni (pod utjecajem pristupa sposobnosti Amartye Sen i Marthe Nussbaum).

Primjene: koristi se u društvenim politikama, politikama rada i edukaciji (osobito edukacije nastavnika i strukovno obrazovanje).

Tri ključna područja politike i prakse:

1. **Društvena politika:** oslanja se na pristup sposobnosti Amartye Sena, naglašavajući sposobnost pojedinca da vodi vrijedan život
2. **Politika aktivnog rada:** prelazi s pasivne dobrobiti na obuku pojedinaca za donošenje odluka u zapošljavanju
3. **Obrazovanje i osposobljavanje nastavnika:** nastavnici moraju razviti ključne životne sposobnosti (engl. Agency) kako bi ih mogli poticati kod polaznika.

Predložena definicija:

Pojam Agency može se smatrati metakompetencijom koja uključuje set sposobnosti:

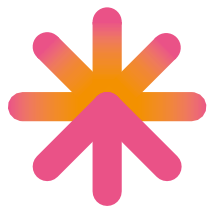
- *sposobnost prepoznavanja vlastitih potreba*
- *sposobnost definiranja strategija za djelovanje (donošenje odluka)*
- *sposobnost prepoznavanja resursa u kontekstu (samoorijentacija)*
- *sposobnost korištenja resursa u kontekstu*
- *sposobnost usmjeravanja resursa prema određenom cilju*
- *sposobnost prepoznavanja elemenata koji bi se mogli primijeniti i sposobnost djelovanja sa sviješću o resursima te ograničavanje moći utjecaja na društveni/kulturni kontekst u kojem se ljudi nalaze*

Hrvatska

Hrvatski pristup pojmu Agency usmjerava se na osnaživanje pojedinaca za donošenje odluka i preuzimanje kontrole nad svojim životom, stoga je dostupan opisni prijevod pojma Agency u "ključne životne sposobnosti" (engl. Ključne životne sposobnosti)

Ključna područja primjene:

- **Obrazovanje:** kurikulum temeljen na kompetencijama promiče donošenje odluka i prilagodljivost

DIDACTIVE

- **Radno mjesto:** poslodavci naglašavaju autonomiju i samomotivaciju
- **Politika:** vladine strategije koriste termin kao sredstvo za rješavanje problema nezaposlenosti i ekonomske nestabilnosti.

Predložena definicija:

Sposobnost preuzimanja aktivne kontrole nad svojim životom, donošenja namjernih odluka i učinkovitog utjecaja na okolinu. To uključuje vještine poput donošenja odluka, samomotivacije, rješavanja problema i otpornosti.

Grčka

Ne postoji izravan prijevod pojma Agency na grčkom, često se koristi kao posuđeni engleski izraz i tumači se kroz srodne koncepte, a ne kao izravni ekvivalent. *Life Skills Collaborative* (LSC) definira pojam Agency kao "sposobnost donošenja namjernih i informiranih odluka, poduzimanja autonomnih radnji i snalaženja u društvenim strukturama".

U Grčkoj se tradicija pojma Agency može pratiti još od grčko-rimske filozofije (Odisej, Sokrat, Platon, Aristotel, Epikur i stoici) gdje je fokus bio na učinkovitosti, optimizmu i mašti.

Primjene: javlja se u obrazovnim reformama, politikama strukovnog osposobljavanja i inicijativama za društveno osnaživanje.

Pojam Agency definiran je u odnosu na učenje:

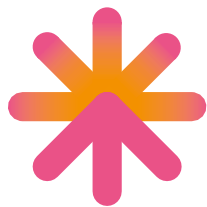
- sposobnost donošenja namjernih i informiranih odluka
- uključuje samosvijest, samoeфикаsnost, samoregulaciju i prilagodljivost
- usko povezan s autonomijom i osnaživanjem, posebno u skupinama u nepovoljnom položaju.

Predložena definicija:

Djelovanje, u kontekstu DIE (raznolikost, jednakost i inkluzija), odnosi se na sposobnost pojedinca da djeluje neovisno i donosi odluke koje utječu na njegove živote i okolinu. Obuhvaća sposobnost zagovaranja sebe, donošenja odluka i preuzimanja kontrole nad svojim okolnostima. Unutar organizacija i zajednica, pojam Agency osnažuje pojedince da izraze svoje perspektive, pristupe resursima i doprinesu procesima donošenja odluka

Nizozemska

U Nizozemskoj se pojam Agency uglavnom odnosi na *Handelingsvermogen* (sposobnost djelovanja) i *Zelfbeschikking* (samoodređenje) te ne postoji izravan prijevod te riječi. Često korišteni pojmovi koji se odnose na razvoj pojma Agency u Nizozemskoj također su *Empowerment* (osnaživanje, često se koristi kao što jest na nizozemskom), *Autonomie* (autonomija),

DIDACTIVE

Participatie (participacija), *Zelforganisatie* (samoorganizacija) i *Eigenaarschap* (vlasništvo, posebno osobna ili organizacijska odgovornost).

Teorija i praksa **razvoja pojma Agency** u Nizozemskoj obično se presijecaju s područjima poput sociologije, psihologije, upravljanja i organizacijskih studija.

U Nizozemskoj se koncept pojma Agency istražuje u disciplinama kao što su:

Sociologija i društvene znanosti:

- usredotočuje se na to kako pojedinci ili grupe razvijaju sposobnost djelovanja unutar društvenih struktura
- teorije sociologa poput Pierrea Bourdieua (*habitus*) i Anthonyja Giddensa (*strukturiranje*) utjecale su na nizozemski akademski diskurs
- *socijalna kohezija* (socijalna kohezija) i *maatschappelijke participatie* (društveno sudjelovanje) uobičajeni su srodni pojmovi u istraživanju.

Psihologija i obrazovanje:

- *Agency* je vezan za osobni razvoj, samoefikasnost (*zelfeffectiviteit*) i osnaživanje (*osnaživanje*)
- u obrazovanju je usklađen s *actief leren* (aktivno učenje) i *leerautonomie* (autonomija učenja).

Studije upravljanja i politika:

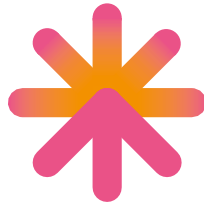
- *Agency* u upravljanju, posebno *burgerparticipatie* (sudjelovanje građana), naglašava omogućavanje pojedincima i zajednicama da utječu na politike
- trendovi decentralizacije potaknuli su *zelfredzaamheid* (samodostatnost) kao ključno načelo nizozemske politike.

Predložena definicija:

Naš prijedlog je da se koriste "ključne vještine", a ne "Agency". Ključna vještina je sposobnost pojedinca da primijeni znanje koje posjeduje, da učinkovito obavlja zadatke, donosi ispravne odluke i ostvaruje ciljeve u okviru svoje odgovornosti.

Austrija

Izravan prijevod pojma *Agency* ne postoji na njemačkom jeziku. Srodni pojmovi i prijevodi su *Handlungsfähigkeit* (sposobnost djelovanja), *Handlungsmacht* (moć djelovanja), *Handlungskompetenz* (sposobnost djelovanja).

DIDACTIVE

Multidisciplinarna upotreba:

- **pravo:** pravna sposobnost donošenja odluka
- **psihologija:** osnovna ljudska sposobnost oblikovanja životnih uvjeta
- **medicina:** kognitivna ili fizička sposobnost djelovanja
- **sociologija:** neovisnost u donošenju odluka.

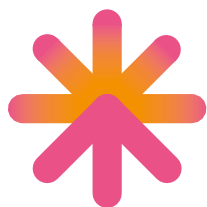
Snažan naglasak na obrazovanju i osnaživanju:

- obrazovanje temeljeno na kompetencijama integrira pojam *Agency*
- politike cjeloživotnog učenja naglašavaju samoučenje
- kritičko gledište: neki tvrde da je pojam *Agency* uokviren ekonomski vođenim politikama.

Predložena definicija:

Pojam Agency je psihološki koncept i sastoji se od četiri aktivnosti:

1. **promišljanje:** odlučivanje o izazovu, razmišljanje unaprijed, postavljanje ciljeva i izrada planova
2. **provedba:** poduzimanje prvih koraka, donošenje planova i ustrajnost prema uspjehu
3. **samoupravljanje:** briga o sebi, suočavanje s emocijama i stresom te održavanje dobrog zdravlja i aktivnog života
4. **učenje i prilagodba:** praćenje napretka, promišljanje strategija i taktika te učinkovite prilagodbe.

DIDACTIVE

Povezanost s okvirima EU-a LifeComp i DigComp

Kako bi razvili dublju definiciju pojma Agency temeljenu na kompetencijama, partneri u projektu DIDACTIVE uzeli su u obzir već postojeće i dobro uspostavljene okvire kompetencija. DIDACTIVE definicija ključnih vještina temelji se na Europskome okviru za osobnu i društvenu ključnu kompetenciju te kompetenciju učenja (LifeComp) i Okviru digitalnih kompetencija za građane (DigComp) – dva ključna europska okvira koji pružaju čvrstu teorijsku i praktičnu osnovu.

Integracijom navedenih okvira, Okvir ključnih vještina osigurava sveobuhvatan pristup koji usklađuje osobno djelovanje sa zahtjevima sve više digitaliziranog svijeta.

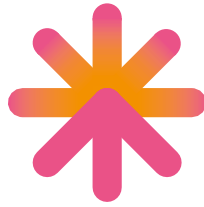
LifeComp: Europski okvir za osobne i društvene ključne kompetencije te kompetenciju učenja (učiti kako učiti)

LifeComp definira ključne kompetencije koje su pojedincima potrebne za cjeloživotno učenje, usredotočujući se na osobni i društveni razvoj, kritičko razmišljanje i samoregulaciju. Naglašava tri međusobno povezana područja kompetencija: osobno, društveno i učiti kako učiti.

FIGURE 5. LIFEComp AT A GLANCE

- P1 Samoregulacija
- P2 Prilagodljivost
- P3 Dobrobit
- S1 Suosjećanje
- S2 Komunikacija
- S3 Suradnja
- L1 Način razmišljanja usmjeren na rast
- L2 Kritičko razmišljanje
- L3 Upravljanje učenjem

DIDACTIVE

Okvir digitalnih kompetencija za građane (DigComp)

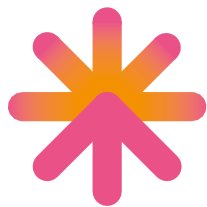
DigComp ocrtava ključne digitalne kompetencije koje građanima omogućuju samopouzdanu uključivanje u digitalna okruženja, usredotočujući se na informacijsku pismenost, komunikaciju, stvaranje sadržaja, sigurnost i rješavanje problema. Pruža strukturirani pristup digitalnim vještinama, omogućujući korisnicima kritičku procjenu digitalnog sadržaja, korištenje tehnologije za suradnju i osiguravanje digitalne

- 0 Temelji, pristup i digitalno razumijevanje
- 1 Informacije i podaci
- 2 Komunikacija, interakcija i suradnja
- 3 Kreacija digitalnog sadržaja
- 4. Sigurnost i održiva uporaba resursa
- 5. Rješavanje problema, inovacija i trajno učenje

Izvor: OEAD <https://oead.at/en/expertise/digcomp-zuordnung/kompetenzmodell>

Ovaj okvir služi kao temelj za osmišljavanje tečajeva obrazovanja i profesionalnog razvoja koji pripremaju pojedince za uspjeh u sve više digitaliziranom svijetu.

DIDACTIVE

Definicija pojma Agency u okviru DIDACTIVE projekta

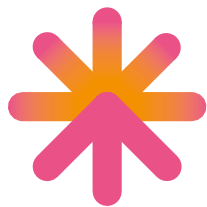
Na temelju istraživanja, sve partnerske institucije identificirale su glavne elemente koji čine ključne vještine (engl. Nadležnost agencije): kombinacija autonomije, donošenja odluka, prilagodljivosti i samoodređenja. Glavne razlike leže u teorijskom naglasku (npr. pristup "sposobnosti" nasuprot društvenom djelovanju) i praktičnoj primjeni (npr. politike rada, sociologija, obrazovanje itd.).

Na temelju sinteze istraživanja, u sklopu DIDACTIVE projekta predlaže se sljedeća radna definicija pojma Agency: Djelovanje je sposobnost pojedinca da djeluje svrhovito i autonomno, utječući na svoje životne situacije i okruženje. Pojedinaac je aktivni sudionik u oblikovanju vlastitog razvoja, donošenju odluka i snalaženju u ograničenjima.

Ta je definicija usklađena s teorijskim i primijenjenim perspektivama u različitim zemljama EU-a, čime se osigurava široka primjenjivost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te u kontekstu osobnog i profesionalnog razvoja.

Kako bi se razjasnio kontekst u kojem koristimo pojam Agency, dogovoreno je da se u projektu koristi pojam ključnih vještina (engl. nadležnosti agencije). Radna definicija ključnih vještina u projektu uzima u obzir različite aspekte – nacionalne, pravne, filozofske, psihološke, medicinske, sociološke, obrazovne – tradiciju i kontekst pojma.

Prema Life Skills Collaborative (LSC): pojam Agency je sposobnost donošenja namjernih i informiranih odluka o našim životima i poduzimanja autonomnih akcija, čak i suočeni s preprekama. To je naša sposobnost da svojim postupcima utječemo na svoje funkcioniranje i tijekom događaja te da promijenimo odnos, odluku ili čak skup društvenih pretpostavki i ograničenja. Uključuje sposobnost postavljanja ambicioznih ciljeva za sebe i rada na njima, koristeći dostupne resurse, kako unutarne tako i vanjske, kao i snalaženje u vanjskim strukturama moći prema potrebi. Pojam Agency također se odnosi na osjećaj kontrole ili uvjerenja koje imamo u vlastitu

DIDACTIVE

sposobnost da uspijemo u određenim situacijama. Pojam Agency pruža autonomiju i osnaživanje mladim ljudima, ranjivim zajednicama i zajednicama u povijesno nepovoljnom položaju. Stoga je osoba u stanju:

- otvoreno izraziti svoje misli i osjećaje
- aktivno sudjelovati u donošenju odluka o sebi, čak i ako nisu u skladu s društvenim očekivanjima
- asertivno se zauzeti za sebe i ono što želi učiniti
- uspješno se snalaziti u promijenjenim okolnostima
- odlučiti se za ciljeve koji su u skladu s njezinim vrijednostima, interesima i željama
- raditi samouvjereno i učinkovito prema svojim ciljevima korištenjem i usmjeravanjem dostupnih resursa
- aktivno doprinositi uvođenju promjena vezanih za sebe ili svoju okolinu
- koristiti strategije kako bi ukazala na bilo kakvu nepravdu u društvu.

Povezane životne vještine su:

Samosvijest, samopoštovanje, samoeфикаsnost, pregovaranje, komunikacija, donošenje odluka, društvena svijest, snalažljivost, inicijativa, sudjelovanje, odgovornost, preuzimanje rizika.

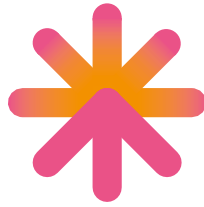
Kako bi se omogućio razvoj temeljitog programa osposobljavanja za odrasle polaznike strukovnog obrazovanja s nižim obrazovnim stupnjem kako bi se uzeli u obzir svi relevantni elementiključnih vještina (engl. Agency Competence), definirane su sljedeće kompetencije i podkompetencije:

Mašta i orijentacija na budućnost (LifeComp L1, L2, DigComp 1.1, 1.2, 2.3)

- analizirati status quo i prepoznati potrebe (To je ono što mi treba)
- razmišljati unaprijed i stvarati viziju (To je ono u što se želim razviti)
- biti motiviran i odlučan prihvatiti izazov (Mogu i želim to učiniti)
- prikupljanje podataka u digitalnom svijetu i njihovo korištenje za vlastite svrhe.

Mobilizacija i akcija (LifeComp S2, S3, DigComp 2.1, 2.4)

- biti svjestan dostupnih vlastitih i kontekstualnih resursa i biti u stanju adekvatno koristiti te resurse
- donošenje odluka, postavljanje ciljeva i definiranje akcijskog plana (Ovo su konkretni koraci koje ću poduzeti)
- raditi s drugima i tražiti podršku
- obavljanje potrebnih zadataka i donošenje planova
- interakcija i suradnja putem digitalnih tehnologija.

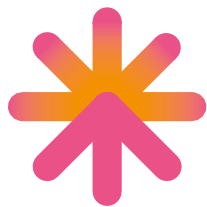
DIDACTIVE

Samoregulacija i otpornost (LifeComp P1, P2, P3)

- nositi se s emocijama i stresom
- poznavati svoje snage i ograničenja
- održavanje dobrog zdravlja
- ustrajati na putu prema postignućima.

Učiti kako učiti i prilagodba (LifeComp L3, S1)

- praćenje napretka
- provjera planova
- razmatranje utjecaja aktivnosti na okruženje
- primjena primjerenih prilagodbi.

DIDACTIVE

Primjeri dobre prakse i metode razvoja pojma Agency

Nakon provođenja teorijskog istraživanja kako bi istražili različite prijevode, definicije i kulturne primjene pojma Agency u različitim nacionalnim i akademskim kontekstima, projektni partneri proveli su još jedno istraživanje kako bi identificirali primjere dobre prakse u vođenju edukacije o ključnim vještinama u zemljama sudionicama i u Europskoj uniji u cjelini.

Istraživanje je prvenstveno usmjereno na C-VET (kontinuirano strukovno obrazovanje), ali mogu biti zanimljive i dobre prakse u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, programi tržišta rada ili tečajevi obrazovanja odraslih. Projekt je usmjeren na inovativne i učinkovite edukacije uživo, formati online učenja, metodologije i pristupe osposobljavanju, alate, resurse za učenje/obuku ili druge vrste dobre prakse. Poseban naglasak trebao bi biti stavljen na identificiranje primjerenih online pristupa u razvoju ključnih vještina.

Sljedeće poglavlje pruža pregled dobrih praksi u razvoju ključnih vještina u svih šest europskih partnerskih institucija. Ovi primjeri prikazuju niz inovativnih pristupa, metodologija i programa obuke koji podržavaju razvoj ključnih kompetencija u različitim obrazovnim, profesionalnim i društvenim kontekstima.

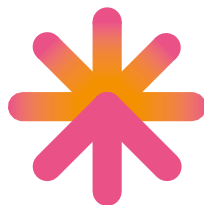
Francuska

The Hologram (Cap Ulysse)

- alat za profiliranje osobnosti koji edukatorima omogućuje bolje razumijevanje profila svojih polaznika i odabir odgovarajućih metoda i alata za poučavanje
- podržava samosvijest i razvoj ključnih vještina dopuštajući pojedincima da razmisle o svojim snagama i područjima za razvoj

Al Vera (Cap Ulysse)

- alat za provjeru činjenica pokretan umjetnom inteligencijom, koji se može koristiti u grupnim raspravama o lažnim vijestima
- alat je dostupan na francuskom i engleskom jeziku i može se jednostavno koristiti na mobitelu
- poboljšava timski rad, usmeno izražavanje, samopouzdanje i kritičko razmišljanje – fundamentalne komponente ključnih vještina

DIDACTIVE

Italija

PROMETEJ (ENAIP)

- pruža resurse za obuku za razvoj 12 tzv. "Mekih vještina" (engl. soft skills) koje su djelomično usklađene s podkompetencijama ključnih vještina
- potiče samousmjeravanje, postavljanje ciljeva i otpornost u profesionalnom i osobnom razvoju

VIC: Validacija integracijskih kompetencija izbjeglica, ENAIP)

- strukturirani pristup opisivanju, identificiranju, osposobljavanju i vrednovanju mekih vještina povezanih s integracijom kompetencija koje su djelomično usklađene s ključnim vještinama
- namjera projekta je ojačati izbjeglice u smislu samousmjeravanja, donošenja samostalnih odluka i prilagođavanja

Hrvatska

VET_GPS – Alati za usmjeravanje razvoja profesionalnih vještina u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (POU Varaždin)

- strukturirana metodologija i izvor za obuku usmjeren na ključne vještine za polaznike s niskim obrazovnim postignućem
- podržava postavljanje ciljeva, rješavanje problema i vještine donošenja odluka

2B – DIGITAL (POU Varaždin)

- usredotočuje se na digitalnu uključenost i upotrebu inovativnih online metodologija za poboljšanje ključnih vještina
- potiče polaznike da preuzmu odgovornost za svoje obrazovanje i uključe se u cjeloživotno učenje

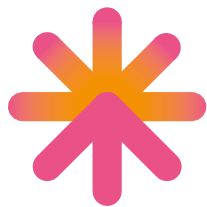
Grčka

Jednakost, raznolikost, inkluzija: za poboljšanje kvalitete obrazovanja, osposobljavanja i zanimanja u području menadžmenta, EDIFY EDU, HOU

- MOOC i specijalistički tečaj koji se sastoji od 40 EDI modula, a usklađen je s europskim okvirima LifeComp i DigComp za razvoj vještina za ravnopravnije, raznolikije i inkluzivnije tržište rada.
- Pruža strukturiranu metodologiju za osmišljavanje i razvoj hibridnih materijala za učenje i vrednovanje.

NEET (mladi izvan sustava obrazovanja, zaposlenja i osposobljavanja) prevencija u obrazovnim sustavima kroz pozitivnu viziju budućnosti – razvoj učenja i obrazovanja nastavnika, NEFELE, HOU

- Inicijativa za obuku nastavnika u srednjoj školi kako bi se polaznicima pomoglo da razviju karijeru i pozitivne izgleda za budućnost.

DIDACTIVE

- Sprječava fenomen NEET-a poticanjem nade, prilagodljivosti i orijentacije na budućnost
- Uključuje MOOC s pet modula i otvorene obrazovne resurse (OER) dostupne na više jezika. MOOC uključuje NEFELE BOX, alat koji koristi opipljivo korisničko sučelje kako bi pomogao polaznicima da vizualiziraju i oblikuju svoju budućnost.

Nizozemska

DI – Diferencirana uputa (tlačni vod)

- metodologija poučavanja koja povećava angažman polaznika, autonomiju i ključne vještine
- podržava personalizirane pristupe učenju i prilagodljive strategije poučavanja.

Practoraten (nastavnici–istraživači) (linija pritiska)

- integrira istraživanje u svakodnevne nastavne prakse kako bi se stvorilo dinamično i učinkovito obrazovanje
- potiče nastavnike da razviju metodologije temeljene na istraživanju, potičući učenje i profesionalni razvoj temeljen na istraživanju

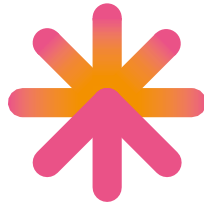
Austrija

Terapijski alati za samopoštovanje (Therapy-Tools on Self-Esteem) (die Berater)

- pruža praktične vježbe i tehnike za jačanje samosvijesti, samopouzdanja i ključnih vještina
- može se prilagoditi DIDACTIVE materijalima za poboljšanje vještina samoodređenja i planiranja karijere

Velika šestorka – 6 koraka do povećane asertivnosti (die Berater)

- strukturirani tečaj osmišljen za poboljšanje djelovanja poboljšanjem samorefleksije, samopouzdanja i donošenja odluka
- pomaže pojedincima da razviju asertivnost i sposobnost samostalnog ostvarivanja profesionalnih ciljeva

DIDACTIVE

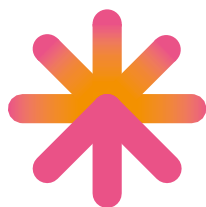

Zaključak

Teorijsko istraživanje provedeno u sklopu EU projekta DIDACTIVE pružilo je vrijedne uvide u postojeće dobre prakse u partnerskim zemljama. Identificiranjem uspješnih pristupa poticanju ključnih vještina kod odraslih polaznika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s niskim stupnjem obrazovanja, istraživanje je postavilo čvrste temelje za sljedeću fazu projekta. Ovi nalazi naglašavaju važnost strukturiranih sustava podrške, metodologija usmjerenih na polaznika i integracije digitalnih alata za poboljšanje obrazovnog angažmana i samostanlog djelovanja.

Ključni uvid iz teorijskog istraživanja je da koncept ključnih vještina nema niti jedan izravni prijevod na većini partnerskih jezika. Umjesto toga, povezan je s pojmovima osnaživanja, samoregulacije i aktivnog sudjelovanja u učenju i radu. To naglašava potrebu kontekstualizacije ključnih vještina unutar specifičnih kulturnih i obrazovnih okruženja svake zemlje, uz zadržavanje zajedničkog okvira za njihov razvoj.

Nadovezujući se na rezultate ovog teorijskog istraživanja, sljedeći korak bit će razvoj kompetencijskog okvira za ključne vještine (engl. *nadležnosti agencije*). Taj će okvir služiti kao nit vodilja za edukatore i pružatelje edukacije i osposobljavanja, osiguravajući da odrasli polaznici dobiju ciljanu potporu za razvoj svoje autonomije, sposobnosti donošenja odluka i vještina rješavanja problema.

DIDACTIVE

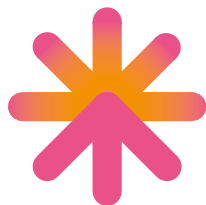
Dodaci

Prilog 1: Sekundarno istraživanje projektnih partnera

Partner	Cap Ulysse
---------	------------

Definicije i istraživačka literatura o pojmu Agency ili srodnim pojmovima

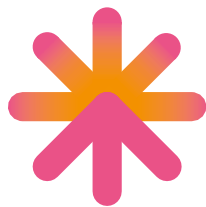
Izvor 1	Uloga pojma Agency u učenju
Puni citat	Chuter, C. (2020., 20. siječnja). Uloga djelovanja u učenju. Obrazovno središte. Preuzeto 14. studenog 2024. iz https://theeducationhub.org.nz/agency/
Poveznica	https://theeducationhub.org.nz/agency/
Sažetak	Ovaj dokument nudi definiciju pojma Agency u izravnoj poveznici s učenjem. Agency je "sposobnost identificiranja vrijednih ciljeva i željenih ishoda te proaktivnog, svrhovitog i učinkovitog ostvarivanja tih ciljeva i ishoda". Samoučinkovitost, samosvijest, samoregulacija i individualne varijacije ključni su elementi koji mogu voditi polaznika ka njegovu razvoju, a također mogu pomoći nastavniku da bolje prilagodi metode svojim polaznicima koji pokazuju razlike u učenju. Pojam Agency u učenju povećava šanse za akademski uspjeh i bitan je element cjeloživotnog učenja. Ovaj tekst predstavlja alat temeljen na skupu pitanja koje nastavnici mogu koristiti za mjerenje ključnih životnih sposobnosti svojih polaznika.
Relevantne definicije	"Sposobnost identificiranja vrijednih ciljeva i željenih ishoda te proaktivnog, svrhovitog i učinkovitog ostvarivanja tih ciljeva i ishoda."

DIDACTIVE

	Postoje 3 važne komponente: • utvrđivanje vlastitih vrijednosti i prioriteta • vjerovanje u vlastite sposobnosti • sposobnost namjernog usmjeravanja vlastitih nastojanja u ostvarivanju određenih ciljeva
--	--

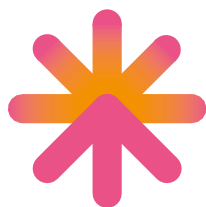
Izvor 2	Prema psihologiji ljudskog djelovanja
Puni citat	Bandura, A. (2006). Prema psihologiji ljudskog djelovanja. Perspektive psihološke nauke, 1(2), 164–180. https://doi.org/10.1111/j.1745-6916.2006.00011.x
Poveznica	http://wexler.free.fr/library/files/bandura%20(2006)%20towards%20a%20psychology%20of%20human%20agency.pdf
Sažetak	Ovaj novinski članak Alberta Bandure predstavlja agentičku teoriju ljudskog razvoja, prema kojoj je ljudska sposobnost korištenja simbola ključna za kontrolu i modificiranje svijeta i da nije ograničena njegovim okolnostima. Ljudska bića oblikuju vlastite životne okolnosti i razvoj, a ne samo proizvod okoline. Ovaj tekst također ukazuje na različite načine djelovanja (individualni, posredni i kolektivni), kao i na utjecaj djelovanja u različitim područjima života.
Relevantne definicije	Ljudsko djelovanje povezano je s činjenicom da ljudi imaju sposobnost utjecanja na vlastite životne okolnosti. Oni su sustvaratelji i aktivni sudionici vlastitih životnih okolnosti, a ne njihovi proizvodi. Ova definicija uključuje sljedeća temeljna svojstva: – namjera: formiranje namjere koja uključuje akcijske planove i strategije za njihovo ostvarenje – promišljanje: postavljanje ciljeva i predviđanje vjerojatnih ishoda budućih radnji za usmjeravanje vlastitih nastojanja i održavanje motivacije

DIDACTIVE

	- samoreaktivnost: sposobnost usvajanja namjere za djelovanje i provedbe odgovarajućih postupaka u praksi, dok reguliraju svoju motivaciju i izvedbu - samorefleksivnost: preispitivanje vlastitog djelovanja, promišljanje o vlastitoj samoučinkovitosti i postupcima, ciljevima, motivacijama te provedba potrebnih prilagodbi
--	--

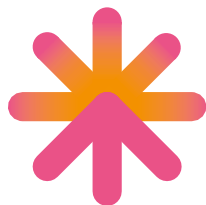
Izvor 3	Agency za učenje: namjera, motivacija, samoefikasnost i samoregulacija
Puni citat	Kod, J. (2020). Agency za učenje: namjera, motivacija, samoefikasnost i samoregulacija. Granice u obrazovanju, 5. https://doi.org/10.3389/feduc.2020.00019
Poveznica	https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/feduc.2020.00019/full
Sažetak	Code nadograđuje koncept pojma Agency u specifičan koncept primjene ključnih životnih sposobnosti u procesu učenja. Ovaj koncept uokviruje pojam Agency kao sposobnost koja posreduje u interakciji između osobnih, bihevioralnih i okolišnih čimbenika u kontekstu učenja. Naglašava sposobnost polaznika da namjerno reguliraju, kontroliraju i utječu na vlastite procese učenja naglašavanjem intencionalnosti, promišljanja, samoregulacije i samoučinkovitosti. Code nastavlja ovo istraživanje predstavljajući metode i rezultate mjerenja ključnih životnih sposobnosti u procesu učenja kod polaznika.
Relevantne definicije	Pojam Agency u procesu učenja (engl. Agency za učenje – AFL) – teorijski okvir koji primjenjuje koncept pojma Agency na proces učenja. Definira pojam Agency kao posrednu

DIDACTIVE

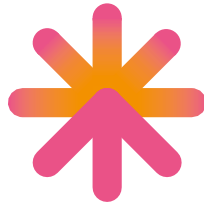
	sposobnost koja pomaže polaznicima u interakciji s osobnim, bihevioralnim i okolišnim čimbenicima kako bi regulirali svoje učenje. U ovom kontekstu pojam Agency dinamičan je i ovisan o kontekstu jer omogućuje polaznicima postizanje osobnih i kolektivnih ciljeva, integrirajući uvide iz socijalne kognitivne teorije, sociokulturnih perspektiva i razvojnog okvira.
--	--

Izvor 4	Razumijevanje djelovanja u sociologiji
Puni citat	Edwards (2024., 4. veljače). Razumijevanje djelovanja u sociologiji. Laka sociologija. Preuzeto 18. studenog 2024. iz https://easysociology.com/general-sociology/understanding-agency-in-sociology/
Poveznica	https://easysociology.com/general-sociology/understanding-agency-in-sociology/
Sažetak	Edwards predstavlja pojam Agency u sociološkom kontekstu, dok istražuje njegovo značenje i način na koji se presijeca sa strukturnim identitetom i društvenim ograničenjima. Autor predstavlja značajnu raspravu između pojma Agency (sposobnost pojedinaca da djeluju samostalno i donosi odluke, u kontekstu aktivnog sudjelovanja u društvu, koji se može oduprijeti sili strukturnih moći) i pojma Structure (izvanjske norme i institucije koje ograničavaju izbore pojedinca). Edwards predstavlja kako se pojam Agency različito promatra u sociološkim teorijama. Neki daju prednost ulozi strukture u određivanju ljudskog ponašanja, drugi naglašavaju sposobnost pojedinaca da oblikuju vlastite živote i društva, odupirući se ograničenjima društvenih struktura.

DIDACTIVE

Relevantne definicije	Pojam Agency je u sociološkom aspektu sposobnost djelovanja i donošenja odluka, koje su u određenoj mjeri neovisne o ograničenjima koja nameću društvene strukture. U području sociologije, pojam Agency uključuje sljedeće temeljne elemente: • namjera: Agency uključuje svrhovite radnje, a pojedinci postavljaju ciljeve i poduzimaju korake za njihovo postizanje • autonomija: Djelovanje podrazumijeva određeni stupanj neovisnosti od vanjskih sila, dopuštajući pojedincima da djeluju na načine koji nisu u potpunosti pod kontrolom društvenih struktura • refleksivnost: Agency uključuje samosvijest, gdje pojedinci razmišljaju o svojim postupcima, prilagođavaju se i razumiju širi utjecaj svojih izbora • moć i otpor: Agency često uključuje ostvarivanje moći i, ponekad, otpor dominantnim strukturama ili očekivanjima.
Izvor 5	
Puni citat	Vorhölter, Julia. 2024. "Agency". U Otvorenoj enciklopediji antropologije, uredila Rachel Cantave. Na mreži: http://doi.org/10.29164/24agency
Poveznica	https://www.anthroencyclopedia.com/entry/agency
Sažetak	Autor istražuje koncept pojma Agency pokazujući njegov razvoj i uvođenje u antropologiju. Koncept je povezan s istraživanjem o tome kako bi ljudi slijedili svoje motivacije i ciljeve u specifičnim kontekstima dominacije (kolonijalni, patrijarhalni...). Pojam Agency različito se promatra ovisno o povijesnom i kulturnom

DIDACTIVE

Relevantne definicije	kontekstu na koji utječu uvjerenja društva, društvene norme i strukture moći. Pojam Agency osporava se u drugim dijelovima svijeta i može se razlikovati od zapadnog koncepta koji naglašava pojam strpljivost ili pasivnost kao načine bivanja u svijetu. "Koncept se primjenjuje na područja kao što su jezik, otpor i neljudski akteri, istražujući složene interakcije između namjere, akcije i ishoda." Pojam Agency u antropologiji je socio-kulturno posredovana sposobnost djelovanja. Koncept pomaže razumjeti i analizirati "kako ljudi pokušavaju utjecati ili promijeniti svoje životne svjetove i kako se ponašaju unutar moćnih struktura, ili se čak odupiru."
-----------------------	---

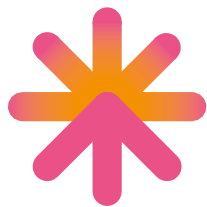
Prijevod pojma Agency ili prijevod povezanih pojmova

Agentivité (Quebec)

U Francuskoj ne postoji službeni prijevod pojma Agency. Postoje srodni pojmovi koji uključuju ili su u vezi s konceptom pojma Agency, a ti pojmovi su: osnaživanje, sposobnost djelovanja, moć djelovanja, agencija i umni sklop za djelovanje.

Međutim, ovaj koncept su u francuskom rječniku usvojili i neki frankofoni istraživači (uglavnom iz Quebeca) u području društvenih znanosti i psihologije koji su koristili i širili izraz agentivité.

U Francuskoj prijevod ovog pojma stvara i pragmatične i konceptualne dvosmislenosti jer nastoji usmjeriti pozornost na francusku riječ "agent". Međutim, ovisno o struji mišljenja, ovaj pojam varira, potječući iz različitih znanstvenih značenja, ovisno o tome pristupa li mu sociologija dominacije, sociologija organizacija, sociologija društvenog djelovanja ili klinička sociologija (Jézégou, 2022).

DIDACTIVE

Jézégou (2022) konceptualizira agentivité kao sposobnost pojedinaca da bude aktivan sudionik vlastitog postojanja. U najširem smislu, pojam Agency odnosi se na sposobnost ljudskih bića da intencionalno djeluju na sebe, druge i na svoju okolinu.

Jézégou, A. (2022) . Agentivité. Dans Jorro, A. (dir.), Dictionnaire des concepts de la professionnalisation. (2e éd., str. 41 –44). De Boeck Supérieur. <https://doi.org/10.3917/dbu.jorro.2022.01.0041>.

Teorija i praksa razvoja pojma Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

Teorija i praksa razvoja pojma Agency u Francuskoj razlikuju se ovisno o koncepciji pojedinca unutar različitih socioloških okvira. Ovisno o akademskom kontekstu, koncept se razvija, stvarajući nejasnoće u načinu na koji tumačimo i definiramo značenje agencije ili agentivité.

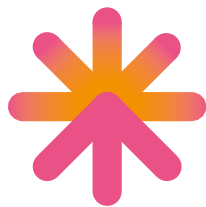
Nekoliko teorijskih osnova konceptualizira pojam Agency u kontekstu francuskih društvenih znanosti. Ti su temelji ukorijenjeni u sociologiji dominacije, sociologiji organizacija, sociologiji društvenog djelovanja i kliničkoj sociologiji.

U sociologiji dominacije, agentivité se istražuje kroz međuigru odnosa moći i strukturnih nejednakosti. Ovdje se pojedinac ili "agent" shvaća kao otpor sustavima dominacije, poput onih prisutnih u kolonijalnim i patrijarhalnim društvima (Edwards, 2023).

U sociologiji organizacija, pojam Agency je povezan s ulogama, odgovornostima i odlukama pojedinaca koji djeluju unutar pravila društva kojem pripadaju. Ova perspektiva naglašava kako pojedinci vrše utjecaj unutar organizacijskih okruženja (Mullaly, 2015).

U kontekstu sociologije društvenog djelovanja, ovo gledište, nadahnuto Weberom, tvrdi da pojedinci djeluju namjerno i sa značenjem, smještajući svoje postupke u okvir društvenog svijeta.

Konačno, klinička sociologija ispituje kako pojedinci ili skupine mogu povratiti ili ojačati svoje djelovanje kao odgovor na društvene ili psihološke izazove. U tom okviru, pojam Agency je povezan s osnaživanjem, autonomijom i sposobnošću za samoodređenje. Također je povezan s idejom da djelovanje predstavlja afirmaciju nečije želje u odnosu na želje drugih (Widmer, 2010).

DIDACTIVE

Practices and actions involving the term agency or agentivité

The term “agency” is not commonly used in practice in France. However, projects and programs often incorporate the concepts of empowerment, referred to as *pouvoir d’agir* or *puissance d’agir*.

The French ESAT (*Établissements et Services d’Aide par le Travail*) are supported employment establishments and services designed to assist individuals with disabilities. These establishments provide a combination of medical, social, and educational support through training, aiming to enhance the socio-professional skills of the participants. Workers are trained in professions that align with their interests and receive personalized support to develop their individual abilities and promote social integration.

This continuous support places the individual at the center of decision-making, allowing them to take ownership of their personal projects. By fostering the individual's *pouvoir d’agir*, ESAT social workers; trainers and trainees collaborate to achieve both social and professional growth and development (ESAT, 2024).

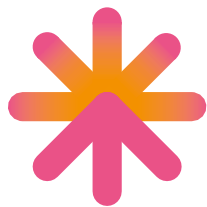
Another example of the implementation of *développement du pouvoir d’agir* (the development of the power to act) is the project *Conserverie mobile et solidaire*. Initiated by social centers in the village of Romans, in collaboration with the startup *Conserverie mobile et solidaire*, this project contributes to sustainable, local food production and consumption. It combats food waste while fostering social connections between towns and villages.

The initiative utilizes an innovative, adapted vehicle that serves as both a processing laboratory for canning and a kitchen for workshops and activities. This promotes active community participation (Maison de quartier des Romans, 2017).

Empowerment and the power to act are central to the project’s philosophy. Villagers are active participants, playing a crucial role in decision-making and activities, thereby influencing both their own lives and their broader environment.

Prakse i radnje koje uključuju pojam Agency ili agentivité

Izraz Agency nije uobičajen u praksi u Francuskoj. Međutim, projekti i programi često uključuju koncepte osnaživanja, koji se nazivaju *pouvoir d’agir* ili *puissance d’agir*.

DIDACTIVE

Francuski ESAT (Établissements et Services d'Aide par le Travail) ustanove su za zapošljavanje uz potporu i usluge namijenjene pružanju pomoći osobama s invaliditetom. Ove ustanove pružaju kombinaciju medicinske, socijalne i obrazovne podrške kroz obuku, s ciljem poboljšanja socio-profesionalnih vještina sudionika. Radnici se obučavaju u zanimanjima koja su u skladu s njihovim interesima i dobivaju personaliziranu podršku za razvoj njihovih individualnih sposobnosti i promicanje socijalne integracije.

Ova kontinuirana podrška stavlja pojedinca u središte donošenja odluka, omogućujući mu da preuzme vlasništvo nad svojim osobnim projektima. Potičući individualni *pouvoir d'agir*, ESAT socijalni radnici; treneri i pripravnici surađuju kako bi postigli društveni i profesionalni rast i razvoj (ESAT, 2024.).

Još jedan primjer provedbe razvoja sposobnosti djelovanja je projekt *Conserverie mobile et solidaire*. Pokrenut od strane društvenih centara u selu, u suradnji sa startupom *Conserverie mobile et solidaire*, ovaj projekt doprinosi održivoj, lokalnoj proizvodnji i potrošnji hrane. Njime se bori protiv rasipanja hrane i istodobno se potiču društvene veze između gradova i sela.

Inicijativa koristi inovativno, prilagođeno vozilo koje služi i kao laboratorij za obradu konzerviranja i kuhinja za radionice i aktivnosti. Time se promiče aktivno sudjelovanje zajednice (*Maison de quartier des Romans*, 2017.).

Oснаživanje i moć djelovanja središnji su dio filozofije projekta. Seljani su aktivni sudionici, igraju ključnu ulogu u donošenju odluka i aktivnostima, utječući tako na vlastiti život i na širu okolinu.

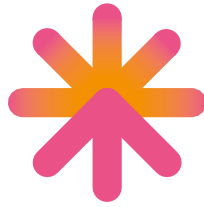
Predložena radna definicija pojma Agency

Agency je sposobnost pojedinca da djeluje (sa svrhom i autonomno), kao i da utječe na sebe, vlastite životne situacije i okolno okruženje. Pojedinaac je aktivan sudionik svoga života.

Dodatni izvori

Les établissements ou services d'aide par le travail (ESAT). (2014., 3. prosinca). *Travail-emploi.gouv.fr* | Ministère du Travail et de L'Emploi. <https://travail-emploi.gouv.fr/les-etablissements-ou-services-daide-par-le-travail-esat>

Maisons de quartier. (2017). *Conserverie mobile et solidaire – Maisons de Quartiers de Romans*. <http://www.maisonsdequartier.fr/actions/projets/122-conserverie-mobile-et-solidaire>

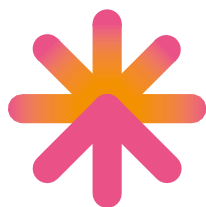
DIDACTIVE

Mullaly (2015) Agency za vježbanje: Što je Agency? <https://markmullaly.com/2015/03/13/exercising-agency-what-is-agency/>

Sociologija, E. (2024). Razumijevanje djelovanja u sociologiji. Laka sociologija. <https://easysociology.com/general-sociology/understanding-agency-in-sociology/#h-how-sociological-theories-view-agency>

Wikimedija. (2023). Struktura i agentivité. https://fr.wikipedia.org/wiki/Structure_et_agentivit%C3%A9

Widmer, É. D. (2010). « Qui est je ? » ou la difficile construction de soi dans l'hypermodernité. SociologijaS. <https://doi.org/10.4000/sociologies.3364>

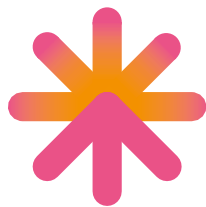

DIDACTIVE

EnAIP PIEMONTE ETS (Italija)

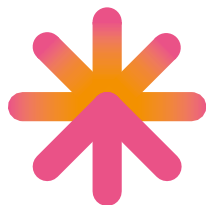
Definicija i istraživanje pojma Agency ili srodnih pojmova

Izvor 1	Izvešće
Puni citat	Whitten D. (2020) Istraživanje sposobnosti cjeloživotnog učenja odraslih kroz integraciju djelovanja polaznika, jezika, pismenosti i računanja
Poveznica	https://ako.ac.nz/about-us/ako-aotearoa-news/project-update-exploring-and-developing-adults-lifelong-learning-capacity-through-the-integration-of-agency-literacy-and-numeracy
Sažetak	Neke se studije bave pitanjem pojma Agency usredotočujući se na djelovanje polaznika i smještajući se u perspektivu cjeloživotnog učenja. S ciljem promicanja inovacija u školskim sustavima/sustavima osposobljavanja, ovi doprinosi posvećuju pozornost izgradnji konteksta koji mogu potaknuti razvoj pojma Agency u procesu učenja. Pretpostavka ovih studija je da ako se Agency doživljava i razvija u kontekstu učenja, može se razviti i u drugim životnim kontekstima. Ovaj izvještaj definira ljudsko djelovanje (Bandura, 2006; Hempel-Jorgensen, 2015) kao rezultat ljudske svijesti sposobne vizualizirati buduća stanja, a zatim konstruirati, procijeniti i modificirati smjerove djelovanja kako bi se postigli željeni ishodi. Utvrđena su četiri prioriteta: 1. intencionalnost (odabir djelovanja) 2. promišljanje (vizualizacija željene budućnosti i planiranje) 3. samoreaktivnost (upravljanje procesom) 4. samorefleksija (promišljanje i unošenje promjena po potrebi).

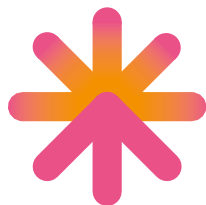
DIDACTIVE

Relevantne definicije	Agency je sposobnost pojedinaca da donose odluke o djelovanju (intencionalnost), vizualizaciju željene budućnosti i planiranje (unaprijed), primjenu samoreaktivnosti u upravljanju procesom i aktiviranje procesa samorefleksije (promišljanje i unošenje promjena prema potrebi).
Izvor 2	Rad
Puni citat	- Ellenani P., Morselli D. (2020) Verso un programma di ricerca sull'agency in accordo al capability approach – Giornale Italiano della Ricerca Educativa – Talijanski časopis za obrazovna istraživanja XIII – 24 – 2020 © Pensa MultiMedia Editore srl - Ellenani P., Morselli D. (2021) Lo studio dell'agency secondo il Capability Approach nei paradigmi d'indagine qualitativa – Formazione & Insegnamento XIX – 1 – 2021 © Pensa MultiMedia Editore
Poveznica	https://ojs.pensamultimedia.it/index.php/sird/article/download/3991/3609/14997 https://ojs.pensamultimedia.it/index.php/siref/article/download/4636/4024/17112
Sažetak	Radovi se bave pitanjem pojma Agency u kontekstu obrazovanja/osposobljavanja slijedeći pristup studija sposobnosti. Analizom postojeće literature autori ističu neke ključne elemente: – Agency kompetencija, prema socijalno-ekološkom pristupu, definira se kao sloboda djelovanja za stjecanje statusa koji se vrednuje (Sen 2010) – na pojam Agency utječu i individualne sposobnosti (osobna i materijalna dobra i sposobnosti) i kolektivne/društvene sposobnosti (imati glas, organizaciju,

DIDACTIVE

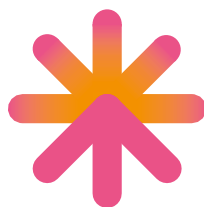
Relevantne definicije	zastupanje i identitet); zapošljavanje i razvoj pojma Agency odvija se u specifičnim kontekstima; Djelovanje je (također) kolektivni/društveni fenomen - tijekom treninga, djelovanje se može razviti u pet oblika: 1) otpor facilitatoru ili smjeru intervencije; 2) objašnjavanje novih mogućnosti ili potencijala aktivnosti; 3) osmišljavanje novih konfiguracija ili obrazaca aktivnosti; 4) uključivanje u konkretne akcije koje imaju za cilj promjenu aktivnosti; 5) poduzimanje posljedičnih radnji za promjenu aktivnosti (Engeström 2011) - nastavnik/trener je sam osoba koja odlučuje djelovati kako bi preoblikovala (obrazovno) okruženje čiji je dio, umjesto da dopusti da se stvari dogode same od sebe; razvoj Agency kompetencije u nastavnicima povezan je sa zajedničkim stvaranjem uvjeta koji omogućuju njegovo stjecanje i kod polaznika (Sarojini 2014) • Agency je, u perspektivi cjeloživotnog učenja, sposobnost djelovanja shvaćena kao sposobnost osobe da upravlja svojom karijerom i životnom putanjom, suočavajući se s promjenama na posao i upravljajući prekidima neaktivnosti. • osposobljavanje kod odraslih ne može se odvojiti od onoga što učitelj/trener radi na sebi i svom djelovanju (u smislu misli, ponašanja, djelovanja i procesa razmišljanja) i zajedničkog konstruiranja kontekstualnih uvjeta koji omogućuju njegovo stjecanje kod polaznika.
------------------------------	--

DIDACTIVE

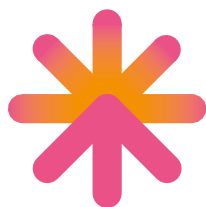
Izvor 3	Knjiga
Puni citat	Giddens, A. (1984). Konstitucija društva: Pregled teorije strukturiranja. Cambridge: Polity Press.
Poveznica	np
Sažetak	Giddens definira Agency u odnosu na svoju teoriju društvene strukture. Giddens definira Agency kao sposobnost pojedinaca ili grupa da djeluju svjesno i namjerno, donoseći odluke i utječući na društveni/kulturni kontekst u kojem se nalaze. Giddens je zaslužan za tretiranje pojma Agency ne kao "ontološkog prijenosa pojedinaca", već kao onoga što se pojavljuje u odnosu između agenata" (Santi, 2018) i treba ga promatrati iz ekološke perspektive (Emirbayer i Mische, 1998) 'kao čimbenik u širem sustavu odnosa' (Aiello, 2018).
Relevantne definicije	Agency kao sposobnost pojedinaca ili grupa da djeluju svjesno i namjerno, donoseći odluke i utječući na društveni/kulturni kontekst u kojem se nalaze.

Izvor 4	Rad
Puni citat	Evans, K. (2024). Korištenje znanja i iskustva: uloga agencije. IUSVEducation, Supplemento al n. 23, 54–68.
Poveznica	https://www.iusveducation.it/putting-knowledge-and-experience-to-work-the-role-of-agency/
Sažetak	Pojam Agency može se konceptualizirati kao društveno ugrađen, aktivan i potencijalno transformativan proces. Autor uvodi koncept "ograničenog djelovanja".

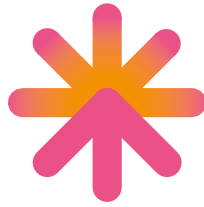
DIDACTIVE

Relevant definition(s)	Pojam Agency u odraslom životu ostvaruje se u različitim i raznolikim kontekstima (institucionalnim, radnim, u svakodnevnom životu) koje karakteriziraju specifične relacijske mreže i društvene strukture koje se mijenjaju tijekom vremena. Koncept "ograničenog" djelovanja prepoznaje da umetanje ljudskih agenata u te odnose i strukture ograničava i proširuje dispozicije za djelovanje, što dovodi do novih izraza djelovanja. Izražavanje "ograničenog" djelovanja u perspektivi životnog tijeka je vremenski proces (Carré 2013). Na odluke i postupke u nepredviđenim situacijama sadašnjeg trenutka utječu prošle navike i iskustva, baš kao što se moguće budućnosti mogu refleksno preformulirati i preispitati. U radnom životu odrasli izražavaju djelovanje u radnim ulogama koje su spremni preuzeti, ograničeni onim što im je dostupno i onim što vjeruju da je moguće. Pojam Agency može se "uvjetovati" i iz perspektive procesa koji su u osnovi djelovanja u svakodnevnoj radnoj praksi. Agency is a socially embedded, active and potentially transformative process. The term "bounded" agency highlights the fact that the embeddedness of human agents in relationships and structures limits and extends dispositions to act, leading to new expressions of agency.
Source 5 Full citation	Paper Giuseppa Cappuccio, Martina Albanese, Lucia Maniscalco, Il dialogo tra Capability Approach e la formazione delle competenze digitali in "EDUCATION SCIENCES AND SOCIETY" 2/2020, pp 395–409, DOI: 10.3280/ess2-2020oa9494

DIDACTIVE

Poveznica	https://francoangeli.it/rivisteSchedaRivista.aspx?IDArticolo=67408&Tipo=Articolo&idRivista=191
Sažetak	Pristup sposobnosti, zbog svojih inherentnih karakteristika, potiče različita razmišljanja u obrazovnom polju. U ovoj perspektivi, obrazovanje se promatra kao relacijski proces unutar svake osobe koji je omogućen da razvije svoje sposobnosti – povezane sa sferom djelovanja i postojanja – da bira iz niza prilika koje kontekst i društvo promiču za isto. Izraz nečije slobode djelovanja i gradnje u sebi ima konstrukciju ne samo osobnog, već i društvenog razvoja (Ellerani, 2013). Autori, unutar ovog konceptualnog okvira, bave se pitanjem razvoja digitalnih vještina iz perspektive digitalnog obrazovanja i naglašavaju kako je preispitivanje "načina korištenja" pismenosti (Hoggart, 1957) umjesto gledanja na (digitalnu) pismenost kao cilj sam po sebi strategija za dovođenje takvih "načina korištenja" u dijalog sa Senovim (2005) pristupom sposobnostima. U perspektivi studija sposobnosti, dobrobit nacije mjeri se poželjnim standardima koje treba postići; U području digitalnih vještina poželjan standard je postizanje digitalnog građanstva. Standard se mjeri funkcioniranjem, odnosno sposobnošću ljudi da budu, rade i sudjeluju; Kritičko sudjelovanje, kreativna konstrukcija i svijest o novoj digitaliziranoj stvarnosti funkcioniranje je koje omogućuje dobrobit. Slijedeći ovu perspektivu, obuka je usmjerena na to da ljudi budu slobodni i sposobni kritički birati između različitih opcija (Sen, 2000; Nussbaum, 2012). Kada je riječ o digitalnim vještinama, digitalna kompetencija ne postoji ako se ne razvijaju kritičke i informirane vještine donošenja odluka. Stoga bi osposobljavanje za digitalno građanstvo (shvaćeno kao skup prava i dužnosti kojima se, zahvaljujući uslugama i

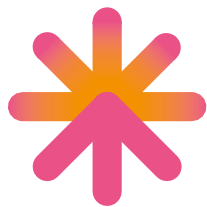
DIDACTIVE

Relevantne definicije

alatima, nastoji pojednostavniti odnos između građana, poduzeća i javne uprave putem digitalnih tehnologija) trebalo osmisliti i osmisliti imajući na umu taj cilj.

Agency se ne može opisati bez uzimanja u obzir digitalne dimenzije koja se provlači kroz različite kontekste života ljudi.

Stoga je u osposobljavanje za razvoj ključnih životnih sposobnosti bitno uključiti pitanje digitalnog građanstva. Rad sugerira potrebu da se preispitaju "načini upotrebe" pismenosti (Hoggart, 1957.) umjesto da se (digitalna) pismenost smatra ciljem sam po sebi. Ova promjena u perspektivi omogućuje takvim "načinima korištenja" da se uključe u dijalog sa Senovim pristupom sposobnosti (sloboda djelovanja za stjecanje statusa koji se cijeni). Digitalna kompetencija ne postoji ako nema razvoja kritičkih kapaciteta i svjesnog izbora (digitalno građanstvo).

DIDACTIVE

Prijevod pojma Agency na vaš jezik. Ako nije dostupan, navedite prijevode povezanih pojmova.

U talijanskoj literaturi i praksi koristi se AGENCY. Ostali pojmovi koji se rjeđe koriste: AGENTIVITÀ e CAPACITAZIONI (potonji nije savršeno zamjenjiv s analitičkog stajališta).

Teorija i praksa razvoja pojma Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

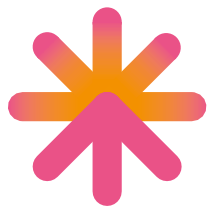
Agency – i pristup sposobnosti – iz teorijske/praktične perspektive u Italiji se uglavnom tretiraju u tri područja: socijalne politike; aktivne politike rada; poučavanje, inovacije i osposobljavanje za perspektivu nastavnika/voditelja osposobljavanja. U nastavku su sažeti neki elementi rasprave o ovim područjima koji mogu doprinijeti izgradnji teorijsko-metodološkog okvira za osposobljavanje i razvoj djelovanja u specifičnim kontekstima tečajeve strukovnog osposobljavanja namijenjenih odraslima.

Agency u raspravi o socijalnoj politici i politici socijalne skrbi

“Pristup sposobnosti” (A. Sen, M. Nussbaum) uveo je pitanje sposobnosti pojedinaca u raspravu o socijalnoj politici. Sposobnost osobe je njezina “značajna sloboda” i “iz ukupnosti sposobnosti osobe odražava se njezina sloboda da vodi različite vrste života”. U ovoj perspektivi, osoba je slobodna učiniti određenu stvar u onoj mjeri u kojoj je obdarena sposobnošću da to učini, obdarena “stvarnom moći da stekne ono što bi odabrala”. Svi unutarnji kapaciteti (fizički ili mentalni pojedinaca) kombiniraju se s povoljnim vanjskim okolnostima: “unutarnji kapaciteti u kombinaciji s vanjskim uvjetima prikladnim za obavljanje tog određenog funkcioniranja” (Nussbaum).

U svojoj praktičnoj primjeni, ovaj je pristup doveo do revizije značenja i sadržaja profesije skrbi temeljeći je na konceptu djelovanja i sposobnosti za razvoj održivih životnih projekata (Colaianni). Socijalna intervencija prema korisnicima stoga se temelji na povratu vještina i obuci sposobnosti (vještina za djelovanje), a ne na pukom odgovoru na potrebu. Profesionalci stoga trebaju postati “agent promjene”. Stručno znanje i praksa konfigurirani su kao “metodologija planiranja života” (metodologija planiranja života, Ferguson 2001) koja zahtijeva aktivnu ulogu dionika – pojedinaca, obitelji, primarne i sekundarne mreže – koja je ključna, u skladu s parom kapacitet/prava. “Kako bi poboljšali kvalitetu i učinkovitost intervencija, stručnjaci uključuju i osnažuju pojedince i obitelji u organizaciji usluga” (Colaianni).

DIDACTIVE

Nedavno se rasprava unutar socijalne politike usredotočila na pitanje digitalizacije vezano uz ostvarivanje djelovanja. Digitalizacija javnih usluga, a posebno socijalne skrbi, nudi velike mogućnosti, ali skriva zamke, posebno za najranjivije osobe (vidi <https://www.secondowelfare.it/>). S jedne strane, digitalne platforme mogu ljudima olakšati pristup uslugama i informacijama; s druge strane, postoji rizik od marginalizacije onih koji nemaju digitalne vještine ili pristup tehnologiji, čime se ograničava njihovo djelovanje u ključnim područjima društvenog života.

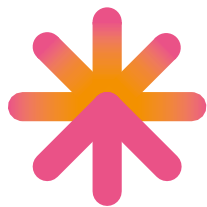
Agency u raspravi o aktivnoj politici rada i osposobljavanju

Pristup temeljen na sposobnosti i fokus na djelovanje omogućili su, s teorijske točke gledišta, da se rasprava pomakne s pasivnih politika rada (poticaji i beneficije) na aktivne politike usmjerene na jačanje kapaciteta pojedinaca da ostvare svoju moć djelovanja i izbora na tržištu rada. U raspravi o politici rada (Ciarini A., Lavoro e politiche di attivazione. L'investimento sociale e lo sviluppo dell'occupazione) i o strategijama "aktivacije" uspoređuju se dva različita gledišta.

S jedne strane, aktivacija se shvaća kao proces usmjeren na širenje kanala sudjelovanja na tržištu rada kroz kombinaciju uvjeta, službi za zapošljavanje i poreznih poticaja osmišljenih kako bi rad učinio "privlačnim" za razliku od neaktivnosti ili pasivne pomoći. Prema ovom pristupu, djelovanje se poduzima prvenstveno na strani ponude na tržištu rada, ali pitanje kvalitete i stabilnosti stvorenih radnih mjesta ostaje u drugom planu.

S druge strane, aktivacija se shvaća kao proces usmjeren na jačanje kapaciteta korisnika kroz dugoročne programe obuke. Ovaj pristup prepoznaje da postoje i kontekstualni uvjeti na temelju kojih treba djelovati kako bi se potaknuli trajniji smještaji i učinkovito osnaživanje kapaciteta pojedinaca (Barbier, 2005; Bonvin i Favarque, 2005). Ove politike gledaju na korisnike kao na pojedince obdarene resursima (motivacijama, identitetima, vještinama, preferencijama, pa čak i odgovornostima) koje treba mobilizirati u procesu umetanja, istovremeno prepoznajući njihove mogućnosti izbora i margine za samoodređenje.

S praktične točke gledišta, Agency je odbijen prijedlogom inicijativa za obuku i usmjeravanje usmjerenih na promicanje osnaživanja radnika i poticanje aktivnih procesa planiranja karijere. "Sposobnost djelovanja" na tržištu rada u praksi se smanjuje u drugim specifičnim vještinama: rješavanju problema, donošenju odluka, kontinuiranom ažuriranju itd. itd.

DIDACTIVE

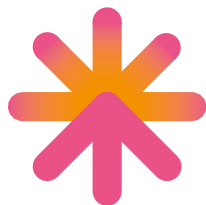
U talijanskom kontekstu – i u regiji Pijemont – tečajevi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja imaju glavni cilj razvoja tehničkih vještina za podršku procesu integracije na tržište rada. Meke vještine, općenito shvaćene, smatraju se transverzalnim i implicitno osposobljenim, ali bez posebnog pristupa usmjerenog na potporu njihovom osposobljavanju i nisu predviđene posebne metode procjene ishoda učenja. Osposobljavanje za razvoj digitalnog građanstva uključeno je u ove tečajeve, ali često ograničeno na razvoj tehničkih vještina u korištenju digitalnih alata. Putovi usmjeravanja i podrške za podršku traženju posla usmjereni su na jačanje osobnih resursa (a implicitno i djelovanja nezaposlenih osoba) kroz individualno i/ili grupno podučavanje. Opet, međutim, ne postoje uvijek putevi koji djeluju eksplicitno na djelovanje.

Agency u raspravi o inovacijama u obrazovnom sustavu i osposobljavanju nastavnika

Posljednjih godina razvijene su studije koje u raspravi o metodološkim inovacijama u obrazovnom sustavu istražuju pitanje pojma Agency u odnosu na nastavne procese i putove profesionalnog razvoja nastavnika. U skladu s tom perspektivom, razvoj vještina učitelja usmjeren isključivo na stjecanje tehničkih znanja nedovoljan je za kvalifikaciju profesionalizma sposobnog odgovoriti na obrazovne potrebe i izazove suvremenog društva (Urbani C., *Oltre le competenze: il valore dell'agency professionale*. Un progetto di ricerca sullo sviluppo professionale docente nei contesti prescolastici). Obrnuto, profesionalni razvoj treba tumačiti u smislu ključnih životnih sposobnosti. Stoga osobni i profesionalni razvoj i usavršavanje ne ovisi samo o posjedovanju kompetencija poput onih koje se tradicionalno povezuju s profilom učitelja, već o mogućnosti da ih učitelj sam mora razvijati, stjecati i obnavljati kompetentnim djelovanjem (Agency) kako bi postigao odabrano funkcioniranje. Ta se mogućnost izražava u slobodi/ sposobnosti (mogućnosti) izbora između nekoliko alternativnih opcija koje su im na raspolaganju, te u mogućnosti da ih stvarno ostvare u smislu funkcioniranja (Urbani C.). Razvoj ključnih životnih sposobnosti učitelja također je ključan za razvoj djelovanja polaznika. Učitelj je i sam "agentivni profesionalac" koji djeluje u kontekstu obuke kako bi sukonstruirao uvjete koji omogućuju stjecanje djelovanja kod polaznika.

Vaša predložena radna definicija pojma Agency

Agency je sloboda i sposobnost svjesnog i namjernog djelovanja kako bi se steklo stanje koje je vrijedno (Sen). Pojam Agency označava sposobnost pojedinaca da vizualiziraju željenu budućnost, planiraju, donose odluke o akcijama, djeluju i proaktivno reagiraju na događaje koji se događaju, da

DIDACTIVE

aktiviraju procese samorefleksije i po potrebi naprave promjene. Agency je "ograničen" u smislu da ljudi djeluju unutar odnosa i struktura koje ograničavaju i/ili proširuju njegovu aktivaciju i stoga ga treba shvatiti kao sposobnost na koju se svjesno djeluje u skladu sa specifičnim vremenskim i relacijskim kontekstima.

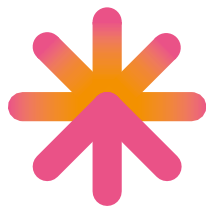
Pojam Agency može se smatrati metakompetencijom koja uključuje set sposobnosti:

- sposobnost prepoznavanja vlastitih potreba
- sposobnost definiranja strategija za djelovanje (donošenje odluka)
- sposobnost prepoznavanja resursa u kontekstu (samoorijentacija)
- sposobnost korištenja resursa u kontekstu
- sposobnost usmjeravanja resursa prema određenom cilju
- sposobnost prepoznavanja elemenata koji bi se mogli primijeniti i sposobnost djelovanja sa sviješću o resursima te ograničavanje moći utjecaja na društveni/kulturni kontekst u kojem se ljudi nalaze

Agency i digitalno građanstvo: Pojam Agency ne može se opisati odvojeno od digitalne dimenzije različitih životnih konteksta ljudi. Razvoj ključnih vještina uključuje razvoj sposobnosti prepoznavanja, razvijanja i mobilizacije osobnih digitalnih vještina za postizanje određenog cilja.

Agency u razvoju karijere i upravljanju tranzicijama: vježbavanjem ključnih vještina (Agency) pojedinci svjesni promjenjivih radnih uvjeta globaliziranih društava, djeluju na stvaranju subjektivno smislenih karijera, nose se s promjenama na poslu i upravljaju prekidima u neaktivnosti (Eteläpelto i sur., 2013.).

Obuka ključnih životnih vještina i uloga trenera: Poučavanje ključnih vještina (Agency) uključuje razvijanje sposobnosti osobe da djeluje namjerno, donosi odluke i oblikuje svoje okruženje ili okolnosti. To zahtijeva izgradnju vještina u samosvijesti, donošenju odluka, postavljanju ciljeva i otpornosti. Poučavanje ključnih životnih vještina kod odraslih ne može se odvojiti od rada koji trener radi na sebi i svom djelovanju i zajedničkog konstruiranja kontekstualnih uvjeta koji omogućuju njegovo stjecanje kod polaznika. U poučavanju ključnih životnih vještina stoga posebnu pozornost treba posvetiti ulozi trenera u razvoju ključnih vještina kod odraslih polaznika.

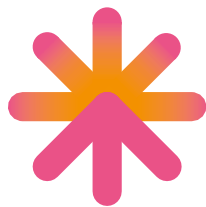

DIDACTIVE

Dodatni komentari:

- Dijeljenje zajedničkog načina pisanja referenci (prijedlog: <https://www.scribbr.dk/apa-reference-generator/>)
- Istraživanje naglašava kako koncept pojma Agency s teorijskog stajališta ima svoju definiciju, dok se s praktičnog/metodološkog gledišta može tretirati kao meta-kompetencija koja uključuje lakše operacionalizirane vještine. U potrazi za najboljim praksama/projektima, vjerojatnije je da će se pronaći projekti koji se bave osnaživanjem ili mekim vještinama ili građanskim vještinama, a ne eksplicitno djelovanjem. Osim deskriptora kompetencije, moglo bi biti korisno razmotriti djelovanje kao meta-konstruktor koji obuhvaća podkompetencije.

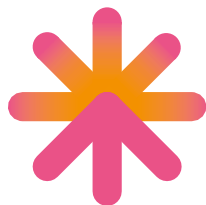
Izvor 1	Referentni model
Puni citat	European Commission's LifeComp Framework
Poveznica	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6c6e9bc3-d9f6-11ea-adf7-01aa75ed71a1
Sažetak	LifeComp okvir definira osnovne životne vještine kao što su samoregulacija, fleksibilnost i cjeloživotno učenje. Nudi znanstvene i praktične primjene za razvoj osobnih i socijalnih kompetencija u obrazovanju.
Relevantne definicije	Samoregulacija, fleksibilnost, vještine cjeloživotnog učenja i prilagodljivost

DIDACTIVE

Izvor 2	Strategija
Puni citat	OECD-ova Strategija vještina i Hrvatska
Poveznica	https://www.oecd.org/croatia/skills-strategy-action-plan.htm
Sažetak	Strategija vještina OECD-a iznosi strategije razvoja vještina, uključujući preporuke za poticanje kritičkog razmišljanja i autonomije potrebnih za društveni rast Hrvatske.
Relevantne definicije	Kritičko razmišljanje, autonomija, otpornost

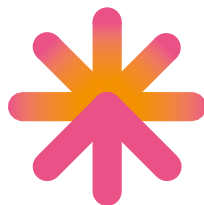
Izvor 3	Stručni članak
Puni citat	Psihologija danas
Poveznica	https://oapub.org/edu/index.php/ejes/article/view/3710/6346
Sažetak	Pojam Agency definira se kao najviša razina osobne kompetencije, koja obuhvaća samomotivaciju, donošenje odluka i vještine rješavanja problema bitne za osobni i profesionalni rast.
Relevantne definicije	Agency je osobna kompetencija, samomotivacija, donošenje odluka i rješavanje problema.

DIDACTIVE

Izvor 4	Stručni članak
Puni citat	Europski časopis za obrazovne studije
Poveznica	https://oapub.org/edu/index.php/ejes/article/view/3710/6346
Sažetak	Ova se studija usredotočuje na pojam Agency, stručnost i vještine radnog života, naglašavajući generičke kompetencije potrebne za uspjeh u modernim radnim okruženjima.
Relevantne definicije	Vještine radnog života, stručnost i prilagodljivost

Izvor 5	Izvješće
Puni citat	Izvješća Ministarstva znanosti i obrazovanja RH
Poveznica	https://mzo.gov.hr
Sažetak	Nacionalni kurikulum Ministarstva naglašava kompetencije cjeloživotnog učenja kao što su samoeфикаsnost i prilagodljivost koje su u skladu s konceptom pojma Agency.
Relevantne definicije	Samoeфикаsnost, cjeloživotno učenje i prilagodljivost

DIDACTIVE

Prijevod pojma Agency na vaš jezik. Ako nije dostupan, navedite prijevode povezanih pojmova.

“Ključne životne sposobnosti”

Teorija i praksa razvoja pojma Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

Razvoj Agency u Hrvatskoj postaje sve važniji fokus u obrazovnom, profesionalnom i društvenom kontekstu. Koncept obuhvaća osnaživanje pojedinaca da preuzmu kontrolu nad svojim životima kroz namjerno donošenje odluka, prilagodljivost i otpornost – ključne osobine za osobni i profesionalni uspjeh. Pristup poticanju djelovanja može se analizirati kroz sljedeće aspekte:

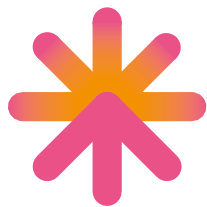
Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Hrvatski obrazovni sustav stavlja naglasak na cjeloživotno učenje i razvoj ključnih životnih vještina. Ključne nacionalne inicijative, kao što je “Okvir nacionalnog kurikuluma”, integriraju kompetencije poput samoefikasnosti, prilagodljivosti i donošenja odluka u obrazovne programe. Ova nastojanja imaju za cilj pripremiti studente ne samo za tržište rada, već i za aktivno i neovisno sudjelovanje u društvu.

Programi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja posebno su važni u tom kontekstu. Oni uključuju praktične module koji polaznike opremaju vještinama za rješavanje problema, upravljanje vremenom i postavljanje ciljeva. Ti su programi često usklađeni s europskim okvirima, kao što je LifeComp okvir, kako bi se osigurala usklađenost sa širim standardima EU-a.

Radno mjesto i profesionalni razvoj

U profesionalnom okruženju hrvatski poslodavci sve više cijene ključne životne vještine kao što su emocionalna inteligencija, inicijativa i suradnja. Programi obuke često uključuju ove kompetencije, promičući kulturu samomotivacije i prilagodljivosti. Radionice i vježbe izgradnje tima usredotočene su na razvoj autonomije i osobne učinkovitosti, omogućujući zaposlenicima da smisleno doprinesu organizacijskim ciljevima.

DIDACTIVE

Socijalna i politička dimenzija

Razvoj pojma Agency proteže se od individualnog rasta do društvenih inicijativa i inicijativa na razini politike. Strategije hrvatske vlade, poput onih koje je iznijelo Ministarstvo znanosti i obrazovanja, naglašavaju važnost poticanja ključnih životnih vještina kao sredstva za rješavanje društvenih izazova, uključujući nezaposlenost i ekonomsku nestabilnost. Politike često potiču partnerstva između obrazovnih institucija i industrija kako bi se stvorile mogućnosti za izgradnju vještina.

Psihološki i emocionalni aspekti

Razvoj emocionalne inteligencije i otpornosti dobiva priznanje kao ključan za djelovanje. Hrvatska kultura, koja cijeni zajednicu i međuljudske odnose, pruža jedinstven okvir za njegovanje tih vještina. Programi koji se fokusiraju na emocionalnu dobrobit, kao što su trening svjesnosti i radionice upravljanja stresom, postaju sve zastupljeniji, podržavajući pojedince u učinkovitom snalaženju u osobnim i profesionalnim izazovima.

Izazovi i prilike

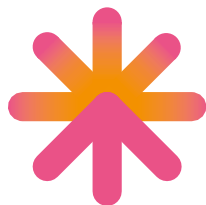
Unatoč ovom napretku, izazovi ostaju. Tradicionalni naglasak na učenju napamet u nekim obrazovnim okruženjima može ometati potpunu realizaciju razvoja ključnih životnih vještina. Osim toga, razlike u pristupu kvalitetnim programima obrazovanja i osposobljavanja mogu ograničiti mogućnosti za marginalizirane skupine. Međutim, tekuće reforme i pojačana suradnja s europskim partnerima obećavaju načine za prevladavanje tih prepreka.

Vaša predložena radna definicija pojma Agency

Sposobnost preuzimanja aktivne kontrole nad svojim životom, donošenja namjernih odluka i učinkovitog utjecaja na okolinu. To uključuje vještine poput donošenja odluka, samomotivacije, rješavanja problema i otpornosti.

Dodatni komentari

Istraživanje naglašava potrebu za kontekstualnim razumijevanjem ključnih životnih vještina prilagođenih hrvatskim obrazovnim i kulturnim okvirima.

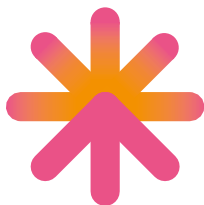
DIDACTIVE

Helensko otvoreno učilište (Grčka)

Definicije i istraživačka literatura o pojmu Agency ili srodnim pojmovima

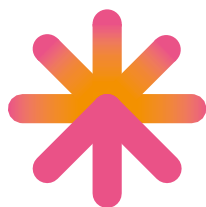
Izvor 1	
Puni citat	Martin Seligman (2021) Agency za grčko-rimsku filozofiju, Časopis za pozitivnu psihologiju, 16:1, 1–10, DOI: 10.1080/17439760.2020.1832250
Link	https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17439760.2020.1832250
Poveznica	Agency se sastoji od učinkovitosti, optimizma usmjerenog na budućnost i mašte. U ovom radu autor pokušava pratiti povijest pojma Agency u zapadnoj misli tijekom grčko-rimske epohe. Ilijada predstavlja smrtnike bez ključnih vještina (Agency), bogovi imaju sve, dok u Odiseji ljudi imaju značajan utjecaj, a bogovi manje. Kasnije Sokrat, Platon, Aristotel, Epikur i stoici postuliraju potpuno razvijen koncept pojma Agency. Naglasak na volji, odgovornosti i izboru nastavlja se kroz rano kršćanstvo, a zatim ga se Augustin odriče u četvrtom stoljeću, n. e., s pojmom Agency svedenim na milost, dar od Boga. Čini se da je ljudski napredak povezan s tim uvjerenjima, sa snažnim uvjerenjima o ljudskom djelovanju povezanim s napretkom i slabim uvjerenjima o ljudskom djelovanju povezan sa stagnacijom. Bogovi i smrtnici, u približno jednakom broju, likovi su Ilijade i Odiseje. Tko ima razvijene ključne vještine (Agency)? Općenito, kroz povijest postoji kompromis između ljudskog i nadnaravnog djelovanja. U Ilijadi bogovi imaju gotovo potpuno razvijene sposobnosti, a smrtnici gotovo nikakve. Ljudska sudbina u potpunosti je u rukama bogova. U kasnijem djelu, Odiseja, kompromis se naginje prema ljudskom djelovanju. Bogovi još uvijek imaju dosta sposobnosti, iako ne toliko kao u Ilijadi, ali isto tako imaju i smrtnici. Ljudsku sudbinu određuju i bogovi, a po prvi put u grčkoj književnosti mi smrtnici. Ono što se mijenja je

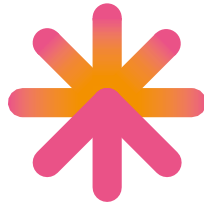
DIDACTIVE

Relevantne definicije	ravnoteža između nadnaravnog djelovanja i ljudskog djelovanja. Prva komponenta pojma Agency je učinkovitost, a ima još dvije komponente: 1. Optimizam (koji sadrži usmjerenost na budućnost): Cilj je vjerojatno ostvariv u budućnosti, možda u prilično dalekoj budućnosti. 2. Mašta: Cilj je širok i nije prisutan osjetilima. To je iznad, možda i daleko iza ovdje i sada. – pojam Agency nije sve ili ništa. Različiti pojedinci, različite kulture i različite epohe mogu imati puno ili samo malo učinkovitosti, puno ili samo malo optimizma i puno ili samo malo mašte. Primjer: Odisej opetovano pokazuje više učinkovitosti, optimizma i mašte, dok se bavi kiklopom: <i>“Dakle, ležali smo tamo stenjajući, čekajući prvo svjetlo Zore. A sada sam naredio svim svojim kolegama da bace ždrijeb – tko bi se hrabro borio sa mnom da podigne naš kolac i zabije mu ga u oko kad ga san svlada? Sreća u ždrijebu: Dobio sam upravo one koje bih sam odabrao, četiri dobra čovjeka, i Ja u vodstvu napravio sam pet... Ali već sam planirao... Koji je bio najbolji izlaz? kako bih mogao pronaći bijeg od smrti za svoju posadu, sebe kao bunar? Moja je pamet nastavila tkati, tkati lukave planove – život je bio na kocki, monstruoza smrt gledala nam je u lice – sve dok mi ovaj plan nije pao na pamet kao najbolji.”</i>
------------------------------	--

DIDACTIVE

Izvor 2	Knjiga
Puni citat	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ἠθικὰ Νικομάχεια (1103a-1103b) / Aristotle's Ethica Nicomachea (1103a-1103b)
Poveznica	https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=78&page=14 , link and link
Sažetak	Knjiga 2 "Budući da je vrlina, kao što smo vidjeli, dvije vrste, intelektualne i moralne, intelektualna vrlina je većim dijelom i proizvedena i povećana poučavanjem, i stoga zahtijeva iskustvo i vrijeme; dok je moralna ili etička vrlina proizvod navike (ethos) i doista je dobila svoje ime, s malim varijacijama oblika, od te riječi. I stoga je jasno da nijedna od stvorenih moralnih vrlina nije rođena u nama po prirodi, jer nijedno prirodno svojstvo ne može se promijeniti navikom. [...] Kreposti se, dakle, u nama ne rađaju ni po prirodi niti u suprotnosti s prirodom; Priroda nam daje sposobnost da ih primimo, a tu sposobnost navika dovodi do zrelosti. Štoviše, sposobnosti koje nam daje priroda daruju nam se najprije u potencijalnom obliku; nakon toga izlažemo njihovu stvarnu vježbu. To je očito tako s našim osjetilima: nismo stekli sposobnost vida ili sluha opetovanim gledanjem ili opetovanim slušanjem, već obrnuto – budući da smo imali osjetila, počeli smo ih koristiti, nismo ih dobili koristeći ih. Vrline s druge strane stječemo tako da ih najprije stvarno prakticiramo, baš kao što to činimo u umjetnosti. Učimo umjetnost ili zanat radeći stvari koje ćemo morati učiniti kada to naučimo: na primjer, ljudi postaju graditelji gradeći kuće, harfisti svirajući harfu."

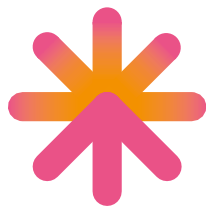

DIDACTIVE

Relevantne definicije

Aristotel ovdje citira punu definiciju vrline, koja se odlikuje jasnoćom, punoćom i preciznošću elemenata koji je čine i karakteriziraju. Zaključuje rekavši da je etička vrlina trajni element karaktera koji je čovjek slobodno izabrao. On stoga predstavlja sljedeći rod vrline, a to je «ἔξις» "hexis" (navika, tendencija). Svaki «ἔξις» nastaje ponavljajućim izvođenjem određenih činova. Od kvalitete radnji ovisi kvaliteta riječi. Kao što je «ἔξις» opcionalno: u aristotelovskoj terminologiji, prednost je slobodan i racionalan izbor i volja čovjeka, popraćena veličinom osobne odgovornosti, stoga je potrebna hrabrost i snaga. To je nužan uvjet, kako bi osoba pravilno odabrala radnje i donijela ispravnu odluku, izbjegavajući krajnosti, odnosno višak i nedostatak. Međutim, da bi se to dogodilo, potrebno je da osoba shvati visoko značenje vrline. Ako put do vrline nije rezultat slobodne volje, već prisile, tada vrlina ne bi imala nikakvu vrijednost za tu osobu. Riječ προαίρεσις (preferencija) ne označava nerazumnu i neopravdanu želju. Strukturno je povezan s intelektualnim kapacitetom, razmišljanjem i prosuđivanjem osobe. To je izbor između dobra i zla i potraga za jednim ili drugim.

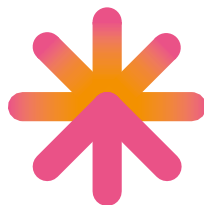
- ἀρετῆς οὐσης, τῆς μὲν διανοητικῆς τῆς δὲ ἡθικῆς, ἀρετὴ je ovdje jednako često u ovoj (Knjizi 2) i sljedećim Knjigama korišten u ograničenom smislu 'moralne izvrsnosti' ili 'dobrote karaktera', tj.
- U kontekstu Aristotelovog etičkog učenja dodijeljena je odlučujuća uloga προαίρεσις (preferencija), moglo bi se prevesti kao volja (čin volje, odabira ili odlučivanja; vježbanje volje, sposobnost ili sposobnost svjesnog izbora, odluke i namjere; volja)
- Aristotel ne izjednačava karakter s navikom (etos na grčkom, s kratkim "e") jer karakter uključuje svjesni izbor. Vjerojatno je da su ἔθος, 'navika' i ἦθος, 'karakter' odakle 'etično', moralno) srodne riječi.

DIDACTIVE

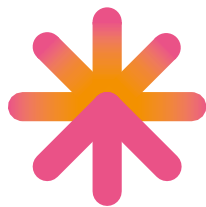
	• Umjesto toga, karakter je heksis poput zdravlja ili znanja – stabilna dispozicija koja se mora održavati s naporom. Međutim, dobre navike preduvjet su dobrog karaktera. • Vrlina / sklonost predstavlja slobodan i svjestan izbor jednog ili drugog načina života, izbor koji dovodi do konkretnih odluka u svakom pojedinačnom slučaju. • Prema Aristotelu, pravedan nije onaj koji slučajno čini neka poštena djela, već onaj koji je svjesno odabrao pravdu kao stav života i slijedi u svojim individualnim izborima odgovarajući dosljedan pristup.
--	---

Izvor 3	Doktorska disertacija (na grčkom)
Puni citat	Ελευθέρη βούληση & ηθική υπευθυνότητα : κριτική εξέταση των σύγχρονων συμβατοκρατικών θεωριών (Slobodna volja i moralna odgovornost: kritičko istraživanje suvremenih kompatibilističkih teorija), Παπαδαμιανός, Χαράλαμπος (Papadamianos Charalampos), Filozofski fakultet – Odsjek za filozofiju i društvene studije – Doktorske disertacije, Sveučilište na Kreti, Grčka.
Poveznica	https://elocus.lib.uoc.gr//dlib/5/a/9/attached-metadatadlib-1543307435-916719-14213/20181121_Papadamianos_Charalampos_Mc_2021.pdf (in Greek)
Sažetak	U kojem smislu pojam slobodne volje i moralne odgovornosti zaokuplja ljudske subjekte? Pod kojim okolnostima je pojedinac slobodan činiti ono što želi i slobodno odabrati taj određeni izbor da bude dio njegove ili njezine vlastite volje? Pod kojim je okolnostima pojedinac, kao osoba, odgovoran za izvršavanje određenih radnji i odabir odluka koje stvaraju njegovu vlastitu volju? Pod kojim je okolnostima osoba moralno odgovorna za svoje postupke i izbore? Ova disertacija je pokušaj istraživanja gornjih pitanja. Kao

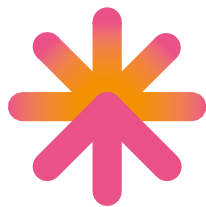
DIDACTIVE

Relevantne definicije	kompatibilist, autor vjeruje da bi se jedinstvena teorija slobodne volje i moralne odgovornosti trebala slagati sa slikom čovjeka i svijeta iz Sciencea. Stoga on misli da bi filozofsko razmišljanje trebalo ozbiljno razmotriti činjenicu evolucije. Ελεύθερη βούληση & ηθική υπευθυνότητα (Slobodna volja i moralna odgovornost).
Izvor 4	Papir
Puni citat	Edwards, Jonathan. (2023). Doyleov dvostupanjski pristup slobodnoj volji: biofizika za pravi izbor? University College London, Sveučilište u Londonu, Ujedinjeno Kraljevstvo
Poveznica	https://www.researchgate.net/publication/373031163_Doyle's_Two-Stage_Approach_to_Free_Will_A_Biophysics_for_Real_Choice & https://www.informationphilosopher.com/freedom/cogito/
Sažetak	Robert Doyle tvrdi da se tradicionalne poteškoće povezane s konceptom slobodne volje mogu riješiti dvostupanjskim pristupom, koji je istražilo nekoliko filozofa i znanstvenika. Mogućnosti za djelovanje mogu se generirati unutar mozga, više ili manje nasumično, iz kojih se može napraviti "adekvatno određen" izbor. Sličan selektivni proces dobro je razrađen unutar imunoloških stanica, što može pružiti koristan model. Određeni stupanj slučajnosti je sveprisutan u fizičkom svijetu, ali živi sustavi su evoluirali kako bi ukrotili i iskoristili ovaj aspekt na sučelju između tekuće i čvrste faze. U kombinaciji se koriste slučajni i sustavno određeni procesi. Ova stanična biološka razmatranja podržavaju vjerodostojnost dvostupanjskog modela i mogu pomoći u ukazivanju na specifične mehanizme, ali također mogu postaviti pitanje o tome 'tko' bira. Računalno modeliranje može izoštriti fokus

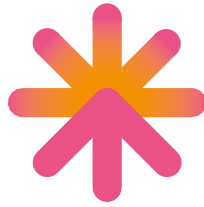
DIDACTIVE

Relevantne definicije	tog pitanja. Također može istaknuti paradoks – da 'sloboda' može postojati samo kao naličje ograničenja ili ograničenja nametnutih situacijama u stvarnom svijetu. • Robert Doyle (2013) iznio je slučaj za dvostupanjski model slobodne volje u kojem stupanj slučajnosti u događajima u mozgu generira niz mogućnosti (ili reprezentacija mogućnosti), iz kojih se može napraviti "adekvatno određen" odabir. To pruža osnovu za pojam slobodne volje, ili izbora, ali sa 'slobodom' koja je možda odvojena od volje ili izbora. • Podjela na dvije faze prekida slijepu ulicu u pružanju koherentnog prikaza 'slobodne volje'. Može se činiti da odvaja slobodu od volje. Međutim, ta sloboda u osnovi proizlazi iz kombinacije diskretnih događaja i kontinuirane simetrične dinamičke metrike (s nedopuštenom infinitezimalnom preciznošću), koja se primjenjuje u biološkim sustavima na svim razinama. U računalima bi se to obično moglo projektirati, ali u praksi se za složene sustave može vratiti nešto vrlo slično (Blum i Blum, 2022). • Kod ljudi se kreativne nove ideje mogu kritički procijeniti i promisliti. Nakon razmišljanja, opcije se mogu odbaciti i vratiti na "predomišljanje" prije konačne odgovorne odluke i akcije. Kada je indeterminizam ograničen na ranu fazu mentalne odluke, sama kasnija odluka može se opisati kao adekvatno određena. To se naziva dvostupanjskim modelom, prvo "slobodnim" generiranjem ideja, zatim adekvatno determinizmom vrednovanjem i selekcijskim procesom koji nazivamo "volja". • Cogito model kombinira neodređenost – prvo mikroskopsku kvantnu slučajnost i nepredvidivost, zatim "adekvatan" ili statistički determinizam i makroskopsku predvidljivost, u vremenskom slijedu koji stvara nove informacije.
------------------------------	--

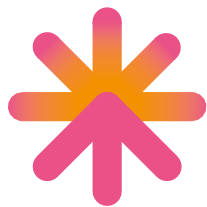
DIDACTIVE

Izvor 5	Online članak
Puni citat	"Koncept agencije i njezina četiri pomagača" – Centar za profesionalno savjetovanje i posredovanje Pattison (PPCC, Inc.)
Poveznica	https://www.ppccfl.com/blog/take-control-of-your-life-the-concept-of-agency-and-its-four-helpers/
Sažetak	Agency i njezina četiri pomagača Djelovanje je moć koju imamo da upravljamo svojim životima u smjeru u kojem želimo ići. Da bismo koristili našu agenciju, moramo se upoznati s njezina četiri pomagača, odnosno aspekta. Prema profesoru Albertu Banduri, evo četiri faktora koji će vam pomoći u postizanju vaših ciljeva: 1. Namjera. Morate se proaktivno obvezati da ćete poduzeti mjere kako biste promijenili svoj život ili okoliš. Ne dopuštate drugima oko sebe da forsiraju vaše postupke – vi birate djelovati i preuzeti kontrolu. 2. Promišljanje. Promišljanje vam pomaže da vizualizirate budućnost i postavite si ciljeve. Omogućuje vam da se motivirate i vodite svoje postupke u iščekivanju budućih događaja. 3. Samoreaktivnost. Imate mogućnost djelovati prema svojim planovima i pratiti svoj napredak, plus napraviti korekciju kursa ako zalutate. Samoreaktivnost znači da jednom kada imate namjeru i plan, ne možete sjediti i čekati da se pojave rezultati, već morate biti promišljeni u djelovanju prema postizanju svojih ciljeva. 4. Samorefleksija. Omogućuje vam da razmislite i procijenite svoje motive, svoje vrijednosti i svoje životne ciljeve. Samorefleksija vam omogućuje da riješite sve sukobe u svojim motivacijama i odlučite djelovati u korist jednog nad drugim.

DIDACTIVE

Relevantne definicije	Zajedno s ova četiri faktora, Agency vam omogućuje da odaberete smjer u kojem će vaš život ići, pomaže vam da utječete na druge da utječu na promjene u vašem životu i radite s drugima kako biste promijenili živote lokalno i globalno. Profesor psihologije na Sveučilištu Stanford Albert Bandura, voditelj istraživanja djelovanja i samoeфикаsnosti, izjavio je u svom govoru "Psihologija ljudskog djelovanja" da: • Ljudi djeluju kao aktivni pojedinci koji namjerno reguliraju svoje ponašanje i životne okolnosti. Oni su samoorganizirajući, proaktivni, samoregulirajući i samorefleksivni. "Oni su proizvođači svojih životnih okolnosti, a ne samo njihovi proizvodi." • Bandura dalje kaže da "iako ljudi imaju sposobnost utjecati na sebe, oni su također vrlo sposobni utjecati na druge kako bi utjecali na promjene". • Današnje društvo prolazi kroz drastične društvene, informacijske i tehnološke promjene, a "revolucionarni napredak u tehnologiji i globalizaciji transformiraju prirodu, doseg, brzinu i mjesta ljudskog utjecaja. Ove nove stvarnosti predstavljaju daleko veće mogućnosti za ljude da imaju kontrolu nad načinom na koji žive svoje živote".
------------------------------	---

DIDACTIVE

Prijevod pojma Agency na vaš jezik. Ako nije dostupan, navedite prijevode povezanih pojmova.

Djelovanje se radije nalazi u literaturi s prijevodom preferencije, Prema [Life Skills Collaborative \(LSC\)](#): Agency je sposobnost donošenja namjernih i informiranih odluka o našim životima i poduzimanja autonomnih akcija, čak i suočeni s protivljenjem. To je naša sposobnost da svojim postupcima utječemo na svoje funkcioniranje i tijek događaja te da promijenimo vezu, odluku ili čak skup društvenih pretpostavki i ograničenja. Uključuje sposobnost postavljanja ambicioznih ciljeva za sebe i rada na njima, koristeći dostupne resurse, kako unutarne tako i vanjske, kao i snalaženje u vanjskim strukturama moći prema potrebi. Opredjeljivanje se također odnosi na osjećaj kontrole ili uvjerenja koje imamo u vlastitu sposobnost da uspijemo u određenim situacijama. Agency pruža autonomiju i osnaživanje mladim ljudima, ranjivim zajednicama i zajednicama u povijesno nepovoljnom položaju. Stoga je osoba u stanju:

- otvoreno izraziti svoje misli i osjećaje.
- aktivno sudjelovati u donošenju odluka o sebi, čak i ako nisu u skladu s društvenim očekivanjima.
- zauzimati se za ono što žele učiniti.
- uspješno se snalaziti u promijenjenim okolnostima.
- odlučiti se za ciljeve koji su u skladu s njihovim vrijednostima, interesima i željama.
- raditi samouvjereno i učinkovito prema svojim ciljevima korištenjem i koordinacijom dostupnih resursa.
- aktivno doprinositi uvođenju promjena u sebe i/ili svoju okolinu.
- koristiti strategije kako biste se zauzela za bilo kakvo pogrešno postupanje u društvu.

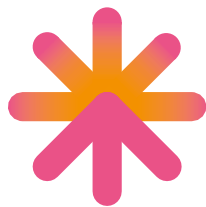
Povezane životne vještine su:

Samosvijest samopoštovanje, samoefikasnost, pregovaranje, komunikacija, donošenje odluka, Društvena svijest, Snalažljivost, Inicijativa Sudjelovanje, odgovornost, preuzimanje rizika.

Uloga pojma Agency u učenju

Agency opisuje sposobnost identificiranja vrijednih ciljeva i željenih ishoda te proaktivnog, svrhovitog i učinkovitog ostvarivanja tih ciljeva i ishoda. Ključne komponente pojma Agency uključuju:

- promišljeno prepoznavanje vlastitih vrijednosti i prioriteta
- vjeru u vlastite sposobnosti
- sposobnost namjernog usmjeravanja vlastitih napora prema određenim ciljevima.

DIDACTIVE

Važno je da se pojam Agency shvati u obrazovnom kontekstu kako bi uključilo i djelovanje i namjeru. Koncept pojma Agency izveden je iz područja sociologije i psihologije, a koristi se na različite načine u različite svrhe u obrazovanju. Ponekad se koristi naizmjenično s pojmovima kao što su proaktivnost, autonomija, sposobnost izbora i samoregulacija. Ova konceptualna nestabilnost, u kombinaciji s ograničenom empirijskom bazom dokaza, znači da su dokazi o ulozi i utjecaju pojma Agency manje naglašeni od onih za druge, stabilnije koncepte kao što je samoeфикаsnost. Dok neki čimbenici socijalnog emocionalnog učenja, kao što su samoeфикаsnost, motivacija ili angažman, mogu biti niži u nekim domenama, a viši u drugima, Agency je karakteristika specifična za pojedinca.

Polaznici imaju osjećaj za Agency u vođenju vlastitih obrazovnih puteva u cjelini bez obzira na to kako se osjećaju u određenim područjima sadržaja. Važno je da je fleksibilan, a učitelji mogu podržati polaznika da razvije svoj osjećaj za Agency.

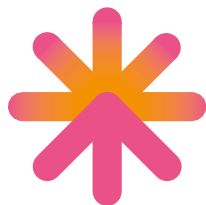
Prednosti obrazovanja usmjerenog na agenciju nisu kontroverzne: doista, neke su prilično očite. Agency podržava sve aspekte postignuća dok su polaznici u školi, kao i snažno ih priprema za život izvan škole. Djelovanje, kao i mnogi drugi čimbenici socijalno-emocionalnog učenja, omogućuje uspjeh u školi i ishod školovanja.

Sastavni dijelovi pojma Agency

Iako je pojam Agency složen, sastoji se od nekoliko temeljnih komponenti, a sve ih učitelji u učionici mogu razviti i podržati.

➔ Samoeфикаsnost: Povjerenje u svoje sposobnosti

Vjerovanje polaznika u vlastite sposobnosti utječe na stupanj do kojeg osjećaju stres kada se suoče s problemom. Polaznici s uvjerenjima o niskim sposobnostima osjećat će se ugroženo kada im se dodijele teški problemi[iiii] i mogu reagirati s tjeskobom, depresijom, ljutnjom ili frustracijom kada se osjećaju ugroženima aktivnostima za koje se ne osjećaju spremnima. Polaznici se mogu isključiti ili glumiti zbog niske samoeфикаsnosti kada im se da izazovan problem ili zadatak. Nasuprot tome, polaznici s visokim uvjerenjima o kompetencijama ne osjećaju se ugroženima oporezivanjem ili zbunjujućim problemima. Znaju da ih mogu s naporom riješiti, oslanjajući se na svoje stabilno samopouzdanje. Povezivanje optimističnih uvjerenja o ishodu s teškim akademskim zadacima uvelike diktira u kojoj mjeri studenti

DIDACTIVE

traže i sudjeluju u izazovnim akademskim zadacima i kolegijima. Ovo je ciklus koji se sam održava jer što više polaznik prolazi kroz težak zadatak, to njegove vještine postaju jače, što zauzvrat dovodi do veće osobne samoeфикаsnosti.

➔ Samosvijest: Promišljena identifikacija vlastitih vrijednosti i prioriteta

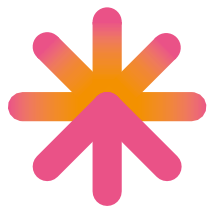
Polaznik koji jasno razumije svoje osobne vrijednosti ima mnogo jači poriv da aktivno slijedi svoje ciljeve. Svjesno ili ne, vrijednosti i prioriteti polaznika oblikuju svaku odluku koju donose u vezi sa svojim obrazovanjem. Pojašnjenje ovih prioriteta vrijedan je, ali često zanemaren korak za studente u postavljanju proksimalnih i dugoročnih ciljeva i planova. Polaznici koji redovito razmišljaju o onome što im je autentično važno imat će osjećaj djelovanja u svojim školskim zadaćama. Ova samosvijest potaknut će ih da aktivno uvedu promjene kasnije u svom akademskom ili profesionalnom životu ako njihov rad nije u skladu s njihovim osobnim prioritetima.

➔ Samoregulacija: Sposobnost usmjeravanja vlastitih napora prema određenim ciljevima

U eri stalnih ometanja, polaznici bez unutarnjih alata koji bi vodili njihovu pažnju bit će prepušteni na milost i nemilost svojim impulsima. Međutim, samoregulirajući polaznici postavljaju kratkoročne i dugoročne ciljeve, provjeravaju napredak prema tim ciljevima, upravljaju svojim vremenom i razvijaju pozitivne strategije učenja. Ti će polaznici moći svoje vrijednosti primijeniti u praksi. Sposobnost inhibiranja vlastitih impulsa može biti posebno korisna za podršku agentskoj neovisnosti kod polaznika s razlikama u učenju. Sposobnosti postavljanja ciljeva i praćenja, upravljanje vremenom i kontrola impulsa temeljne su vještine na temelju kojih se gradi Agency. Zajedno s visokim povjerenjem u vlastite sposobnosti i razumijevanjem vlastitih vrijednosti, samoregulirajući polaznici usmjeravaju vlastite obrazovne, profesionalne i osobne putanje.

➔ Individualna varijacija

Neki polaznici mogu biti skloniji razvijanju ovih vještina ili mogu doći u školu već opremljeni pozitivnim osjećajem djelovanja. Na ove osobine utječu čimbenici kao što su kućno okruženje polaznika i rane godine, koji su izvan učiteljeve kontrole. Međutim, osjećaj djelovanja vrlo je savitljiv i postoji niz strategija koje učitelji mogu koristiti za podršku i promicanje razvoja samoeфикаsnosti, samosvijesti i samoregulacije polaznika.

DIDACTIVE

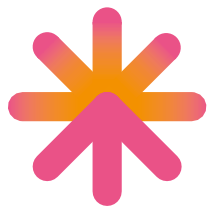
Vrijednost davanja prioriteta pojmu Agency u obrazovanju

Djelovanje je važno u obrazovnom okruženju jer agentski polaznici djeluju na svoje okruženje i životne putanje na promišljene i svrhovite načine. Polaznik s visokim osjećajem djelovanja stvara, a ne reagira na obrazovne prilike. U učionici polaznici s osjećajem djelovanja redovito komuniciraju svoju razinu interesa i izražavaju preferencije, traže mišljenje o tome kako se problemi trebaju riješiti i traže načine da lekciji dodaju osobnu relevantnost. Oni će raditi namjerno preporučujući ciljeve ili ciljeve kojima treba težiti, tražeći resurse ili prilike za učenje, pronalazeći strategije učenja i prostore koji im odgovaraju te tražeći pojašnjenje ili pomoć. Oni će doprinijeti lekcijama nudeći prijedloge ili doprinose, postavljajući duboka pitanja i dijeleći svoja razmišljanja i mišljenja. Studenti koji razviju osjećaj djelovanja zagovornici su sebe i pitanja do kojih im je stalo.

Agency podržava polaznike tijekom godina obrazovanja

Agency predviđa visokovrijedne akademske rezultate. Na primjer, utvrđeno je da polaznici koji aktivno traže pojašnjenje ili traže pomoć od svojih učitelja postižu bolje rezultate na standardiziranim ispitima. Nasuprot tome, polaznici koji oklijevaju potražiti pomoć ili pojašnjenje imaju niže ocjene od onih koji uživaju u interakciji sa svojim učiteljima. Osim toga, polaznici koji se povežu s dubljim značenjem zadatka također će više uživati u zadatku i doživjeti veća postignuća. Konačno, polaznici koji procjenjuju kako se najbolje usredotočiti i djelovati na temelju svojih nalaza imaju bolje ishode učenja. Ukratko, studenti koji traže načine da se osobno povežu sa svojim učenjem i pronađu načine za rast i poboljšanje imaju bolje akademske rezultate. Dok će polaznici prirodno osjećati sklonost prema određenim predmetima, Agency opisuje stabilnu unutarnju osobinu sposobnosti motiviranja i reguliranja učenja u svim područjima sadržaja. Djelovanje je promjenjivo od pojedinca do pojedinca, ali stabilno unutar pojedinca u različitim kontekstima.

Polaznici s visokim osjećajem djelovanja također imaju mnogo veću vjerojatnost da će se uključiti ili voditi klubove i sportske timove. Studenti agenti preuzimaju inicijativu u društvenim pitanjima koja su im važna i spremniji su redovito postavljati sebi izazove i namjerno se uključiti u aktivnosti u kojima imaju priliku činiti pogreške i učiti iz njih. Agency također može osnažiti studente da promiču pozitivne promjene unutar svojih zajednica, jer vjera u nečiju sposobnost i spremnost na djelovanje mogu potaknuti pojedince i njihove zajednice naprijed.

DIDACTIVE

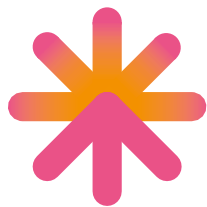
Na primjer, vjerojatnije je da će se studenti agenti zalagati jedni za druge ili raspravljati o točki sa zastrašujućim kolegom, umjesto da zatvaraju oči ili se osjećaju obespravljenima za djelovanje kada svjedoče maltretiranju ili nepravdi. Slično tome, polaznici kojima je ugodno dijeliti svoj glas i aktivno se uključiti u svoje učenje doprinose izgradnji jače školske zajednice.

Agency priprema polaznike za život izvan škole

Ključna uloga obrazovanja je pripremiti polaznike za profesionalni napredak nakon završetka škole. Kako bi bili uspješni u današnjem brzom svijetu koji se stalno razvija, polaznici moraju razviti želju i sklonost za cjeloživotno učenje. Na tržištu na kojem je sve vjerojatnije da će tvrtke ugovoriti talente koji su im potrebni za određeni posao ili projekt, zaposlenici često moraju biti odgovorni za samostalno razvijanje vještina, umjesto da se oslanjaju na svoje poslodavce da osiguraju obuku na radnom mjestu. Studenti koji ulaze u radnu snagu često će biti na nepoznatom teritoriju u smislu svojih vještina i baze znanja, a da bi napredovali, moraju imati i sposobnost određivanja onoga što trebaju naučiti i unutarnji poriv da to nauče, čak i ako je teško. Agenti će aktivnije slijediti izazovne projekte, dijeliti svoja razmišljanja i mišljenja te preuzeti vodeće uloge u svojim timovima. Nepredvidljiva i evoluirajuća priroda tržišta rada danas naglašava potrebu da studenti aktivno preuzmu odgovornost za svoj profesionalni život i učenje.

U demokraciji dobrobit javnosti ovisi o aktivnom sudjelovanju njezinih građana. Djelovanje izravno oblikuje demokratsko građanstvo pojedinca kroz osobnu odgovornost i orijentaciju na pravdu. Osobna odgovornost odnosi se na sklonost pojedinca da se brine za svoju zajednicu, dok se građani orijentirani na socijalnu pravdu aktivno uključuju u građanska i društvena pitanja na lokalnoj, državnoj i nacionalnoj razini. Ovi pojedinci s visokim Agencyima izazivaju društvene, političke i ekonomske nepravde i razmatraju strategije dolazeći do korijena sistemskih problema. Građani s visokim osjećajem djelovanja okosnica su svake uspješne demokracije. Stoga dio uloge obrazovanja u demokratskim zemljama mora biti poticanje polaznika da razviju vlastita mišljenja, podijele svoj glas i poduzmu akciju.

Polaznici koji razviju snažan osjećaj djelovanja u svojim formativnim godinama također će vjerojatnije ući u zdrave osobne odnose u odrasloj dobi. Pojedinci imaju stabilan osjećaj vlastite vrijednosti, pa su spremni rješavati probleme u međuljudskim odnosima. Nedostatak djelovanja u vezi može, u teškim slučajevima, prerasti u zlostavljanje.

DIDACTIVE

Okruženja za učenje koja promiču studentsko djelovanje

U ovom novom dobu naizgled beskrajnih informacija, mogućnosti za studente su ogromne. Samousmjereni pojedinci mogu slijediti bilo koji skup vještina ili područje sadržaja koje ih zanima. Polaznici koji imaju snažnu vjeru u vlastite sposobnosti i samoregulaciju da se učinkovito drže svojih ciljeva koristit će djelovanje ako je njihovo okruženje pogodno za autonomiju. U nastavku je nekoliko načina za stvaranje takvih okruženja za učenje.

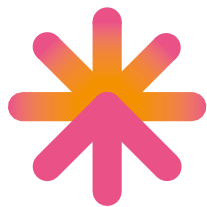
Podudarnost između društvenog i akademskog identiteta polaznika

To uključuje osiguravanje da aktivnost polaznika u školskoj zajednici nije u sukobu s njihovom društvenom vrijednošću u grupi prijatelja. U tradicionalnim školama, polaznici koji još nisu snažno predani akademskom identitetu suočavaju se sa snažnim pritiscima, kako unutarnjim tako i vanjskim, da se definiraju na načine koji minimiziraju identifikaciju sa školovanjem. Internalizirani glasovi neprestano se protive usklađivanju vrijednosti s učiteljima i njihovim akademskim zadacima, čineći da se školski rad čini nespojivim s popularnošću ili lojalnošću nekim ključnim referentnim skupinama (kao što su kultura polaznika, etnička skupina, spol, obitelj ili vršnjaci). Do trenutka kada stignu u srednju školu, vrlo malo polaznika sudjeluje u grupama koje su prvenstveno definirane akademskom izvrsnošću.

Međutim, učionica koja prepoznaje potrebu polaznika da zadrži svoju društvenu sliku netaknutom može prilagoditi poučavanje i učenje kako bi odgovaralo agentskom akademskom identitetu. Stvaranje podudarnosti identiteta s akademskim ponašanjem može se postići izgradnjom ponosa polaznika na etničko i obiteljsko nasljeđe, istovremeno otvarajući vrata "prebacivanju kodova" i drugim strategijama koje se bave oštro različitim očekivanjima ponašanja škole, radnog mjesta i vršnjačkih grupa. Kada student ocijeni određeni akademski zadatak kao osobnu relevantnost bez rizika za pozitivnu društvenu sliku, rezultat je spremnost da se aktivno uključi u taj zadatak i to okruženje.

Učenje usmjereno na polaznike kroz jasnu formativnu procjenu

Rasprave o ocjenjivanju u učionici mogu se usredotočiti na ocjene i ocjene, težinu različitih zadataka u usporedbi s testovima i projektima, utjecaj kasnog mijenjanja zadataka i količinu materijala koji treba obraditi na testovima. Čini se da se ti razgovori rijetko usredotočuju na učenje polaznika. Osim toga, ocjenjivanje se studentima često čini konačnim. Možda neće pregledati komentare na označene zadatke ili odvojiti vrijeme da nauče probleme koje su propustili na testu jer ne percipiraju da će učenje ovih

DIDACTIVE

informacija imati bilo kakav utjecaj na njihovu buduću ocjenu. Sve to može dovesti do toga da se studenti osjećaju neangažirano ili čak obeshrabreno kada su u pitanju njihovi akademski ishodi.

Svrhovito formativno ocjenjivanje raspršuje pasivnost polaznika povezanu s akademskim rezultatima. Na primjer, kviz može jasno označiti koje je ciljeve učenja polaznik savladao, a koje tek treba savladati. Jasna formativna procjena podržava djelovanje polaznika komunicirajući specifične snage i područja rasta polaznika. Polaznik u ovom sustavu može bolje odrediti kako poboljšati svoju ocjenu na temelju najvažnijeg aspekta obrazovanja – koliko dobro razumiju i mogu primijeniti sadržaj kolegija.

Autonomija zahvaljujući podršci "točno na vrijeme"

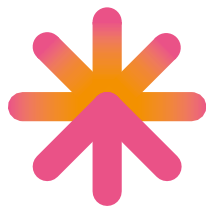
Iako se angažman može mijenjati iz dana u dan iz različitih razloga, učitelji mogu promicati stabilniji osjećaj djelovanja za učenje koji određuje orijentaciju polaznika prema školi općenito. Agency se razvija pružajući osjetljivu ravnotežu potpornih skela s autonomijom. Učitelji koji redovito mjere razumijevanje polaznika moći će pozitivno upravljati ovom ravnotežom dajući polaznicima određeni stupanj autonomije u učenju dok pružaju instrukcije na temelju 'točno na vrijeme'. Na primjer, učitelj koji prati polaznika koji radi na STEM projektu može uskočiti kako bi pružio eksplicitne upute o određenom znanstvenom ili matematičkom principu kako bi polazniku omogućio da nastavi sa svojim hipotezama i rješavanjem problema. Slično tome, učitelj može podržati grupnu raspravu o romanu pružajući dio kontekstualnog znanja koje se odnosi na povijesno okruženje romana koje omogućuje polaznicima da izvuku relevantne uvide, ali ne diktira ili dominira prirodom rasprave. Ova vrsta podrške omogućuje polaznicima da nastave samostalno ili zajednički raditi na svojim ciljevima učenja, a da ih ne sputava praznina u znanju.

Podučavanje koje promiče opredjeljivanje

Sljedeći modeli podučavanja optimiziraju razvoj Agencya potičući polaznike da odluče što trebaju naučiti i kako to najbolje naučiti kako bi mogli ostvariti svoj projekt. Polaznici sami otkrivaju praznine u svom trenutnom znanju i traže resurse (kao što je njihov učitelj) kako bi napredovali.

➔ Problemsko učenje

Učenje temeljeno na problemima i projektima stvara prilike za polaznike da razviju djelovanje dajući smisao problemu na rubu njihovog trenutnog razumijevanja ili razine vještine (iako imajte na umu da učenje temeljeno na problemima nije učinkovit način za polaznike da nauče nove sadržaje). Budući da slijede slične obrasce, u nastavku se kao primjer koristi samo

DIDACTIVE

učenje temeljeno na problemima. Ovaj model podučavanja slijedi niz koraka i može se činiti specifičnijim od drugih ovdje uključenih strategija, ali učitelji bi trebali slobodno razvijati, dodavati ili eliminirati bilo koje dijelove iz sljedećeg kako bi bolje odgovarali vlastitim polaznicima. Učitelji također mogu odlučiti uključiti elemente modela umjesto da ga koriste u cjelini..

➔ **Predstavite problem**

Polaznici su podijeljeni u male grupe, a svakoj grupi dodijeljen je voditelj. Zadatak voditelja je upravljati grupnim diskursom osiguravajući da svatko ima priliku izraziti svoje mišljenje. Polaznicima se zatim predstavlja problem 'hladno'. Drugim riječima, nije im dan kontekst. To potiče studente da istražuju različita područja svog prethodnog znanja i uspostavljaju veze između tih područja.

➔ **Raspravite o problemu**

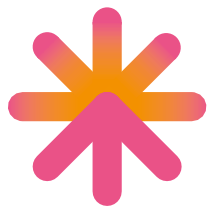
Grupa zatim raspravlja o problemu i generira hipoteze o rješenju na temelju prethodnog znanja ili iskustva koje donose na stol. Zatim identificiraju nekoliko 'problema učenja', a to su relevantne teme za koje polaznici ne osjećaju da ih razumiju onoliko dobro koliko bi trebali kako bi riješili problem. Svaki polaznik usmeno razmišlja o problemu i potencijalnim rješenjima na temelju svog postojećeg znanja te preuzima odgovornost za istraživanje jednog od problema učenja. Stoga, umjesto da imaju unaprijed dodijeljene ciljeve učenja, polaznici si dodjeljuju ciljeve (to su problemi učenja koje identificiraju).

➔ **Uključite se u samostalno učenje**

Nakon rasprave, polaznici usmjeravaju vlastito učenje, koristeći resurse koje imaju na raspolaganju na način za koji smatraju da je najučinkovitiji. Resursi bi uvijek trebali uključivati učitelja, koji pažljivo odgovara na pitanja kako bi potaknuo polaznike na razmišljanje, a ne samo dao odgovor.

➔ **Ponovno procijenite problem**

Polaznici se ponovno sastaju kako bi ponovno procijenili problem koristeći svoje kolektivne nove informacije i vještine. Polaznici također dijele koje strategije ili resurse koriste u prikupljanju informacija i kako je svaka bila ili nije bila korisna. Ovaj dio procesa osvježava polaznike o pozitivnim navikama učenja. Kako se pojavljuju novi problemi u učenju, polaznici ponovno razmatraju treći korak (uključivanje u samousmjereno učenje). Ovaj se ciklus općenito ponavlja tijekom razdoblja od pet do šest tjedana, s manjim potpitanjima usput. Međutim, duljina zadržavanja na svakom problemu ovisi o nahođenju učitelja.

DIDACTIVE

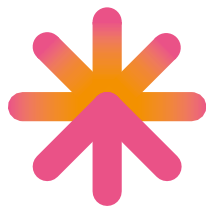
Cjeline koje su dizajnirali polaznici

Ovaj nastavni pristup uključuje polaznike koji koriste okvir koji pruža učitelj za razvoj vlastitih jedinica. Polaznici zatim predstavljaju svoje jedinice razredu i svi glasaju o temama o kojima će cijeli razred učiti. Ovaj okvir omogućuje polaznicima da se raspitaju o područjima interesa i steknu konceptualno razumijevanje ključnih koncepata, globalnog konteksta, izjave o istraživanju i činjeničnih, konceptualnih ili diskutabilnih istraživačkih pitanja povezanih s tom temom. Također zahtijeva od polaznika da odluče o najboljem načinu testiranja ovladavanja konceptom i izradi sumativnu procjenu. Uloga učitelja u ovom pristupu ključna je u smislu osiguravanja da tema fokusa nije samo od interesa za polaznike, već i usklađena s cijenjenim znanjem i ishodima učenja. Učitelj će također možda morati izričito naučiti polaznike kako dizajnirati alat za ocjenjivanje koji učinkovito ocjenjuje njihovo ovladavanje temom. Ovaj pristup promiče djelovanje zahtijevajući od polaznika da identificiraju vrijedan cilj učenja, a zatim odrede kako ga najbolje postići, ali bi se trebao koristiti za nadopunu, a ne za zamjenu jedinica koje su osmislili učitelji.

Mjerenje ključnih sposobnosti (Agency)

Periodično vrednovanje socijalno-emocionalnog učenja polaznika ima dvostruku svrhu: informiranje učitelja o napretku i dobrobiti njihovih polaznika te poticanje polaznika da vježbaju samosvijest. Iako su formalne socijalne emocionalne procjene u cijeloj školi vrijedne za prikupljanje sveobuhvatnih podataka, ove mjere oduzimaju puno vremena i praktički se ne mogu provoditi više od jednom ili dva puta godišnje. Za ove formalne procjene, jedna pouzdana mjera sa snažnim dokazima valjanosti je Panorama Socio-Emotional Learning Survey. Međutim, na dvotjednoj ili mjesečnoj bazi, učitelji mogu neformalno procijeniti kompetencije polaznika postavljanjem sljedećih pitanja:

- Kada radite samostalno, koliko često ostajete usredotočeni? (Gotovo nikad/Ponekad/Prilično često/Gotovo uvijek)
- Koliko ste sigurni da možete dovršiti sav posao koji je dodijeljen u vašim razredima? (Uopće nisam siguran/sasvim siguran/siguran/vrlo siguran)
- Kada se na satu iznose komplicirane ideje, koliko ste sigurni da ih možete razumjeti? (Nimalo samouvjeren/Prilično samouvjeren/Samouvjeren/Vrlo samouvjeren)
- Koliko ste sigurni da možete obaviti najteži posao koji vam je dodijeljen u razredu? (Uopće nisam siguran/sasvim siguran/siguran/vrlo siguran)
- Kada zapnete dok učite nešto novo, kolika je vjerojatnost da ćete isprobati drugačiju strategiju? (Uopće nije vjerojatno/Vrlo vjerojatno/Vjerojatno/Vrlo vjerojatno)

DIDACTIVE

- Prije nego što započnete s izazovnim projektom, koliko često razmišljate o najboljem načinu pristupa projektu? (Gotovo nikad/Ponekad/Prilično često/Gotovo uvijek)
- Koliko truda ulažete u domaću zadaću za nastavu? (Vrlo malo truda/Malo truda/Dosta truda/Puno truda)
- Kada vaš učitelj govori, koliko truda ulažete u pokušaj obraćanja pažnje? (Vrlo malo truda/Malo truda/Dosta truda/Puno truda)
- Koliko često nastojite sami sebi postaviti izazov u svom učenju? (Gotovo nikad/Ponekad/Prilično često/Gotovo uvijek)
- Koliko često povezujete svoje učenje i stvari koje su vam važne u životu? (Gotovo nikad/Ponekad/Prilično često/Gotovo uvijek)
- Koliko često tražite pomoć i povratne informacije kako biste poboljšali svoj rad i postigli svoje ciljeve? (Gotovo nikad/Ponekad/Prilično često/Gotovo uvijek)
- Koliko ste sigurni da možete postići ciljeve koje ste si postavili u školi? (Nimalo samouvjeren/Prilično samouvjeren/Samouvjeren/Vrlo samouvjeren)
- Koliko se osjećate samouvjereni da procijenite svoj napredak prema postizanju svojih ciljeva u školi i razradite što još trebate naučiti ili svladati? (Nimalo samouvjeren/Prilično samouvjeren/Samouvjeren/Vrlo samouvjeren)

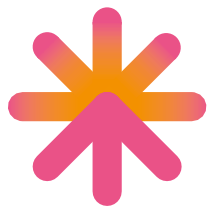
Teorija i praksa razvoja pojma Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

Persianis, P. K. (2003). Structure and Agency in Modern Greek Education. *European Education*, 35(3), 44–59. doi:10.2753/eue1056-4934350344

Od svog osnutka 1828. godine, moderna grčka država, iz razloga koji će biti objašnjeni kasnije, stavljala je ogroman naglasak na strukturu, dok je umanjivala djelovanje u svim svojim funkcijama. Rezultat je bila zbunjujuća polinomija i "sustav pravnih, administrativnih i strukturnih rigidnosti" zajedno s pretpostavkom da "donošenje zakona jamči postavljanje politike" (OECD 1995., str. Legalizam i naglasak na strukturi bili su posebno jaki u obrazovanju).

OECD (2011.), Savjeti o obrazovnoj politici za Grčku, uspješni i uspješni reformatori u obrazovanju, OECD Publishing, Pariz, <https://doi.org/10.1787/9789264119581-en>.

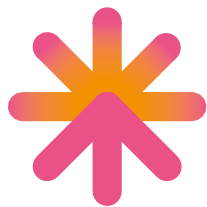
Budućnost dobrobiti Grčke ovisit će o poboljšanju obrazovnih rezultata kako bi se povećala produktivnost i poboljšali socijalni ishodi. U trenutačnom gospodarskom kontekstu, s potrebom da se dobije najbolja vrijednost za potrošnju, Grčka mora i može riješiti problem neučinkovitosti u svojem obrazovnom sustavu.

DIDACTIVE

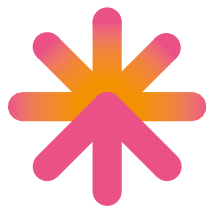
Izazovi su značajni. Na primjer, Grčka zaostaje za mnogim zemljama OECD-a u pogledu uspješnosti PISA-e, uključujući zemlje s istim ili nižim razinama rashoda po studentu te zemlje s istim i nižim razinama gospodarskog razvoja. Troškovi plaća po polazniku iznad su prosjeka OECD-a, uglavnom zato što grčki učitelji imaju manje nastavnog vremena, a Grčka ima manje razreda. Manji postotak studenata koji uđu u tercijarno obrazovanje završi prvi stupanj unutar zakonskog vremena studija nego u bilo kojoj drugoj zemlji u Europi. Kako bi odgovorila na izazove, grčka vlada uspostavila je hrabar program i zatražila savjet od radne skupine o razvoju i provedbi prijedloga reformi koji odražavaju najbolje prakse u zemljama OECD-a. U izvješću (OECD, 2011.) navedeni su rezultati rada radne skupine. Predstavlja plan za uspješnu provedbu reformi, s upućivanjem na relevantna iskustva u drugim zemljama. Kao doprinos tekućim raspravama o politikama u Grčkoj, preporučuje posebne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere kojima se može poboljšati učinkovitost obrazovnog sustava zemlje.

- Strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) uključuje osposobljavanje za zelene vještine. U novoj nacionalnoj strategiji za vještine iz listopada 2023. (Cedefop, 2024.) utvrđuju se područja intervencije za poboljšanje vještina radne snage. One uključuju njegovanje ekološke osviještenosti i promicanje odgovornog ponašanja u okolišu, razvoj kružnog gospodarstva i promicanje aktivnosti uštede energije, ulaganje u zanimanja i vještine za budućnost te jačanje inovacija i otpornosti poduzeća podizanjem razine digitalnih vještina stanovništva. Kad je riječ o kontinuiranom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, grčka javna služba za zapošljavanje provela je "programe unapređenja vještina i prekvalifikacije u sektorima visoke potražnje s naglaskom na digitalnim i zelenim vještinama" za nezaposlene i zaposlenike, uz potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.
- Grčka uvodi zelene specijalitete i tematske škole u strukovno obrazovanje i osposobljavanje. U skladu sa Zakonom 4763/2020, kojim je bitno reformirano strukovno obrazovanje i osposobljavanje, 2022. uvedena su četiri zelena predmetna područja u višim srednjim školama strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (ΕΠΑΛ): tehničar za ekološku poljoprivredu, tehničar za instalaciju obnovljivih izvora energije, tehničar za instalacije grijanja i tehnologiju nafte i prirodnog plina te tehničar za krajobraz i okoliš u projektima tehnološke primjene (Helenska Republika, 2020.). U skladu s odredbama istog zakona, tri instituta za strukovno osposobljavanje nakon srednje škole (ΔΙΕΚ) 2021. pretvorena su u tematske institute s naglaskom na prirodnom okolišu i održivosti (Cedefop, 2024.).

DIDACTIVE

- Novim zakonom nastoji se dodatno reformirati strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Grčkoj. Zakonom 5082/2024 nastoji se ojačati integracija različitih struktura strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i poboljšati sinergije unutar nacionalnog kvalifikacijskog okvira. Zakonom se predviđaju značajne promjene kao što je nadogradnja instituta za strukovno osposobljavanje nakon srednje škole (IEK) i njihovo preimenovanje u više strukovne škole (ΣAEK). Predviđena je uspostava centara za strukovno obrazovanje i osposobljavanje (KEEK) s ciljem a) jačanja dopiranja do društva i b) povezivanja s tržištem rada uzimajući u obzir posebnosti lokalnih društava i gospodarstava. Zakonom se predviđa i osnivanje ureda za stručno usavršavanje i razvoj karijera (ΓΕΑΣ)) zajedno s odgovarajućim digitalnim informacijskim portalom. Programi modela srednjih strukovnih škola (ΠΕΠΑΛ) proširit će se na sve strukovne srednje škole (ΕΠΑΛ).
- Grčka je povećala broj pripravničkih mjesta. U Grčkoj je 2022. 45,3 % polaznika srednjeg obrazovanja pohađalo programe strukovnog usmjerenja¹⁹. Samo jedna trećina (35,4 % u 2023.) nedavno diplomiranih strukovnih obrazovanja i osposobljavanja u Grčkoj iskusila je učenje kroz rad²⁰ što je znatno ispod prosjeka EU-a od 64,5 %. U školskoj godini 2023./2024. u programu naukovanja koji se nudi na razini 5 Europskog kvalifikacijskog okvira (poslijesrednjoškolska godina – razred naukovanja) dostupno je ukupno 9 550 pripravničkih mjesta. To odgovara znatnom povećanju od 45,5 % u praksi naukovanja u usporedbi s prethodnom školskom godinom. Očekuje se da će se ovaj trend nastaviti u godinama koje dolaze.
- ESF+ podupire strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Grčkoj. U okviru operativnog programa "Ljudski resursi i socijalna kohezija" fondova kohezijske politike fondom ESF+ podupiru mjere za upravljanje strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem. One uključuju uspostavu jedinice za upravljanje projektima posvećene podršci upravljanju strateškim planom za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, cjeloživotno učenje i mlade. Osim toga, obuhvaća razvoj sustava certificiranja za savjetnike za profesionalno usmjeravanje i opservatorij za praćenje prelaska osoba s diplomom strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na tržište rada. To je usmjereno na razine 3 i 5 nacionalnog kvalifikacijskog okvira i sadrži mjere usmjerene na praćenje napretka, analizu uloge certificiranja i mapiranje obrazovnih i profesionalnih putova. Inicijative za strukovno osposobljavanje obuhvaćene su i fondom ESF+, kao što je aktivnost strukovnog osposobljavanja za polaznike u javnim školama visokog strukovnog osposobljavanja koja je usmjerena na financiranje teorijskog i laboratorijskog osposobljavanja te praktičnog osposobljavanja za nove polaznike.

DIDACTIVE

- Uloženi su naponi kako bi se povećala relevantnost stjecanja vještina za tržište rada uz potporu Instrumenta EU-a za tehničku potporu. Stopa zaposlenosti koja je nedavno završila strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Grčkoj ima relativno nisku stopu zaposlenosti (67,4 % u 2023. u usporedbi s prosjekom EU-a od 81,0 %)21. Cilj je relevantnog projekta Instrumenta za tehničku potporu koji nadilazi strukovno obrazovanje i osposobljavanje pružiti potporu Ministarstvu obrazovanja, vjerskih pitanja i sporta, Ministarstvu rada i socijalne sigurnosti te javnoj službi za zapošljavanje (ΔΥΠΑ) u razvoju sveobuhvatnog pristupa stjecanju vještina od škole do obrazovanja odraslih kako bi se povećala njihova relevantnost za tržište rada. Očekivani rezultati su a) uspostava okvira vještina i kompetencija za osnovno i srednje obrazovanje; b) razvoj metodologije za profiliranje tražitelja zaposlenja utemeljeno na dokazima i mehanizama povratnih informacija za programe usavršavanja i prekvalifikacije; i c) razvoj okvira za evaluaciju temeljenu na uspješnosti za relevantne pružatelje neformalnog učenja.
- Odlučne mjere povezane s strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem uključene su u grčki plan za oporavak i otpornost: nova strategija za cjeloživotno učenje i nacionalni sustav usavršavanja, uključujući mjere za razvoj novog institucionalnog okvira za cjeloživotno učenje i razvoj vještina, kontrolu kvalitete obrazovnih materijala i razvoj nacionalnog portala o vještinama (portal skills.gov.gr).

Vaša predložena radna definicija pojma "Agency"

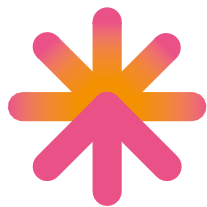
➔ Razumijevanje djelovanja u raznolikosti, jednakosti i inkluziji (DEI): definicija i primjeri

Definicija:

Djelovanje, u kontekstu DEI, odnosi se na sposobnost pojedinca da djeluje samostalno i donosi odluke koje utječu na njegove živote i okolinu. Obuhvaća sposobnost zagovaranja sebe, donošenja odluka i preuzimanja kontrole nad svojim okolnostima. Unutar organizacija i zajednica, Agency osnažuje pojedince da izraze svoje perspektive, pristupe resursima i doprinesu procesima donošenja odluka.

Značaj pojma Agency u DEI:

1. Osnaživanje: Djelovanje je ključno za osnaživanje marginaliziranih skupina. Omogućuje im da se suprotstave sustavnim preprekama, zagovaraju svoja prava i aktivno sudjeluju u inicijativama usmjerenim na postizanje jednakosti i uključenosti.
2. Mišljenje i zastupanje: Agency osigurava da se različita mišljenja čuju i

DIDACTIVE

vrednuju. Davanjem autonomije pojedincima da izraze svoj identitet i iskustva, organizacije mogu negovati inkluzivno okruženje u kojem se svi osjećaju poštovanima i zastupljenima.

3. Vlasništvo i odgovornost: Kada pojedinci posjeduju agenciju, preuzimaju vlasništvo nad svojim postupcima i odgovornostima. U kontekstu DEI-ja, to znači smatrati sebe i druge odgovornima za promicanje pravednosti, izazivanje predrasuda i njegovanje kulture inkluzivnosti.
4. Inovacije i kreativnost: Agency potiče inovacije poticanjem različitih perspektiva i ideja. Kada se pojedinci osjećaju osnaženim da doprinesu svojim jedinstvenim uvidima, organizacije mogu iskoristiti širi raspon talenata i iskustava za poticanje kreativnosti i rješavanja problema.

Primjeri Agency u DEI:

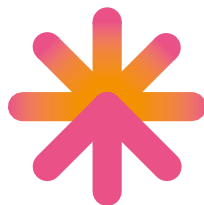
1. Grupe resursa zaposlenika (ERG): Mnoge tvrtke osnivaju ERG kako bi pružile platformu za zaposlenike iz različitih sredina da se okupljaju, razmjenjuju iskustva i zagovaraju promjene. Kroz ERG-ove, zaposlenici ostvaruju opredjeljivanje pokretanjem razgovora o inkluziji na radnom mjestu, predlaganjem politika i organiziranjem događaja za slavljenje raznolikosti.
2. Zagovaranje zajednice: U zajednici se djelovanje manifestira kroz lokalne pokrete i napore zagovaranja. Na primjer, LGBTQ+ aktivisti mogu se mobilizirati kako bi promovirali inkluzivne politike, suprotstavili se diskriminaciji i stvorili sigurne prostore za članove svoje zajednice. Ova kolektivna Agency pokreće društvene promjene i potiče veće prihvatanje i jednakost.

Zaključak:

Na putu prema izgradnji inkluzivnog okruženja, poticanje djelovanja je najvažnije. Osnaživanjem pojedinaca da ostvaruju autonomiju, zagovaraju svoja prava i smisleno doprinose, organizacije i zajednice mogu unaprijediti načela raznolikosti, jednakosti i uključenosti. Prepoznavanje i vrednovanje djelovanja ne samo da promiče pravednost i poštovanje, već i njeguje kulturu pripadnosti u kojoj svatko može napredovati.

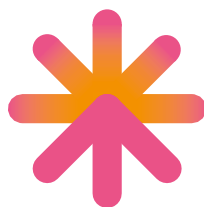
Reference:

Schlosser, M. (2015). Agency. https://plato.stanford.edu/entries/agency/?trk=public_post_comment-text
Emirbayer, M., & Mische, A. (1998). What is agency?. *American journal of sociology*, 103(4), 962–1023. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/231294>

DIDACTIVE

- ➔ Djelovanje se doživljava kao sposobnost ljudi da djeluju u skladu sa svojim idejama i planovima za transformaciju trenutnog razmišljanja ili prakse (Virkkunen, 2006). Djelovanje je također povezano s autonomijom i samoispunjenjem, služeći kao sila koja donosi promjene i otpor strukturnoj moći (Eteläpelto i sur., 2013). Općenito govoreći, djelovanje opisuje kako ljudska bića funkcioniraju kao utjecajni pojedinci koji mogu promijeniti svoju okolinu (Bunnin i Yu, 2009; Goller i Harteis, 2017).
- ➔ Ključne sposobnosti učitelja odnosi se na njihov aktivni doprinos oblikovanju njihovog rada i njegovih uvjeta (Hadar & Benish-Weisman, 2019). Kao konstrukt, Agency s aspekta učitelja naglašava sposobnost obavljanja posla poučavanja i učenja s obzirom na resurse i ograničenja radnog okruženja te uzima u obzir osobna uvjerenja, vrijednosti i attribute učitelja (Gudmundsdottir i Hathaway, 2020.).
- ➔ Opredjeljivanje učitelja odnosi se na važnu kombinaciju ljudskog "osjećaja namjernosti i njihovih percipiranih mogućnosti i prilika" (Priestley i sur., 2016., str. 3). Učitelji moraju imati znanje, vještine i sposobnost ne samo da poboljšaju učenje polaznika, već i kritički promišljaju i zagovaraju pitanja i politike poučavanja i učenja (Coffman, 2015; Wilcox i Lawson, 2018). To zahtijeva učitelje s osjećajem djelovanja i nekim osjećajem vlastite kolektivne moći (Colvin, 2013).
- ➔ Na djelovanje učitelja utječu ravnatelji škola koji svoje učitelje tretiraju kao profesionalce, preferiraju inovativne strategije provedbe i izgradili su veze između povjerenja i komunikacije (Lawson i sur., 2017.). Zapravo, djelovanje proizlazi iz međudjelovanja individualnih i grupnih/kolektivnih percepcija i namjera, te uvjeta koje pruža škola, okrug i okolna zajednica (Wilcox i Lawson, 2018.). Istraživači koji istražuju djelovanje učitelja stoga moraju ispitati kulture, strukture i odnose koji oblikuju određene "ekologije" unutar kojih učitelji rade, uključujući školsku organizacijsku klimu, rutine i rituale (Lawson i sur., 2017.).
- ➔ U postojećim istraživanjima, ljudsko djelovanje obično ima vrlo pozitivne konotacije kreativnosti i motivacije, dobrobiti, pa čak i opće sreće (Chen-Levi i sur., 2022; Welzel i Inglehart, 2010).
- ➔ **Dodatni komentari:**
Korisni alat: [Panorama Anketa o socijalno-emocionalnom učenju](#). (KORISNIČKI VODIČ Panorama Teme i pitanja ankete o socijalno-emocionalnom učenju za polaznike, nastavnike i osoblje). Panorama Education je tvrtka za obrazovnu tehnologiju osnovana 2012. godine

DIDACTIVE

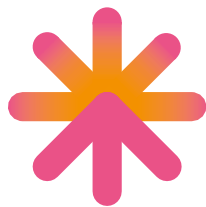
koja pomaže polaznicima da postignu akademski uspjeh i dobrobit te daje školama i školskim okruzima platformu da čuju što obitelji, polaznici i nastavnici trebaju u učionici. Nastavnici koriste Panoraminu softversku platformu za razumijevanje i podršku polaznicima u akademskim krugovima, pohađanju nastave, ponašanju i razvoju životnih vještina. Čelnici okruga koriste istu platformu za praćenje napretka prema strateškim ciljevima, kao što su pismenost, matura i sigurnost škola, SAD.

- ➔ POLICY PAPER – OECD PERSPEKTIVE © OBRAZOVNE POLITIKE OECD 2020., Izgledi za obrazovnu politiku u Grčkoj: <https://doi.org/10.1787/f10b95cf-en> i Pregled obrazovanja i osposobljavanja 2024 . – Izvješće za pojedine zemlje: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor/en/country-reports/greece.html>

PRESSURE LINE (Nizozemska)

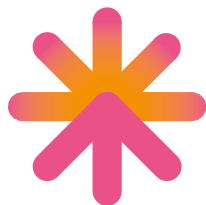
Definicije i istraživačka literatura o pojmu Agency ili srodnim pojmovima

Izvor 1	Što je Agency? ČLANAK U ČASOPISU
Puni citat	Što je Agency? Mustafa Emirbayer, Ann Mische Američki časopis za sociologiju, svezak 103, br. 4 (siječanj 1998.)
Poveznica	https://www.jstor.org/stable/10.1086/231294?seq=2
Sažetak	Ovaj članak ima za cilj (1) analitički raščlaniti djelovanje na nekoliko njegovih sastavnih elemenata (iako su oni međusobno empirijski povezani), (2) pokazati načine na koje se te agentske dimenzije isprepliću s oblicima strukture, (3) ukazati na implikacije takve koncepcije djelovanja za empirijska istraživanja. Autori konceptualiziraju djelovanje kao vremenski ugrađeni proces društvenog angažmana, informiran prošlošću (u njenom "iteracionalnom" ili uobičajenom aspektu), ali također orijentiran prema budućnosti (kao "projektivni" kapacitet zamišljanja alternativnih mogućnosti) i prema sadašnjosti (kao "praktično-evaluacijskoj")

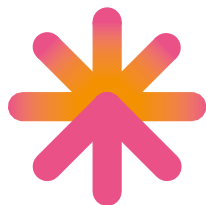
DIDACTIVE

Relevantne definicije	sposobnosti kontekstualizacije prošlih navika i budućih projekata unutar nepredviđenih okolnosti trenutka). Znanstvenici Emirbayer i Mische (1998) definiraju djelovanje kao vremenski ugrađeni proces društvenog angažmana informiran prošlošću, orijentiran prema budućnosti i odigran u sadašnjosti.
Izvor 2	Učenje tijekom cijelog radnog vijeka Članak u časopisu
Puni citat	Učenje tijekom radnog vijeka: relacijska međuovisnost između osobnog i društvenog djelovanja
Poveznica	https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1111/j.1467-8527.2007.00394.x?src=recsys
Sažetak	Članak Stephena Billeta objavljen u British Journal of Educational Studies, 2010
Relevantne definicije	Agency u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usko je povezana s razvojem identiteta, jer polaznici formiraju profesionalni identitet u odabranoj struci ili području. Polaznici strukovnog obrazovanja grade svoj identitet uključivanjem u aktivnosti učenja koje odražavaju njihove buduće uloge. Ovaj "agentski angažman" pomaže im internalizirati profesionalne standarde, oblikujući i njihovo djelovanje i identitet.
Izvor 3	Angažman pojedinca Članak u časopisu
Puni citat	Agentski angažman: Nadilaženje pasivne motivacije
Poveznica	https://selfdeterminationtheory.org/wp-content/uploads/2024/04/2024_Patall_AE_PrePrint.pdf

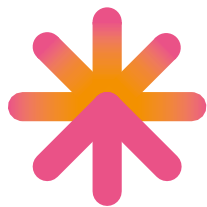
DIDACTIVE

Sažetak	Članak Obrazovne škole Erike A. Patall Rossier, Sveučilište Južne Kalifornije, 2024
Relevantne definicije	Djelovanje je važan konstrukt u psihologiji, dugo naglašen kao ključan za učenje, razvoj, psihološko funkcioniranje i životne ishode. S vezama s istraživačkim tradicijama unutar socijalne, osobnosti, obrazovne, zdravstvene i organizacijske psihologije, kao i drugih područja društvenih znanosti, djelovanje je definirano na brojne načine i označeno mnogim pojmovima. Međutim, u svojoj srži, djelovanje najčešće odražava uvjerenje, sposobnost i motivaciju ljudi da utječu i transformiraju društveni svijet i vlastite ishode, pri čemu je aktivan pojedinac netko tko namjerno potvrđuje tu sposobnost, pokušavajući utjecati na vlastito funkcioniranje i životne okolnosti (npr. Bandura, 2006; 2018). U učionici polaznici ponekad potvrđuju svoje djelovanje koristeći svoje unutarnje izvore motivacije i angažirajući se na načine koji mijenjaju uvjete za njihovo učenje. Doista, istraživanja u obrazovnom kontekstu jasno su pokazala da učitelji i polaznici međusobno utječu na ono što vjeruju, osjećaju, govore i rade u učionici.
Izvor 4	Članak u časopisu na nizozemskom
Puni citat	Actief leren hoe doe je dat (Aktivno učenje, kako to učiniti)
Poveznica	https://tleerlab.nl/actief-leren-hoe-doe-je-dat/
Sažetak	U ovom primjeru opisana je metoda 'Aktivno učenje'. Uz aktivno učenje, važno je da polaznici prerade nastavno gradivo. Oni od toga prave novi proizvod, takoreći. Na taj način moraju aktivno razmišljati o materijalu lekcije. Što teže morate razmišljati, to je veći dobitak od učenja.

DIDACTIVE

Relevantne definicije	Moždane stanice Kada polaznici aktivno uče, stvaraju se jake veze između moždanih stanica. To je ono što želimo, jer se tada materijal lekcije može pohraniti u dugoročno pamćenje. Tada polaznici stvarno uče.
Izvor 5	Autonomie (na nizozemskom)
Puni citat	Autonomija (autonomija)
Poveznica	https://wij-leren.nl/autonomie.php
Sažetak	Što je autonomija? Autonomija je samoodređenje, sloboda od vanjske kontrole. Riječ autonomija izvedena je iz grčke riječi autonomía ili autos, što znači sebe, i od nomos, što se odnosi na zakon. Autonomos stoga ukazuje na to da sami sebi namećete vlastite zakone. U mnogim (međunarodnim) studijama čini se da autonomija studenata povećava motivaciju i uspjeh studenata. Autonomija je jedna od psiholoških osnovnih potreba, zajedno s potrebom za odnosom i kompetencijom. U Nizozemskoj su mnoge škole obnovile svoj obrazovni koncept s ciljem poboljšanja motivacije svojih polaznika i time poboljšanja rezultata učenja. Posebno davanjem veće autonomije polaznicima ojačala bi se njihova motivacija i učenje. Važan trend u tome je takozvano adaptivno obrazovanje. Tri psihološke osnovne potrebe: odnos, kompetencija i autonomija igraju važnu ulogu u tome.
Relevantne definicije	

DIDACTIVE

Prijevod pojma Agency na vaš jezik. Ako nije dostupan, navedite prijevode povezanih pojmova.

Agency = Handelingsvermogen / Zelfbeschikking

Teorija i praksa razvoja Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

Teorija i praksa razvoja Agency u Nizozemskoj obično se presijecaju s područjima poput sociologije, psihologije, upravljanja i organizacijskih studija.

1. Teorijski okviri

U Nizozemskoj se koncept djelovanja (često preveden kao handelingsvermogen ili autonomie) istražuje u disciplinama kao što su:

→ Sociologija i društvene znanosti:

- Usredotočuje se na to kako pojedinci ili grupe razvijaju sposobnost djelovanja unutar društvenih struktura.
- Teorije sociologa poput Pierrea Bourdieua (habitus) i Anthonyja Giddensa (strukturiranje) utjecale su na nizozemski akademski diskurs.
- Socijalna kohezija (socijalna kohezija) i maatschappelijke participatie (društveno sudjelovanje) uobičajeni su srodni pojmovi u istraživanju.

→ Psihologija i obrazovanje:

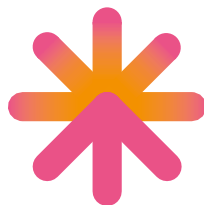
- Djelovanje je vezano za osobni razvoj, samoefikasnost (zelfeffectiviteit) i osnaživanje (osnaživanje).
- U obrazovanju je usklađen s actief leren (aktivno učenje) i leerautonomie (autonomija učenja).

→ Studije upravljanja i politika:

- Djelovanje u upravljanju, posebno burgerparticipatie (sudjelovanje građana), naglašava omogućavanje pojedincima i zajednicama da utječu na politike.
- Trendovi decentralizacije potaknuli su zelfredzaamheid (samodostatnost) kao ključno načelo nizozemske politike.

2. Praksa u Nizozemskoj

Društveni razvoj i razvoj zajednice:

DIDACTIVE

→ Participativni modeli:

Nizozemska vlada potiče građanske inicijative (inicira čak i van burgere) kroz politike koje promiču samoupravljanje (zelfbeheer) i pristupe odozdo prema gore.

Primjeri uključuju:

- Projekti u susjedstvu (buurtinitiatieven).
- Lokalne zadruge (lokale coöperaties).

→ Programi osnaživanja:

Neprofitne organizacije i općine često provode obuku o osnaživanju ranjivih skupina, naglašavajući handelingsperspectief (perspektivu za djelovanje) i društveno ondernemerschap (društveno poduzetništvo).

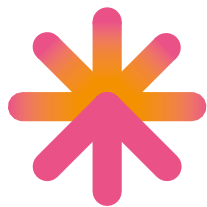
Obrazovanje i osobni razvoj:

- Nizozemske škole naglašavaju poticanje autonomije polaznika kroz Competentiegericht leren (učenje temeljeno na kompetencijama) i 21e-eeuwse vaardigheden (vještine 21. stoljeća), koje uključuju kritičko razmišljanje i samousmjerenost učenje.
- Programi poput Talentontwikkeling (razvoj talenata) imaju za cilj poboljšati osobno djelovanje kod polaznika.

3. Ključni povezani pojmovi na nizozemskom

Evo nekih često korištenih pojmova koji se odnose na razvoj Agency u Nizozemskoj:

- Zelfbeschikking (samoodređenje)
- Osnaživanja (osnaživanje, često se koristi kao što je na nizozemskom)
- Autonomija (autonomija)
- Sudjelovanje (sudjelovanje)
- Zelforganisatie (samoorganizacija)
- Eigenaarschap (vlasništvo, posebno osobna ili organizacijska odgovornost)

DIDACTIVE

Vaša predložena radna definicija "Agency"

Naš je prijedlog da se koriste "nadležnosti Agency", a ne "Agency".

Definicija:

Kompetencija Agency je sposobnost pojedinca da primijeni znanje koje posjeduje, da učinkovito obavlja zadatke, donosi ispravne odluke i ostvaruje ciljeve u okviru svoje odgovornosti.

Dodatni komentari

ChatGPT objašnjenje o pojmu Agency:

U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (VET) koncept "Agency" ključan je jer se odnosi na način na koji pojedinci donose odluke i poduzimaju mjere u svom učenju i profesionalnom razvoju. Agency u istraživanju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja često istražuje kako se polaznici, treneri i institucije snalaze u obrazovnom kontekstu i kontekstu na radnom mjestu kako bi oblikovali karijeru, stekli vještine i upravljali izazovima. Evo pregleda ključnih definicija i povezane istraživačke literature o Agencijama i srodnim pojmovima unutar strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

1. Definicija Agency

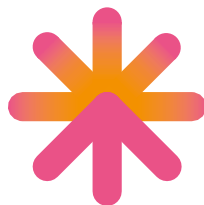
Agency se općenito odnosi na sposobnost pojedinaca da djeluju neovisno, donose odluke i utječu na svoju okolinu. U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju djelovanje može se očitovati u načinima na koje polaznici preuzimaju odgovornost za svoje učenje, prilagođavaju se radnom okruženju i donose odluke povezane s karijerom. Znanstvenici poput Emirbayera i Mischea (1998) definiraju djelovanje kao vremenski ugrađeni proces društvenog angažmana informiran prošlošću, orijentiran prema budućnosti i odigran u sadašnjosti.

U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, djelovanje se ne odnosi samo na individualnu autonomiju, već i na pregovaranje o ograničenjima i mogućnostima unutar obrazovnih struktura, programa obuke i zahtjeva tržišta rada.

2. Dimenzije Agency u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje često istražuje djelovanje kroz nekoliko dimenzija:

- Osobno djelovanje: Odnosi se na sposobnost polaznika da postavi ciljeve, samoregulira se i razmisli o vlastitim procesima učenja. To je povezano s

DIDACTIVE

Bandurinin (1989) konceptom samoeфикаsnosti, gdje vjerovanje u vlastite sposobnosti utječe na sposobnost preuzimanja inicijative.

- Djelovanje kroz odnose: Priznaje da se djelovanje ostvaruje u društvenom kontekstu. Polaznici strukovnog obrazovanja i osposobljavanja komuniciraju s trenerima, mentorima i vršnjacima, a ti odnosi oblikuju njihovo djelovanje. Edwards (2005) ističe Agency kompetenciju kao sposobnost rada s drugima razumijevanjem njihovih perspektiva i razvojem zajedničkih rješenja.
- Transformativno djelovanje: Ovaj se aspekt usredotočuje na sposobnost pojedinaca da izazovu i promijene uvjete koji ograničavaju njihove postupke. O transformativnom djelovanju često se raspravlja u odnosu na Engeströmovu (2001) teoriju aktivnosti, koja promatra kako pojedinci i grupe rješavaju kontradikcije unutar svoje okoline kako bi doveli do promjene.

3. Razvoj pojma Agency i identiteta u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

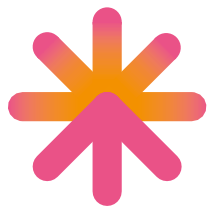
Agency u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usko je povezana s razvojem identiteta, jer polaznici formiraju profesionalni identitet u odabranoj struci ili području. Billett (2010) naglašava da polaznici strukovnog obrazovanja konstruiraju svoj identitet uključivanjem u aktivnosti učenja koje odražavaju njihove buduće uloge. Ovaj "agentski angažman" pomaže im internalizirati profesionalne standarde, oblikujući i njihovo djelovanje i identitet.

4. Djelovanje u učenju i prelasku na posao

U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju prijelazi iz škole na posao ili između faza osposobljavanja ključni su trenuci u kojima djelovanje postaje posebno važno. *Ecclestone (2007.)* raspravlja o tome kako polaznici trebaju agenciju za upravljanje tranzicijama, posebno u prilagodbi normama i očekivanjima na radnom mjestu. Agency omogućuje pojedincima da se snađu u neizvjesnostima, odgovore na nove odgovornosti i u konačnici podrže otpornost u karijeri.

5. Djelovanje i putevi učenja

Koncept *putova učenja* u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju odnosi se na načine na koje polaznici donose odluke na svojim obrazovnim putovanjima, kao što su odabir tečajeva, stjecanje certifikata ili sudjelovanje u učenju temeljenom na radu. Stručnjaci za strukovno obrazovanje i osposobljavanje kao što su *Guile i Young (2003)* tvrde da je djelovanje ključno u snalaženju na tim putevima, jer polaznici trebaju donositi informirane odluke koje su u skladu s njihovim ciljevima u karijeri i prilagođavaju se promjenjivim tržištima rada.

DIDACTIVE

6. Agencijski i institucionalni kontekst u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

Djelovanje polaznika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju često je ograničeno ili omogućeno institucionalnim kontekstom, kao što su politike, oblikovanje kurikuluma i kultura na radnom mjestu. Na primjer, *Wheelahan (2010)* naglašava kako institucionalne strukture u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju mogu ograničiti ili proširiti sposobnost polaznika da ostvaruju djelovanje, ovisno o tome koliko su fleksibilni ili restriktivni kurikulum i okruženja za osposobljavanje.

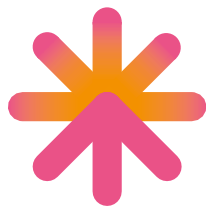
7. Trenutni trendovi istraživanja

Nedavna istraživanja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju ističu nekoliko trendova oko pojma Agency:

- Agency u digitalnim okruženjima za učenje: S digitalnim alatima koji se sve više integriraju u strukovno obrazovanje i osposobljavanje, istraživači istražuju kako online okruženja za učenje podržavaju ili ometaju djelovanje.
- Agency u inkluzivnim programima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja: Znanstvenici ispituju kako se djelovanje manifestira među različitim populacijama u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, kao što su polaznici u nepovoljnom položaju ili manjinskim polaznicima, te kako osmisliti inkluzivne prakse koje osnažuju sve polaznike.
- Agency za cjeloživotno učenje i karijeru: Kako strukovno obrazovanje i osposobljavanje sve više priprema polaznike za cjeloživotnu prilagodljivost, istraživače zanima kako Agency podržava kontinuirani razvoj karijere i učenje izvan početnih programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Zaključak

Agency u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju višestruki je koncept koji igra ključnu ulogu u tome kako se polaznici uključe u svoje obrazovne puteve, razvijaju svoje profesionalne identitete i prelaze u radnu snagu. Ispitujući kako je djelovanje olakšano ili ograničeno osobnim, relacijskim i institucionalnim čimbenicima, strukovno istraživanje pruža vrijedne uvide u stvaranje poticajnih okruženja za učenje koja osnažuju polaznike.

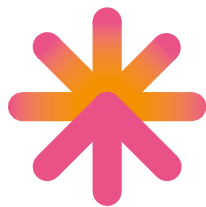

DIDACTIVE

Desk Research iz die Berater (Austrija)

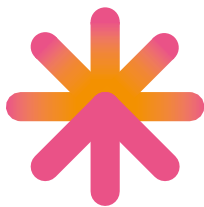
Definicije i istraživačka literatura o pojmu Agency ili srodnim pojmovima

Izvor 1	Model akcijske kompetencije
Puni citat	Hülshoff, Theo (2002), Leadership Tätigkeiten
Poveznica	https://www.landsiedel-seminare.de/coaching-welt/wissen/lexikon/handlungskompetenz.html#:~:text=Die%20Handlungskompetenz%20setzt%20sich%20aus,die%20Methodenkompetenz%20sowie%20die%20Fachkompetenz
Sažetak	Hülshoffov model akcijske kompetencije (2002.) ima četiri dimenzije. Samo suradnja u djelovanju i međuigra profesionalne i profesionalne i metodološke kompetencije te osobnosti i emocionalne kompetencije omogućuje kompetentno ponašanje. Osim toga, Hülshoff (2010) kategorizira kompetenciju ličnosti kao ego ili samopoimanje, kao identifikaciju s moralnim vrijednostima i uvjerenjima i kao temelj kompetencije djelovanja.
Relevantne definicije	Sposobnost djelovanja sastoji se od četiri druge kompetencije. Stoga postoje različiti čimbenici koji utječu, čija se kvaliteta može okarakterizirati već u ranoj dobi. Četiri podkompetencije su osobna kompetencija, socijalna kompetencija, metodološka kompetencija i profesionalna kompetencija.
Izvor 2	Članak
Puni citat	Bateman, T. (2022), Agency je najviša razina osobne kompetencije, Psihologija danas
Poveznica	https://www.psychologytoday.com/intl/blog/getting-proactive/202203/agency-is-the-highest-level-personal-competence#:~:text=Agency

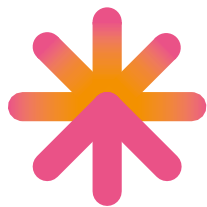
DIDACTIVE

Sažetak	Američki poslovni psiholog Sažeta, jasna definicija Agency s 4 stupa, koja također pruža hijerarhiju razvoja Agency u 4 koraka
Relevantne definicije	Ljudsko djelovanje je način razmišljanja plus skup radnji koje se mogu naučiti i koje nam pomažu da postignemo ono što želimo u životu. Djelovanje je psihološki koncept i sastoji se od četiri aktivnosti: 1. Promišljanje: odlučivanje o izazovu, razmišljanje unaprijed, postavljanje ciljeva i izrada planova. 2. Provedba: poduzimanje prvih koraka, donošenje planova i ustrajnost prema uspjehu. 3. Samoupravljanje: briga o sebi, suočavanje s emocijama i stresom te održavanje dobrog zdravlja kako biste održali svoje napore. 4. Učenje i prilagodba: praćenje napretka, promišljanje strategija i taktika te učinkovite prilagodbe. "Agentski" je najjači način razmišljanja vezan uz kompetencije, koji se nalazi na vrhu hijerarhije koja uključuje osnažene, kompetentne, pasivne i opadajuće
Izvor 3	Članak
Puni citat	Oppermann, B. (2023), Handlungskompetenz: 5 notwendige Fähigkeiten & 9 Tipps
Poveznica	https://www.lernen.net/artikel/handlungskompetenz-27836/
Sažetak	Članak u njemačkom obrazovnom časopisu lernen.net. U članku se naglašava da je Agency važan skup kompetencija potrebnih ne samo u domeni života već i u mnogim područjima života:

DIDACTIVE

Relevantne definicije	- Rad - Obrazovanje - Osobni odnosi - Roditeljstvo - Zdravlje i dobrobit - Financije - Slobodne aktivnosti U članku, kao i u mnogim drugim radovima njemačkog govornog područja, definirano je 5 područja kompetencija Agency: - Stručna stručnost - Metodološka ekspertiza - Socijalne i komunikacijske vještine - Samokompetentnost - Kompetencija učenja Djelovanje znači da netko može djelovati prikladno i uspješno. Radi se o pronalaženju snastajanja u određenim okruženjima, donošenju odluka i rješavanju problema
Izvor 4	Publikacija
Puni citat	Schorn, B. (2007), Die Tableaus der Kunstsparten Arbeitsmaterialien zum Kompetenznachweis Kultur
Poveznica	https://kompetenznachweiskultur.de/wp-content/uploads/2020/07/KK_Tableaus_174081.pdf
Sažetak	U ovom radu navedena je Agency kao jedna od kompetencija koja se može steći ili dalje razvijati u kulturnom radu s mladima. U njemu se razlikuju - Samokompetentnost / Osobna sposobnost djelovanja - Socijalna kompetencija / Interpersonalna sposobnost djelovanja - Metodološka kompetencija / Tehnička sposobnost djelovanja s po 5-6 podkompetencija.
Relevantne definicije	-

DIDACTIVE

Prijevod Agency na vaš jezik. Ako nije dostupan, navedite prijevode povezanih pojmova.

Handlungsfähigkeit: sposobnost djelovanja

- Zakon: Biti sposoban djelovati znači da netko može steći ili ući u prava i obveze u pravnom kontekstu vlastitim djelovanjem.)
- Psihologija: Handlungsfähigkeit karakterizira osnovnu potrebu za ljudski opravdanim djelovanjem (za razliku od samo uvjetovanog ponašanja kod životinja), koja je usmjerena na postizanje kontrole nad vlastitim životnim uvjetima u okviru društvenog održavanja života.
- Medicina: U medicini također govorimo o Handlungsfähigkeit. To se može ograničiti ili izgubiti zbog ozljede ili bolesti.
- Sociologija (od 70-ih): Djelovanje se definira kao sposobnost pojedinaca da djeluju samostalno u određenim situacijama i da donose vlastite slobodne odluke.

Handlungsmacht: moć djelovanja

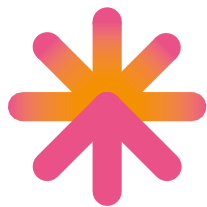
Handlungskompetenz: kompetencija za djelovanje

Oснаživanje: Osnajivanje je kratica za radne pristupe koji potiču ljude da otkriju vlastite snage i razviju veći stupanj autonomije i samoodređenja. Potječući iz područja obrazovanja, osnaživanje ima za cilj ojačati postojeće sposobnosti ljudi i iskoristiti njihove resurse. Izraz se posebno široko koristi u vezi sa skupinama u nepovoljnom položaju, manjinama i pravima žena

Teorija i praksa razvoja Agency i srodni pojmovi u vašoj zemlji

Pojmovi "djelovanje" i "osnaživanje" bili su središnji u raspravi o obrazovnoj politici u Austriji tijekom posljednjih 25 godina, posebno u prvom desetljeću ovog stoljeća. U praksi obrazovne politike ta se dva pojma često koriste zajedno kako bi se s jedne strane ojačale kompetencije i s druge strane promicalo kritičko promišljanje i aktivno sudjelovanje u oblikovanju društvenih procesa. Oni su obrađeni u različitim kontekstima, od školskog obrazovanja do obrazovanja odraslih, osposobljavanja na tržištu rada i trajnog strukovnog osposobljavanja. Rasprave odražavaju nastojanje da se obrazovanje shvati kao instrument za promicanje vještina individualnog i kolektivnog djelovanja.

DIDACTIVE

Agency

O pojmu Agency se u Austriji raspravljalo prvenstveno u vezi s konceptom ključnih kompetencija, što se odnosi na sposobnost samoodređenog i kompetentnog djelovanja u različitim područjima života.

Uvođenje usmjerenosti na kompetencije u kurikulum (npr. 2003. na višoj srednjoškolskoj razini) imalo je za cilj ne samo poučavati specijalizirana znanja, već i jačati socijalne, metodološke i osobne vještine.

U obrazovanju odraslih Agency je naglašena kao središnji aspekt cjeloživotnog učenja, posebno u strategiji "Cjeloživotno učenje 2020".

Promicanje kompetencija samoučenja: Sposobnost samostalnog učenja smatrala se ključnom kako bi se moglo odgovoriti na zahtjeve tržišta rada koje se mijenja.

Razvoj digitalnih vještina: S obzirom na digitalizaciju, sposobnost djelovanja sve se više povezivala s ovladavanjem digitalnim tehnologijama.

Kritičari su se žalili da je fokus na Agenciju često ekonomski motiviran kako bi se radnici prilagodili tržištu, dok su socijalne i kulturne dimenzije obrazovanja zanemarene.

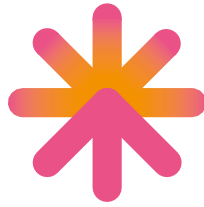
Oснаžивања

O pojmu osnaživanja sve se više raspravlja u kontekstu jednakih mogućnosti i promicanja skupina u nepovoljnom položaju. Riječ je o osnaživanju ljudi da aktivno oblikuju svoje životne uvjete i smanjuju društvene nejednakosti.

Socijalna uključenost: osnaživanje se smatra ključnim konceptom programa za integraciju migranata i skupina u nepovoljnom položaju. Projekti kao što su "Mentorstvo za migrantice" ili podučavanje mladih promovirani su kao mjere obrazovne politike.

Prava žena: Osnaživanje se posebno koristilo u obrazovanju žena, na primjer kroz inicijative kao što su "Frauen in Handwerk und Technik (FiT)" (Žene u obrtu i tehnologiji) kako bi se ženama olakšao ulazak u profesionalna područja u kojima prevladavaju muškarci.

Skupine u nepovoljnom položaju u obrazovnom položaju: Osnaživanje je postalo središnje u raspravi o ranom napuštanju školovanja i promicanju mladih u nepovoljnom položaju.

DIDACTIVE

Kontroverzna tema bila je ima li osnaživanje doista emancipacijski učinak ili prvenstveno služi promicanju prilagodbe postojećim strukturama bez njihovog dovođenja u pitanje.

Vaša predložena radna definicija "Agency"

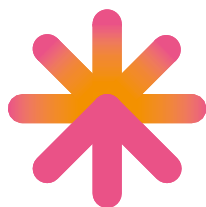
Djelovanje je psihološki koncept i sastoji se od četiri aktivnosti:

5. Promišljanje: odlučivanje o izazovu, razmišljanje unaprijed, postavljanje ciljeva i izrada planova.
6. Provedba: poduzimanje prvih koraka, donošenje planova i ustrajnost prema uspjehu.
7. Samoupravljanje: briga o sebi, suočavanje s emocijama i stresom te održavanje dobrog zdravlja kako biste održali svoje napore.
8. Učenje i prilagodba: praćenje napretka, promišljanje strategija i taktika te učinkovite prilagodbe.

"Agentski" je najjači način razmišljanja vezan uz kompetencije, koji se nalazi na vrhu hijerarhije, uključujući osnažene, kompetentne, pasivne i opadajuće

Dodatni komentari

Agency, a posebno njezini njemački prijevodi, multidisciplinarni su koncept koji se javlja ne samo u obrazovanju, već i u pravu, medicini, psihologiji i sociologiji. Neki od koncepata su vrlo diferencirani. Za DIDACTIVE je preporučljivo uzeti pojednostavljenu radnu definiciju kako bi se omogućila operacionalizacija koncepta i mjerenje razvoja kompetencija.

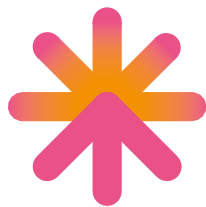
DIDACTIVE

Prilog 2.: Primjeri dobre prakse

Dobre prakse iz Francuske – Cap Ulysse

Dobra praksa 1	AI Vera
Naslov	Pouzdana broj za provjeru činjenica
Poveznica/Puni citat	https://www.askvera.org/en
Zemlja	Francuska
Godina	2024
Vrsta dobre prakse	Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku Obuka uživo Online obuka ➔ Ostalo: Alat za procjenu učinka
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Zove se Vera i predstavlja se kao 'pouzdana broj za provjeru činjenica'. To je francuska umjetna inteligencija, besplatna i jednostavna za korištenje. Sve što trebate učiniti je spremiti njegov broj – 09.74.99.12.95 – i pisati mu na WhatsApp ili ga nazvati i pitati je li određena glasina istinita. Odmah odgovara s 'Zdravo, moje ime je Vera. Koje biste informacije danas željeli provjeriti?' Na pitanje 'Je li istina da je na selu sve više nasilja?', ona odgovara 'Provjerit ću činjenice za vas, samo pričekajte trenutak'. U samo nekoliko sekundi pretražuje 300 pouzdanih stranica s vijestima koje je odabrao odbor stručnjaka, uključujući oko 100 stranica za provjeru činjenica. Na pitanje je li istina da haitičanski migranti u Sjedinjenim Državama jedu mačke ili pse, ona to negira, citirajući Le Monde i Le Figaro. Na pitanje je li istina da je ukrajinski predsjednik

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE:

- Zašto je to dobra praksa?
 - Što možemo naučiti iz toga?
- (maksimalno 200 riječi)

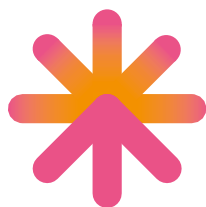
kupio dvorac novcem koji je Ukrajini dao kako bi joj pomogao u ratu protiv Rusije, Vera kaže da je 'ova tvrdnja dezinformacija' i citira 20minutes. Veru je osnovala nevladina organizacija LaReponse.tech, kolektiv građana volontera koji rade u tehnologiji koji je osnovan nakon parlamentarnih izbora 2024. godine. "Tijekom parlamentarnih izbora još uvijek smo vidjeli političare koji su bili sposobni reći apsolutno sve u eteru, s lažnim vijestima posvuda, i mislim da su imali ogroman utjecaj na javno mnijenje", žali se Florian Gauthier.

Ali suosnivač jamči da Véra nije politički orijentirana. "Ona bi trebala biti potpuno nepristrana", uvjerava nas.

Vera je više alat nego dobra praksa, ali možemo zamisliti njezino uvođenje u strukovno obrazovanje i osposobljavanje razvijajući njezinu upotrebu kao dobru praksu u DIDACTIVE- ovom mješovitom tečaju (stvorite mini raspravu o lažnim vijestima i lažnim uvjerenjima nekih polaznika i dekonstruirajte ih postavljanjem pitanja i korištenjem Vere – zatim zamislite stvaranje malih prezentacija koje su polaznici napravili o temama po svom izboru koje je Vera potvrdila za prezentiranje razredu). Ova aktivnost će poboljšati timski rad (meke vještine), usmeno izražavanje pred grupom (samopouzdanje) i razvoj kritičkog mišljenja.

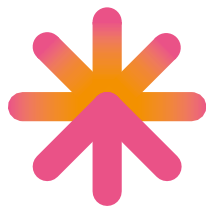
Bilo bi korisno integrirati ovakav Alat u projekt Didactive kao razvijanje kritičkog mišljenja, pomaganje polaznicima da razmišljaju svojom glavom i propituju svoju okolinu, pružanje svojevrsnog "kritičkog medijskog obrazovanja" kako bi se doprinijelo razvoju autonomije i digitalnog građanstva, što je srž DIDACTIVE- ovog projekta – (Unaprijediti kompetencije Agency).

PS : Vera je besplatna, čak se koristi u svim zemljama Europske unije, ali pretraživanje je moguće samo na francuskom i engleskom jeziku.

DIDACTIVE

Dobra praksa 2	Skalabilni i evolutivni alat za pozicioniranje (kotač)
Naslov	The Hologram – Anne Vinérier
Poveznica/Puni citat	https://prfc.scola.ac-paris.fr/Doc/Hologramme.pdf
Zemlja	Francuska
Godina	2005
Vrsta dobre prakse	Obuka uživo Online obuka → Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Autor brojnih knjiga i eseja, A. Vinérier također obučava one koji su uključeni u borbu protiv nepismenosti. Radila je na razvoju metodologije koja se temelji na sveobuhvatnom pristupu za ljude koji žele ponovno naučiti osnovne vještine i dio je jedinstvenog pristupa popularnom obrazovanju. Hologram je nastao u sklopu studije koja je trajala 7 godina i u kojoj je sudjelovalo 400 polaznika – ljudi koji su započeli obuku. Ima 4 osi i 14 parametara. Za znanje i psihokognitivne aspekte (južni dio): pojedinci su kategorizirani prema svojoj razini (razine 1–2–3). Za sjeverni dio postoje 3 vrste profila (profili A, B, C). “Uzroci nepismenosti su višestruki [...] to je skup čimbenika, parametara koji proizvode nepismenost u određenoj povijesti te društveno-ekonomskom i kulturnom kontekstu. Ako uzmemo u obzir povijesni aspekt, možemo izdvojiti tri parametra: obiteljsko podrijetlo, školsko podrijetlo i socio-profesionalnu integraciju. [...] Imajući na umu ovu perspektivu interakcije više čimbenika, konstruirali

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE:

- Zašto je to dobra praksa?
- Što možemo naučiti iz toga?

(maksimalno 200 riječi)

smo hologram koji nam omogućuje da ih vizualiziramo i koristimo kao polazišnu točku, prvo da se zapitamo o značenju koje pojedinci daju učenju u odnosu na mjesto koje društvo daje svakom od svojih članova, a zatim izgraditi pedagogiju podizanja svijesti".

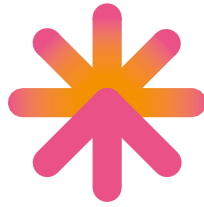
Autorov postulat: "Osobama s poteškoćama u pismenosti teško je poduzeti korak 'ponovnog učenja' u formalnom okruženju za obuku. To otvara pitanje podrške procesu obuke".

Osobe s niskom razinom obrazovanja...
"ponekad im je teško pronaći svoje mjesto u društvu [...]. Ne učimo čitati radi čitanja, već zato što imamo razloga za učenje. Jedan od razloga je mogućnost potpunog postojanja bez potrebe za prolaskom kroz treću stranu (što se ponekad doživljava kao dobrobit), sposobnost progovaranja i obrane mišljenja, sudjelovanje u društvenoj organizaciji. [...] Iskustvo nam govori da je uključivanje i sudjelovanje polaznika potpuno drugačije prirode kada stvari vidimo u tom svjetlu. Konkretno rečeno, to znači da su alati koje nudimo u službi svrhe, a ne samo "tehničkog objekta": ta svrha čini čitanje (i učenje osnovnih vještina) sredstvom emancipacije, "daje pristup slobodi" kako je rekao jedan polaznik – sloboda da se usudi govoriti, pisati, donositi odluke, zauzimati svoje mjesto, preuzeti odgovornost".

Vještine Agency

Ovaj hologram dio je sveobuhvatnog pristupa usmjerenog na stjecanje boljeg razumijevanja ljudi koji započinju obuku, kako bi im se mogla pružiti podrška na putu do ponovnog učenja. Za trenere, mentore, stručnjake za profesionalno usmjeravanje i zapošljavanje to može biti ulaz u odabir pravih alata: onih koji će pomoći u razvoju znanja i psihokognitivnih aspekata. Također se može koristiti kao skalabilan i evolutivan alat za pozicioniranje tijekom treninga za svakog polaznika (cilj je

DIDACTIVE

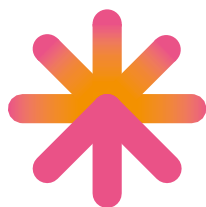
proširiti, za 14 parametara kotača, čipove od središta prema vanjskoj strani mete).

Druga ciljna publika Didactivea, "Odrasli s niskim vještinama i niskim obrazovnim kvalifikacijama" kojima je teško profesionalno se preorijentirati, u potpunosti odgovara njegovom istraživanju.

Doista, nepismenost nije samo stvar "neznanja čitanja ili pisanja", već ima različite stupnjeve i vrlo često utječe na sve elemente koji čine osobni i profesionalni život ljudi (vidi 14 parametara holograma). Bavi se svime osim digitalnom kompetencijom.

Ovaj alat/kotač može se Poveznica s prethodno utvrđenim definicijama i radnim osima, kao što su:

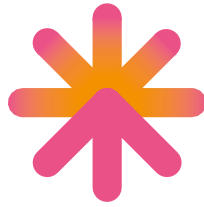
- Mašta i orijentacija na budućnost:
 - * Analizirati status quo i prepoznati potrebe;
 - * Razmišljati unaprijed i stvarati viziju,
- Mobilizacija i akcija: * Biti svjestan dostupnih vlastitih i kontekstualnih izvora; * Suradivati s drugima i tražiti podršku; * Obavljati potrebne zadatke i provoditi planove,
- Regulacija i otpornost: * Znati svoje snage i ograničenja; * Održati dobro zdravlje,
- Učenje učenja i prilagodbe: * Razmotriti učinke djelovanja na okolno okruženje; * Napraviti odgovarajuće prilagodbe.

DIDACTIVE

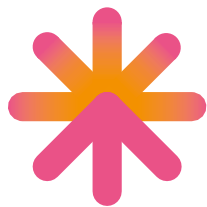
Dobre prakse iz Italije – EnAIP Piemonte

Dobra praksa 1	
Naslov	PROMETEJ – Uvođenje mekih vještina u strukovno obrazovanje i osposobljavanje
Poveznica/Puni citat	(E+) 2023-24 PROMETEJ – Uvođenje mekih vještina u strukovno obrazovanje i osposobljavanje. N.2022-2-IT01-KA210-VET-000101250. www.institutoikigai.org/en/project-prometheus/
Zemlja	Skill Up (Italija) Instituto Ikigai (Španjolska) Stichting UIF (Nizozemska)
Godina	2023-2024
Vrsta dobre prakse	➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku - Obuka uživo - Online obuka - Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Meke vještine važna su prednost za zapošljivost, posebno za mlade i osobe u nepovoljnom položaju. Projekt je imao za cilj popuniti jaz u obrazovanju mekih vještina pružajući trenerima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja potrebno znanje za inovacije u obrazovnom sektoru i omogućavanje mladima da steknu najtraženije vještine za zapošljivost. U tu svrhu projektom je utvrđeno 12 glavnih mekih vještina za zapošljivost: 1. Svijest 2. Rješavanje problema 3. Prilagodljivost/fleksibilnost 4. Struktura/organizacija 5. Aktivno slušanje

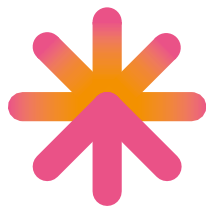
DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE: - Zašto je to dobra praksa? - Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	6. Učinkovita komunikacija 7. Prezentacijske vještine 8. Empatija 9. Primjena kreativnog razmišljanja 10. Sljedbenici 11. Pouzdanost 12. Krihičko razmišljanje Zajednici voditelja osposobljavanja i osposobljavanja pružio je portfelj (alat) za razvoj tih vještina s ciljem poboljšanja zapošljivosti mladih u nepovoljnom položaju. Uključuje module obuke za poboljšanje međuljudskih i organizacijskih vještina mladih, formalizaciju neformalnog učenja i podizanje svijesti o učinkovitom ponašanju. PROMETHEUS je vrijedna dobra praksa za DIDACTIVE jer se izravno bavi razvojem 12 mekih vještina koje su slične i u skladu s podkompetencijama Agency i bitne za razvoj društvenog i organizacijskog ponašanja. Portfelj i resursi za obuku, koji se potvrđuju i promiču kroz akcije provjere, evaluacije i promocije na nacionalnoj i europskoj razini, mogu biti korisni alati i dobra polazna točka za DIDACTIVE–ov dizajn kombiniranog tečaja. Usredotočenost na meke vještine i zapošljivost osoba s niskim kulturnim i obrazovnim iskustvom dobro je u skladu s ciljem projekta poticanja kompetencija Agency u C-VET-u.
---	--

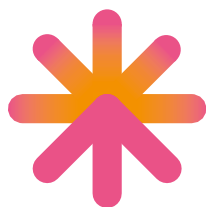
DIDACTIVE

Dobra praksa 2	
Naslov	VIC: Potvrđivanje integracijskih kompetencija izbjeglica
Poveznica/Puni citat	https://integrationcompetence.eu
Zemlja	Deutscher Volkshochschul-Verband (DVV) i DVV International (DE) – VODEĆI PARTNER BUPNET GmbH/ Mreža za obrazovanje i osposobljavanje d.o.o. (DE) ENIP NET (IT) die Berater (AT) EUROCIRCLE (FR) ARISTOTELIO PANEPISTIMIO THESSALONIKIS (GR)
Godina	2018/2019
Vrsta dobre prakse	➔ Obuka uživo ➔ Online obuka ➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku Drugi:
Sažetak	Projekt VIC razvio je alate i prakse za obuku trenera koji rade s migrantima i povećanje njihovih nastavničkih kompetencija u "treningu mekih vještina". Detaljno, tijekom projekta odvijale su se sljedeće aktivnosti: - operativna radna definicija "integracijske kompetencije" - kombinirani tečaj (https://vic.dieberater.com/) namijenjen edukatorima odraslih koji rade s izbjeglicama imigrantima radi razmjene metoda i alata za promicanje, planiranje, aktivno razvijanje i vrednovanje integracijskih kompetencija među ciljnom skupinom - pilotiranje - studiju izvedivosti "Integracijska kompetencija" definirana je kao kompetencija za "učenje zajedničkog

DIDACTIVE

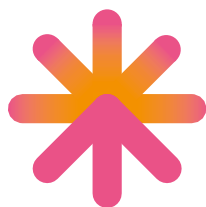
Vrijednost za DIDACTIVE: - Zašto je to dobra praksa? - Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	života u multikulturalnom društvu" (UNESCO) i opisana kao meta-kompetencija koja uključuje podkompetencije: pouzdanost, autonomiju, suradnju, interkulturalnu kompetenciju, komunikaciju, spremnost na učenje, fleksibilnost, upravljanje sukobima, umrežavanje, društveno sudjelovanje, kritičko razmišljanje, Rješavanje problema, otpornost, suočavanje s različitostima. Svaka podkompetencija je opisana i za svaku je razvijen skup vježbi i alata za podršku njenom razvoju među migrantima. VIC je dobra praksa jer se fokusira na alate za razvoj mekih vještina. U talijanskom sustavu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja razvoj mekih vještina smatra se implicitnim, a međusektorski razvoj profesionalnih vještina kao što su utvrđivanje i vrednovanje postupaka kompetencija usmjeren je na profesionalne vještine. VIC je predstavljao izazov za razvoj strukturiranog pristupa za opisivanje, identificiranje, obuku i vrednovanje mekih vještina, a neke od njih mogle bi se uključiti i u "agencijsku" kompetenciju. Možemo naučiti: model opisa "integracijske kompetencije"; vježbe i alate za poučavanje i učenje "integracijske kompetencije" i njezinih podkompetencija; strukturu kombiniranog tečaja.
---	---

DIDACTIVE

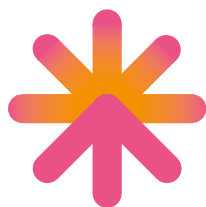
Dobre prakse iz Hrvatske – POU Varaždin

Dobra praksa 1	
Naslov	VET_GPS – Alati za usmjeravanje za razvoj profesionalnih vještina u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju
Poveznica/Puni citat	https://www.vetgps.eu/
Zemlja	Portugal, Italy, Spain, France
Godina	2018–2020
Vrsta dobre prakse	➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku ➔ Obuka uživo ➔ Online obuka Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Cilj projekta VET_GPS bio je integrirati meke vještine u redovne kurikule strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se spriječilo rano napuštanje školovanja i povećala zapošljivost. Pružio je konkretne alate i metodologije stručnjacima u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za procjenu i razvoj transverzalnih kompetencija polaznika, osiguravajući holistički pristup strukovnom obrazovanju. Projekt je bio usmjeren na polaznike s niskom razinom obrazovanja (osnovna škola ili razina ranih strukovnih škola), što ga čini vrlo relevantnim za međusektorsku primjenu u DIDACTIVE-u. Razvijeni resursi uključuju materijale za obuku, alate za ocjenjivanje i strategije profesionalnog razvoja za nastavnike i voditelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.
Vrijednost za DIDACTIVE: – Zašto je to dobra praksa? – Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	VET_GPS je vrijedna dobra praksa za DIDACTIVE jer se izravno bavi razvojem kompetencija Agency među polaznicima s niskim obrazovnim postignućima. Strukturirana metodologija i resursi za obuku pružaju praktične pristupe koji se mogu prilagoditi DIDACTIVE-ovom kombiniranom dizajnu tečaja. Usredotočenost na meke

DIDACTIVE

	vještine i zapošljivost dobro je usklađena s ciljem projekta poticanja kompetencije Agency u C-VET-u. Osim toga, njegova međusektorska relevantnost čini ga snažnom referentnom točkom za osmišljavanje uključivih i učinkovitih strategija osposobljavanja.
Dobra praksa 2 Naslov	2B – DIGITALNO
Poveznica/Puni citat	https://www.asoo.hr/en/projects-and-cooperation/project-archive/erasmus-plus/2b-digital-inclusive-digital-learning-to-reduce-early-leavers-in-vet/
Zemlja	Španjolska, Belgija, Latvija, Hrvatska
Godina	2021-2023
Vrsta dobre prakse	➔ Obuka uživo ➔ Online obuka ➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	2B-Digital podržava nastavnike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u pružanju potpuno online tečajeva koji razvijaju emocionalne i transverzalne kompetencije kod polaznika kojima prijeti rano napuštanje školovanja. Inkluzivna metodologija projekta uključuje različite dionike kako bi se osigurala učinkovita provedba. Ključni rezultati uključuju okvir transverzalnih kompetencija, digitalne alate za razvoj vještina, otvoreni MOOC za nastavnike u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te internetski alat za procjenu vještina. Ključna prednost za DIDACTIVE je što se projekt djelomično provodi u Hrvatskoj, što ga čini posebno relevantnim za lokalne primjene.

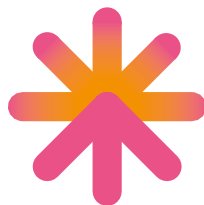

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE: - Zašto je to dobra praksa? - Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	Ovaj projekt nudi vrijedne uvide u osmišljavanje online programa obuke koji poboljšavaju kompetencije Agency među studentima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Fokus na digitalnu inkluziju i inovativne metodologije usklađen je s DIDACTIVE-ovim pristupom kombiniranog učenja. Alati i okviri razvijeni u okviru 2B-Digitala mogu poslužiti kao izravne reference za kurikulum DIDACTIVE-a. Njegova provedba u Hrvatskoj jača njegovu važnost za lokalnu prilagodbu i praktičnu integraciju u dizajn projekta.
---	---

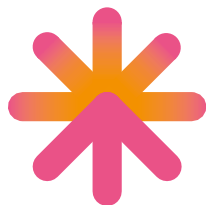
Dobre prakse iz Grčke – Helensko otvoreno sveučilište

Dobra praksa 1	Erasmus+ partnerstva za inovacije: savezi Broj sporazuma: 101056253 – EDIFY_EDU – ERASMUS-EDU-2021-PI-ALL-INNO
Naslov	Jednakost, raznolikost, inkluzija: Za poboljšanje kvalitete obrazovanja, osposobljavanja i zanimanja u menadžmentu (EDIFY EDU)
Poveznica/Puni citat	https://www.edifyeduproject.eu/
Zemlja	• Institut za umjetnost, dizajn i tehnologiju (IADT) – IRSKA: koordinator projekta • Gospodarska komora Dun Laoghaire Rathdown (DUNCHAMB) – IRSKA • Međunarodna akademija za europske potpore (EGInA) – ITALIJA • API Servizi – ITALIJA • Poslovna škola Sveučilišta Aalto i njezin Centar za istraživanje znanja i inovacija (AALTO) – FINSKA • Finski centar za razvoj informacijskog društva IEKE (TIEKE) – FINSKA • Technische Universitaet Dresden (TUD) – NJEMAČKA • Pro Arbeit (PROARB) – NJEMAČKA • Helensko otvoreno sveučilište (HOU) – GRČKA • Subjekt za razvoj komore Achaia (Achade) – GRČKA • Vrt talenata (TAG) – ITALIJA • Ženski faktor (FEM) – AUSTRIJA

DIDACTIVE

Godina	01/09/2022 – 31/08/2025
Vrsta dobre prakse	➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku ➔ Obuka uživo ➔ Online obuka Drugi: Projekt se bavi nedostatkom vještina u obrazovanju menadžmenta jačanjem kompetencija jednakosti, raznolikosti i inkluzije (EDI), što je ključno u današnjem društvu koje se razvija. Podržava studente menadžmenta i srednje poslovne menadžere u stjecanju EDI i transverzalnih vještina kroz sustav za procjenu vještina, učenje, vrednovanje i priznavanje. Partnerstvo EDIFY EDU razvilo je 40 modula za MOOC i specijalističke tečajeve: 1 Uvod u EDI u poslovnom upravljanju 2 Integracija EDI-ja u korijene poslovanja 3 Upravljanje raznolikošću i uključenošću u ljudske resurse (HR) 4 Inkluzivno vodstvo i menadžerske prakse 5 Poticanje raznolikosti u timovima i organizacijama 6 Strategije rodne ravnopravnosti i uključivanja 7 Uključivanje osoba s invaliditetom i pristupačnost u poslovanju 8 LGBTQ+ inkluzija i politike podrške 9 Europski pravni okviri za EDI u zapošljavanju 10 Komparativni nacionalni pravni okviri o EDI-ju u zapošljavanju 11 Edukacija zaposlenika i poslodavaca o pravima i zaštiti zaposlenika 12 Etički aspekti EDI-ja u zapošljavanju 13 Kulturne kompetencije – nacionalne, svjetske i poslovne 14 Učinkovito rješavanje sukoba za zagovornike EDI-ja 15 Implementacija EDI politika i poticanje organizacijskih promjena 16 Inkluzivni poslovni jezik i komunikacijske strategije

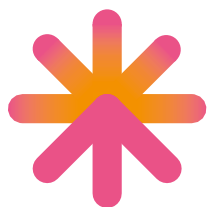
DIDACTIVE

- 17 EDI metrike i analiza podataka za organizacije
- 18 Integracija LifeComp, EntreComp i DigComp u EDI
- 19 Jednakost naspram jednakosti u donošenju socijalnih politika
- 20 Interkulturalna komunikacija
- 21 Upravljanje sukobima
- 22 Osnove emocionalne kompetencije (EI)
- 23 Usavršavanje u emocionalnoj kompetenciji
- 24 Svijest o nesvjesnoj pristranosti
- 25 Krićka samorefleksija i objektivnost
- 26 Aktivno slušanje i empatija
- 27 Samosuosjećanje i samosvijest
- 28 Međuljudska komunikacija
- 29 Intrapersonalna komunikacija
- 30 Osnove programa LifeComp
- 31 Osnove DigCompa
- 32 Digitalna jednakost i digitalna ukljućenost
- 33 Alati i platforme za digitalnu uključivu suradnju
- 34 Korištenje digitalnog sadržaja za povećanje EDI-ja
- 35 Digitalna pismenost i GDPR
- 36 Zakonodavstvo i licence o autorskim pravima
- 37 Netiketa
- 38 EDI u dizajnu digitalnih usluga
- 39 Digitalna dobrobit i samoregulacija
- 40 Digitalna kompetencija u poslovnom menadžmentu.

Vrijednost za DIDACTIVE:

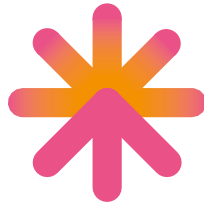
- Zašto je to dobra praksa?
 - Što možemo naučiti iz toga?
- (maksimalno 200 riječi)

Kurikulum je usklađen s okvirima EntreComp i LifeComp za razvoj vještina za ravnopravnije, raznolikije i inkluzivnije tržište rada. MOOC se sastoji od 6 odjeljaka s osnovnim modulima, kvizovima i 6 stručnih webinaru uživo. Mješoviti tečajevi specijalizacije izvode se na nacionalnoj razini u Irskoj, Grčkoj, Italiji, Finskoj i Njemačkoj, kombinirajući online materijale, kvizove, praktične zadatke i učenje temeljeno na radu (WBL). Možemo učiti iz EDIFY EDU metodologije za dizajn, razvoj i procjenu online i kombiniranog tečaja, kao i sadržaja tečaja koristeći LifeComp i DigComp europske okvire.

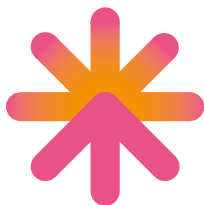
DIDACTIVE

Dobra praksa 2	Program KA220–HED – Suradnička partnerstva u visokom obrazovanju – Broj projekta: 2021-1-IT02-KA220-HED-000027538
Naslov	Prevenција NEET-a u obrazovnim sustavima kroz pozitivnu viziju budućnosti Pобољшanje učenja i obrazovanja nastavnika (NEFELE)
Poveznica/Puni citat	https://www.nefele-project.eu/
Zemlja	Universita degli studi di Napoli Federico II Unina – ITALIJA Helensko otvoreno sveučilište, Istraživačka grupa DAISSy – GRČKA Universitat De Valencia – Španjolska Sveučilište primijenjenih znanosti i umjetnosti južne Švicarske – ŠVICARSKA Smarted Srl – ITALIJA Vereniging Van Europese sveučilišta za nastavu na daljinu – NIZOZEMSKA
Godina	
Vrsta dobre prakse	Obuka uživo ➔ Online obuka ➔ Metodologija/pristup ➔ Alat/resurs za učenje ili obuku ➔ Ostalo: Izvješće
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Projekt NEFELE ima za cilj osposobiti nastavnike u srednjoj školi kako bi podržali adolescente u izgradnji njihove karijere i razvoju pozitivne vizije budućnosti. Projekt naglašava ključnu ulogu učitelja kao skelara, pomažući polaznicima da oblikuju svoj profesionalni identitet, poboljšaju osobne interese i potiču prilagodljivost i fleksibilnost. Budući da je srednja škola ključno vrijeme kada adolescenti počinju planirati svoju buduću karijeru, NEFELE se usredotočuje na sprječavanje fenomena NEET (Not in Education, Employment, or Training) promicanjem nade i optimizma u izgradnji karijere.

DIDACTIVE

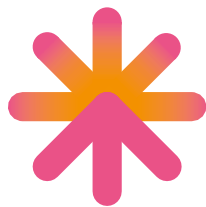
Vrijednost za DIDACTIVE: - Zašto je to dobra praksa? - Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	Ključni ishod je MOOC pod nazivom "Promicanje razvoja karijere polaznika u školi", osmišljen za osposobljavanje nastavnika s teorijskim i praktičnim alatima temeljenim na teorijama razvoja karijere i pozitivnoj psihologiji. MOOC se sastoji od 5 modula obuke, uključujući NEFELE BOX, alat koji koristi opipljivo korisničko sučelje kako bi pomogao polaznicima da vizualiziraju i oblikuju svoju budućnost. MOOC platforma dostupna je na pet jezika (engleski, talijanski, grčki, španjolski i nizozemski) i nudi otvorene obrazovne resurse (OER), predavanja, videozapise i prezentacije. Projekt NEFELE ima za cilj certificirati program kratkog osposobljavanja s mikro-vjerodajnicom u obrazovanju učitelja. Uključivanje više zemalja bit će korisno i u kreiranju i zajedničkom dizajnu NEFELE BOX-a s korisnicima. Više scenarija za igru koje promoviraju korisnici različitih zemalja, a koji će uključivati različite socio-ekonomske kontekste. Kako bi se potaknulo učinkovito povećanje i promocija APP igre dostupne su na engleskom, talijanskom, španjolskom, grčkom i nizozemskom. Što učimo: Korisni materijali MOOC-a, Zajedničke platforme OER-ova i izvješća "Okvir EU-a za razvoj karijere u obrazovanju učitelja". Priručnik NEFELE sadrži inovativni okvir za nastavnike koji će uključivati Okvir za razvoj karijere, Okvir za pozitivan razvoj mladih i TUI-Opipljiva korisnička sučelja.
---	---

DIDACTIVE

Dobre prakse iz Nizozemske – Pressure Line

Dobra praksa 1	
Naslov	Dobre prakse za diferenciranu nastavu u strukovnom obrazovanju
Poveznica/Puni citat	https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13603116.2024.2305652
Zemlja	Nizozemska
Godina	2023
Vrsta dobre prakse	➔ Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku Obuka uživo Online obuka Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Diferencirana nastava (DI): Istraživanje sa Sveučilišta u Maastrichtu Diferencirana nastava (DI) je metodologija poučavanja koja prilagođava nastavne pristupe kako bi zadovoljila različite potrebe polaznika za učenjem. Istraživanje sa Sveučilišta u Maastrichtu ističe DI kao učinkovitu strategiju u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (VET) za povećanje angažmana i autonomije polaznika. Pristup uključuje prilagođavanje sadržaja, procesa i okruženja za učenje kako bi se prilagodili različitim stilovima učenja, sposobnostima i interesima. U strukovnom obrazovanju, DI podržava studente u razvoju kompetencija Agency potičući aktivno sudjelovanje u njihovom putu učenja. Nastavnici koriste fleksibilno grupiranje, različite nastavne materijale i metode ocjenjivanja kako bi stvorili personalizirana iskustva učenja. Istraživanje Sveučilišta u Maastrichtu doprinijelo je programima profesionalnog razvoja koji učitelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE:

- Zašto je to dobra praksa?
- Što možemo naučiti iz toga?

(maksimalno 200 riječi)

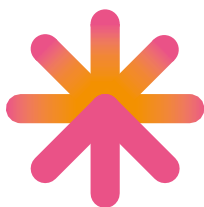
opremaju potrebnim vještinama za učinkovitu provedbu DI.

Poticanjem učenja usmjerenog na polaznika, DI promiče inkluzivnost i povećava motivaciju, u konačnici pripremajući polaznike za dinamična radna okruženja.

Diferencirana nastava (DI) dobra je praksa jer povećava angažman polaznika, autonomiju i kompetenciju Agency prilagođavanjem obrazovanja individualnim potrebama. U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, gdje studenti imaju različito podrijetlo, vještine i preferencije učenja, DI osigurava inkluzivnost i personalizirana iskustva učenja. Primjenom fleksibilnih metoda poučavanja nastavnici mogu bolje podržati polaznike u razvoju vještina samousmjerenog učenja, koje su ključne za cjeloživotno učenje i prilagodljivost radne snage.

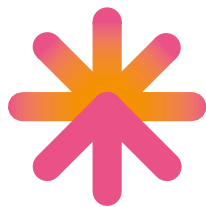
Što možemo naučiti iz toga?

Iz istraživanja Sveučilišta u Maastrichtu o DI saznajemo da učinkovite strategije poučavanja moraju biti prilagodljive i odgovarati potrebama studenata. Edukatori bi trebali integrirati različite pristupe poučavanju, metode ocjenjivanja i materijale za učenje kako bi potaknuli aktivno sudjelovanje. Istraživanje također naglašava važnost profesionalnog razvoja za nastavnike za uspješnu provedbu DI. Za DIDACTIVE to pokazuje da podrška nastavnicima ciljanom obukom i digitalnim alatima može poboljšati učenje usmjereno na polaznika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Osim toga, DI se dobro usklađuje s online i kombiniranim okruženjima za učenje, jačajući potrebu za inovativnim digitalnim metodologijama u obrazovanju.

DIDACTIVE

Dobra praksa 2	
Naslov	Practoraten (nastavnici-istraživači)
Poveznica/Puni citat	https://www.cedefop.europa.eu/en/news/netherlands-promoting-research-vet-schools?utm_source=chatgpt.com
Zemlja	Nizozemska
Godina	2019
Vrsta dobre prakse	Obuka uživo Online obuka ➔ Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku Drugi:
Sažetak (maksimalno 200 riječi)	Practoraten je inovativan pristup u nizozemskom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (VET) koji integrira primijenjena istraživanja u nastavnu praksu. Praktičar (nastavnik-istraživač) vodi istraživanje unutar ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, usredotočujući se na obrazovne teme kao što su digitalizacija, održivost ili učenje kroz rad. Cilj je premostiti jaz između istraživanja i prakse, osiguravajući da nastavne metode ostanu relevantne i utemeljene na dokazima. Suradujući s nastavnicima, studentima i stručnjacima iz industrije, praktičari pomažu u razvoju novih uvida i najboljih praksi koje poboljšavaju kvalitetu poučavanja i ishode učenja polaznika. Ovaj model potiče kulturu istraživanja, gdje institucije strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kontinuirano inoviraju i prilagođavaju se promjenjivim zahtjevima tržišta rada. Practoraten promiče profesionalni razvoj nastavnika, potičući ih da se uključe u refleksivnu praksu i donošenje odluka na temelju dokaza. Rezultati istraživanja dijele se unutar i izvan ustanove, pridonoseći širim obrazovnim poboljšanjima u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE:

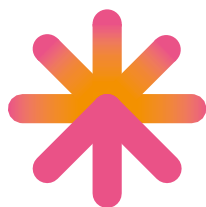
- Zašto je to dobra praksa?
- Što možemo naučiti iz toga?

(maksimalno 200 riječi)

Practoraten je dobra praksa jer jača vezu između istraživanja i strukovnog obrazovanja, osiguravajući da se metode poučavanja razvijaju na temelju uvida iz stvarnog svijeta. Uključivanjem nastavnika-istraživača (praktičara) u ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, ovaj pristup potiče kulturu kontinuiranog profesionalnog učenja, inovacija i suradnje. Osnauje nastavnike da usvoje strategije utemeljene na dokazima koje povećavaju angažman polaznika, kritičko razmišljanje i kompetenciju Agency.

Što možemo naučiti iz toga?

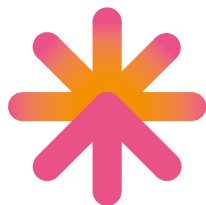
Iz Practoratena saznajemo da integracija istraživanja u svakodnevnu nastavnu praksu dovodi do dinamičnijeg i učinkovitijeg obrazovanja. Naglašava važnost profesionalnih zajednica učenja u kojima nastavnici aktivno sudjeluju u primijenjenim istraživanjima. Za DIDACTIVE to pokazuje vrijednost poticanja obrazovanja vođenog istraživanjem i podrške nastavnicima u razvoju metodologija temeljenih na istraživanju. Osim toga, model se može prilagoditi za online i kombinirana okruženja za učenje, gdje digitalni alati mogu olakšati suradnju, prikupljanje podataka i širenje najboljih praksi. Prihvatanjem ovog pristupa ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje mogu stvoriti prilagodljivije okruženje za učenje usmjereno na budućnost.

DIDACTIVE

Dobre prakse iz Austrije – die Berater

Dobra praksa 1	Dnevni tečaj asertivnosti
Naslov	Velika šestorka – 6 koraka do povećane asertivnosti
Poveznica/Puni citat	https://www.wifiwien.at/kurs/1102x-the-big-six-6-schritte-zu-mehr-durchsetzungskraft
Zemlja	Austrija
Godina	2025
Vrsta dobre prakse	Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku ➔ Obuka uživo Online obuka Drugi:
Sažetak	Na tečaju "Velikih šest – 6 koraka do povećane asertivnosti" polaznici će se osvrnuti na svoju samopercepciju i ojačati svoje kompetencije kako bi samostalno i uvjerljivo postigli svoje ciljeve. Sudionici će moći kompetentno prenijeti svoje stavove drugima. Ovaj dnevni tečaj strukturiran je u šest koraka, fokusirajući se na jačanje osobnosti, afirmaciju u komunikaciji, odabir pravog pristupa za različite situacije, čvrsto i ljubazno reći "ne", učinkovito umrežavanje i stjecanje hrabrosti za uspjeh. Do kraja tečaja polaznici će razmisliti o svojim snagama i slabostima, naučiti kako koristiti svoje snage za samopromociju, razviti strategije za pripremu i provedbu svojih tema, razumjeti komponente moćnog jezika, vježbati alate za samopouzdanu ponašanje i naučiti kako izgraditi društveni kapital kroz umrežavanje.

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE:

- Zašto je to dobra praksa?
 - Što možemo naučiti iz toga?
- (maksimalno 200 riječi)

Ovaj tečaj ima za cilj:

- pojedinci zainteresirani za optimizaciju svoje asertivnosti i sposobnosti djelovanja,
- ljudi koji žele ojačati svoju sposobnost rada u timovima
- oni koji su na vodećim pozicijama ili teže vodećim pozicijama.

Ovaj tečaj idealan je za jačanje vlastitog djelovanja i samostalno ostvarivanje profesionalnih ciljeva jer polaznicima pruža potrebne alate i strategije za preuzimanje kontrole nad svojim postupcima i odlukama. Razmišljajući o svojim snagama i slabostima, sudionici stječu dublje razumijevanje svojih sposobnosti, što gradi samopouzdanje. Tečaj podučava učinkovitu komunikaciju i asertivnost, omogućujući pojedincima da samouvjereno prenesu svoje stavove i s lakoćom se nose s različitim situacijama.

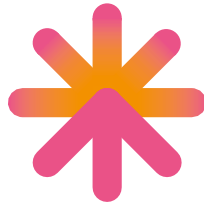
Štoviše, sudionici uče postavljati jasne granice. Ove vještine su ključne za održavanje fokusa na osobne i profesionalne ciljeve. Tečaj također naglašava važnost umrežavanja, pomažući sudionicima da izgrade vrijedne veze i iskoriste društveni kapital za podršku njihovom napredovanju u karijeri.

Sve u svemu, poticanjem samosvijesti, asertivnosti, strateškog planiranja i učinkovitog umrežavanja, ovaj tečaj osnažuje pojedince da preuzmu kontrolu nad svojim profesionalnim putem, što je također važan dio DIDACTIVE-ovog pristupa djelovanju.

DIDACTIVE

Dobra praksa 2	Opsežan priručnik koji uključuje vježbe o samopoštovanju
Naslov	Terapija–Alati za samopoštovanje (Therapie–Tools – Selbstwert), Autori: Chmielewski, Hanning
Poveznica/Puni citat	https://www.beltz.de/fachmedien/psychologie/produkte/details/55699-therapie-tools-selbstwert.html
Zemlja	Njemačka
Godina	2021
Vrsta dobre prakse	Obuka uživo Online obuka ➔ Metodologija/pristup Alat/resurs za učenje ili obuku Drugi:
Sažetak	Priručnik "Terapijski alati" o "Samopoštovanju" sadrži kreativne i privlačne tehnike za rad na vlastitom samopoštovanju. Samopoštovanje, kao središnja psihološka varijabla, utječe na sva područja života, posebno na profesiju i karijeru. Poboljšanje samopoštovanja i ublažavanje problema sa samopoštovanjem stoga su temeljni građevni blokovi za samostalno ostvarivanje profesionalnih ciljeva. Autori svoju terapiju samopoštovanja temelje na pretpostavci da ljudi nemaju jedan, već tri samopoimanja: Stvarno Ja, Moralo Ja i Idealno Ja. Problemi sa samopoštovanjem nastaju kada postoje razlike između ove tri slike o sebi: "Nisam onakav kakav bih trebao biti ili kakav bih želio biti." Iz ovog koncepta proizlaze vježbe i intervencije s ciljem: • Ispravite Stvarno Ja kako biste uspostavili složenu, realističnu sliku o sebi.

DIDACTIVE

Vrijednost za DIDACTIVE: - Zašto je to dobra praksa? - Što možemo naučiti iz toga? (maksimalno 200 riječi)	• Obeshrabrite Ought Self i odbacite njegova pravila. • Osvijetlite Idealno Ja, postupno mu pristupite i ostvarite prijateljski odnos sa samim sobom. Terapijski alat sadrži preko 130 radnih listova i informativnih listova, odnosno vježbu o pozitivnoj biografiji: Napišite svoju autobiografiju i profesionalna iskustva kao priču o uspjehu. Cilj je opisati realističnu i višestruku sliku i usporediti je s obično automatski generiranom negativnom biografijom u vašem umu. To će vam pomoći da stvorite pozitivniju i poboljšanu cjelokupnu sliku vlastite osobnosti i profesionalnog razvoja Priručnik "Terapijski alati" na temu "Samopoštovanje" može pomoći pojedincima da djeluju s više samoodređenja i samostalno slijede svoje profesionalne ciljeve pružajući praktične vježbe i tehnike koje jačaju samosvijest i samopoštovanje. Vježbe i alati mogu se lako prilagoditi profesionalnom kontekstu kako bi se razvili materijali za C-VET i I-VET za DIDACTIVE.
---	---